

ツォンカパ著秘密道次第の生起次第と 究竟次第のチベットテキスト

ツルティム・ケサン（白館戒雲）

今回発表するのはツォンカパの『秘密道次第大論』のうち「生起次第」に関する部分のテキストである。この部分は、チベット密教の生起次第を学ぶ上で欠かす事のできないテキストである。今回発表するテキストではツォンカパが引用している文献については、すべてその典拠を示した。

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལེ་ལུ་བཅུ་གཉིས་པ།

རྟགས་འདི་(K)བཀྱ་ཤེས་ལྷན་པོའི་པར་དང་མཚོན། རྟགས་འདི་(H)ལྷ་སའི་ཞོལ་གྱི་པར་མ་མཚོན།

(H324b6)(K375a1)བཞི་པ་རིམ་གཉིས་སོ་སོའི་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། བསྐྱེད་རིམ་(utpatti-krama)ལ་

བསྐྱབ་ཚུལ་(H324a)དང་། རྫོགས་རིམ་(niṣpanna-krama)ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་[བསྐྱེད་རིམ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་]ལ་
 གཉིས། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་འདི་རྣམས་གཞག་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བཤད་པོ། །དང་པོ་ལ་[བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམས་གཞག་]
 གསུམ། གང་གི་གཉེན་པོར་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམས་དབྱེད་དང་། དེ་ལོག་གསུམ་སྟོང་ཉིད་
 ཇི་ལྟར་བསྐྱོམ་པོ། །དང་པོ་[གང་གི་གཉེན་པོར་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་]ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་ངོས་གཟུང་ཞིང་དེ་འགོག་ཚུལ་བསྟན་པ་
 དང་། གསལ་སྤང་དང་གནས་པ་སྐྱབ་ལུགས་བསྟན་པོ། །དང་པོ་[སྤང་བྱ་ངོས་གཟུང་ཞིང་དེ་འགོག་ཚུལ་བསྟན་པ་]ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་
 བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱ་ནི་དང་བརྟེན་པ་ཐ་མལ་པའི་སྤང་བ་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཐ་མལ་བར་ཞེན་པའི་དང་རྒྱལ་ཡིན་ཏེ།
 གུར་གྱི་བཅུ་བཞི་པ་[(D No. 419, Na 57b6)]ལ་ལ་བའི་རྣམས་པ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར། །བསྐྱོམ་པ་ལ་དག་རབ་དུ་གསུམ། །)ལས། ཐ་
 མལ་རྣམས་པ་གཞོམ་དོན་དུ། །ཡང་དག་བསྐྱོམ་པར་རབ་བསྐྱབས་ཀྱི། །ཞེས་དང་སྤྱོད་བཟུས་(D No. 1803, Ni 61a6)
 ལས། །ཡང་འདི་ལྟར་ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཚེད་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་[ཐོག་]མ་མེད་པ་ནས་ཐ་མལ་པའི་དང་རྒྱལ་གྱིས་གནས་པ་རྣམས་
 །ཀྱིས་ནི། །འདི་[ད་]ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩལ་ལྟ་རབ་ལས་བསྐྱབས་པའི་དོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏེ། །ཞེས་ལུང་སོགས་
 །ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཐ་མལ་པའི་དང་རྒྱལ་གྱིས་གནས་པའི་གཉེན་པོར་ལུང་པོ་སོགས་སངས་རྒྱུས་སུ་སྐྱོམ་པར་རྒྱུད་དུ་བསྟན་པར་
 གསུངས་སོ། །(K375b)འདི་ལྟས་དབེན་གྱི་སྐབས་ཡིན་ཀྱང་དེ་དང་བསྐྱེད་རིམ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱ་གཉིས་
 །འདྲའོ། །འདི་འདྲ་བའི་སྤང་ཞེན་བསྐྱོག་པའི་དོན་དུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ལ་འུད་པར་ཅན་གྱི་སྤང་བ་བསྐྱེད་ནས་སྐྱོམ་པ་ཡར་ཕྱིན་གྱི་
 ཐོག་པ་ལ་མེད་པས་ཐུགས་ཀྱི་ཐོག་པ་ཁོ་ཚའི་འུད་ཚོས་སོ། །ཐ་མལ་པའི་སྤང་ཞེན་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོར་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་
 །དང་བརྟེན་པ་ལྷ་སྐྱོམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་(H325b)གསུངས་པས་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་བརྟེན་པ་ལྟར་འཆར་བའི་སྤང་བ་གོམས་
 །པས་ཐ་མལ་པའི་སྤང་བ་དང་། མི་བསྐྱོད་པོའི་རྣམས་སྤང་དོ་སྐྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དེས་པའི་འཛིན་སྤངས་གོམས་པས་ཐ་མལ་པའི་དང་
 །རྒྱལ་བསྐྱོག་པར་བྱའོ། །ཐ་མལ་པའི་དང་རྒྱལ་ལོག་ནས་ལྷའི་དང་རྒྱལ་དུ་འཕྲོས་པ་ནི་དཔེར་ན་ལེ་ཤེས་ལེགས་པར་ཕེབས་པ་རྟེན་ཀྱི་
 །རང་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་འཛིན་སྤངས་དེ་དོར་ནས་ལྷ་ཡིན་ནོ་སྐྱམ་པའི་བསམ་པ་འཕྲུང་འཕྲོ་བ་བཞིན་དུ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་རྣམས་སྤང་ལ་
 །སོགས་པའི་སྐྱམ་པ་བསམ་བ་བཅོས་མ་དེ་འཕྲུང་ནས་ལྷའི་དང་རྒྱལ་དུ་འཕྲོས་པ་ལ་བྱའོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ལ་ལྷའི་དང་རྒྱལ་མ་བཅོས་པ་
 །སྐྱེ་ཡང་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྤང་བ་གསལ་པོ་མེད་པ་དང་ཁ་ཅིག་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྤང་བ་གསལ་པོ་ཡོད་ཀྱང་བཅོས་མིན་གྱི་དང་
 །རྒྱལ་མེད་པ་དང་ཁ་ཅིག་ལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་དང་གཉིས་ཀ་མེད་པ་སྟེ་སྤང་བཞི་འོང་བར་སྤང་དོ། །མཛད་བསྟེ། (D No. 1797, Ni
 14b6)ལས། དེ་ལྟར་ལས་དང་(K376a1)པོ་བ་རྣམས་རབ་དུ་འཇུག་པའི་དམ་ཚིག་དང་སྐྱོམ་པ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པས་
 །ཐ་མལ་པའི་དང་རྒྱལ་དང་བྱལ་བས་བྱུང་བཞིན་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་པས། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་གཞུང་གཞན་ལས་ཀྱང་ཐ་མལ་པའི་
 །དང་རྒྱལ་བསལ་བ་ཞེས་མང་དུ་གསུངས་པས་ཐ་མལ་པའི་དང་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དབྱེད་འཁོར་པའི་དང་རྒྱལ་སྐྱོམ་པ་
 །ནི་གཏོ་བོ་ཡིན་ལ། ཐ་མལ་པའི་སྤང་བ་བསྐྱོག་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྤང་བ་འུད་པར་ཅན་སྐྱོམ་པ་ནི་དེའི་ལྷག་གོ། །སྤང་བྱ་
 །ཐ་མལ་པའི་སྤང་བ་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བའི་སྤོད་བཅུད་མིན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྤོད་བཅུད་དུ་སྤང་བ་ཡིན་ལ་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བཟུང་པ་སྟེ་ལུ་བཟུ་གཉིས་པ།

དེ་དང་ཐ་མལ་པའི་ང་རྒྱལ་གཉིས་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་འགོ་གུ་ཚུལ་(H326a)ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་ལྟར་ས་
 བོན་སྤོང་བ་སྐབས་འདྲིར་འོང་དོན་མེད་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་བ་ལྟར་ས་བོན་ཉམས་སྤང་ནས་མངོན་གྱུར་སྤོང་བ་ཡང་མིན་
 མོ། །འོན་ཇི་ལྟར་འགོ་གུ་སྟེ་སྤོང་བ་པའི་འགྲུག་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མེད་པ་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དབྱིལ་འཁོར་དེ་དང་དེའི་ང་རྒྱལ་
 བཟུང་བའི་ཚེ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ང་རྒྱལ་དུ་འཕོ་རུས་པ་དང་དབྱིལ་འཁོར་གཉིས་གསལ་བཏབ་པའི་ཚེ་གསལ་ལ་གང་བཏབ་པ་
 བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་སྤང་བ་སྟེ་ས་ལིད་འོའི་ཐ་མལ་(K376b)པའི་སྤང་བ་བསྐྱོག་པའི་ཚུལ་དེས་ཐ་མལ་པའི་སྤང་བཞིན་
 གཉིས་སྟོག་པ་ཡིན་མོ། །འདི་ཡང་ཅུང་ཟད་འོའི་བར་དུ་སྟོག་རུས་པས་མི་ཚོག་གི་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །འདི་འདྲ་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བ་སྟེ་ཉམས་ལེན་ལ་ལས་སྤུང་བར་བྱས་པའི་དོ་རྟོག་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ལ་ནི་ས་ཚོག་གི་བགོགས་ལ་བཀའ་བསྟོན་བའི་སོགས་
 པའི་ཚེ།(བདེ་མཚོག་གི་དབྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོག་རིན་པོ་ཚེར་བ་ཏུ་གསལ་བའི་སྟོན་མ་[D No. 1444, Wa 253b1-2])ང་ནི་དཔལ་
 རྣམ་དོན་འཚང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་རང་ཉིད་དོན་འཚང་ལ་སོགས་པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་ན་དེ་དང་དེའི་ང་རྒྱལ་བཙོས་མིན་སྟེ་ལ་དེ་ལྟ་
 བུ་མིན་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཚོག་ཙམ་གྱི་ང་རྒྱལ་དུ་འགྲོ་བས་སྤོང་བ་སྟེ་ཉམས་ལེན་ལ་ལས་ཚེ་བར་གསུངས་སོ། །ཚོག་ཙམ་མིན་པའི་ཉམས་ལེན་
 གྱི་ང་རྒྱལ་དང་སྤང་བ་ལ་ཡང་དང་པོར་ཚོག་ཙམ་གྱི་བཙོས་མའི་ང་རྒྱལ་དང་སྤང་བ་སྟོན་པ་གོམས་པ་ལས་སྟེ་དགོས་པས་ཐོག་མར་དེ་ལ་
 འབད་དོ། །ཤོམས་པ་ཚེ་བས་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་མ་ཉམས་པར་བཞག་པ་ན་མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བ་གཞན་མི་འཚར་བ་ནི།
 ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་དེ་ལ་ཇེས་སུ་ལྷགས་དྲགས་པའི་མིག་ལ་སོགས་པས་ཤེས་པ་སྟེ་པའི་དེ་ལ་ཐག་(H326b)ཀྱི་རུས་པ་ཉམས་
 པས་དེ་དག་ཀེ་ཞིག་མ་སྟེ་པས་ལ་དོག་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བ་གཞན་མ་ཤར་བ་ཡིན་གྱི་སྤང་བ་དེ་དག་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་བཀག་པ་མིན་
 ཏེ། རིག་པའི་རྒྱལ་པོས། (ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་[D No. 4210, Ce 111b6;II,112cd])¹རྣམ་ཤེས་དོན་གཞན་ཚགས་པ་
 ཡིས། །རུས་མེད་དོན་གཞན་མི་འཇོན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་མོ། །དེས་ན་(K377a1)ཉམས་ལེན་གྱི་སྤང་བས་ཡིད་ཤེས་
 གྱི་ངོར་ཐ་མལ་པའི་སྤང་བ་འགོ་གུ་པའི་རུས་པ་ཐོབ་ནས་དེས་དགོས་པ་འགྲུབ་ལ་དངོས་པོ་ལྟར་མ་སོང་ཡང་ལྟའི་བཙོས་མིན་གྱི་ང་
 རྒྱལ་སྟེས་ནའང་དེས་དགོས་པ་འགྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་[གསལ་སྤང་དང་གནས་པ་སྐབས་ལུགས་བཟུང་པ་]ལ་གསུམ། མངོན་རྟོགས་ཅི་ཙམ་ཞིག་བསྟོན་པར་བྱ་བ་དང་། གསལ་
 སྤང་འདོན་ཚུལ་དང་། གནས་པ་སྐབས་ལུགས་སོ། །དང་པོ་[མངོན་རྟོགས་ཅི་ཙམ་ཞིག་བསྟོན་པར་བྱ་བ་]ནི། འོན་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྟོབ་པ་
 དེས་ཇོགས་རིམ་ལ་སྟོབ་པ་བཞིན་དུ་དམིགས་སྟོར་ཇེ་ཇེ་ནས་བསྟོན་པས་སྤར་བ་བརྟན་པ་ན་གྱི་མ་ལ་འཕོ་བ་ཡིན་ནས་འོན་ཏེ་སྐབ་
 ཐབས་གཅིག་གི་མགོ་མཇུག་ཐབས་ཅད་ཐུན་གཅིག་ལ་སྟོན་པ་ཡིན་སྟེ་སྤར་ན། འདི་ལ་ལམ་སྟོན་པའི་གང་ཟག་གཅིག་ཉིད་ལམ་རྒྱུད་ལ་
 སྟེ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བཞིར་བཤད་ནས་དེ་དག་གིས་ཇི་ཙམ་ཞིག་དང་ཇི་ལྟར་སྟོན་པའི་རྣམ་དབྱེ་གསུངས་པ་ཤེས་
 དགོས་པས་མར་མེ་མཛད་གྱིས།(གསལ་བ་འདུས་པའི་དབྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོག་[D No. 1865, Di 74b2-4])ནང་བར་ལངས་ནས་
 སྤར་བཞིན་ནི། །ལེགས་སྟོན་དང་པོའི་ལས་ཅན་ཡིན། །ལེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་གྱུར་པས། །ཤེགས་ཀྱི་ཚུལ་ཞེས་པ་བརྟུག་གསལ་
 རྣམ། །མིག་དང་སྐྱ་སོགས་བྱིན་གྱིས་བརྟུབ། །ཐུན་མཚམས་སུ་ནི་རབ་བསྐྱེམས་བརྟུབ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རབ་ཇོགས་པར། །སྟོ་དང་

¹ Pramānavarttika-kārikā(Sanskrit and Tibetan) ed. by Y. Miyasaka, Naritatan Shinshoji, 1971, p. 19,14.

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྟེ་ལུ་བཅུ་གཉིས་པ།

བཟུ་བ་བྱེད་པ་པོ། །ཡེ་ཤེས་དབང་བ་ཅུང་ཟད་ཐོབ། །ཉིན་མཚན་རྣལ་འབྱོར་ཡང་དག་བསྟེན། །ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་དབང་ཐོབ་སྐྱོན་[བསྐྱོན།] །ལས་ཀྱི་(H327a)རྣལ་གང་འཁོར་[རང་ལས་པ་](K377b)གསུམ་མཚོག་ །གཟུགས་བརྟན་བདག་ཉིད་སྤྱི་ཅན་ །ཀྱིས་ཀྱི། །འགྲོ་བའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ལས་དང་པོ་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་ཡིན་ལ་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་ཐོབ་པ་ནི་རྫོགས་རིམ་མཐོན་པོར་སོང་བའི་སྐབས་སོ། །²

དེ་ལ་གནས་སྐབས་དང་པོའི་དུས་སུ་ནི་རང་གི་སྐྱབ་ཐབས་ནས་འབྱུང་བའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཚོག་གམས་ཅད་རྫོགས་པར་སྐོས་དགོས་ཏེ་ཤུནྟེ་པས།[ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་[D No. 1871, Ni 87a6]]ཡེགས་སྐྱོས་དང་པོའི་[པོ་]ལས་ཅན་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་དང་པོ་ལས་ཚོགས་ལུས་པས།[པར་]ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་བར་བྱ་བ་སྟེ། །ཞེས་དང་། །དཔལ་འཛོལ་གྱིས་ཀྱང་(གཤེན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐབས་ཐབས་[D No. 1924, Mi 4a1]རྣལ་འབྱོར་བཞི་དང་ལྗན་པའི་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ།)བཞིར་ཕྱོད་ནས་གནས་སྐབས་དང་པོར་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ག་བསྐྱོས་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་སྟེ་མ་བཅུ་གཉིས་པ་(D No. 1198, Cha 140b3)ལས་ཀྱང་། །དེ་[དེ་]ལྟ་ལོ་ནར་གམས་ཅད་མ་ཚང་བ་མེད་པར་ལས་དང་པོ་ལས་བྱུའོ། །ཞེས་མཐུན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་པོ། །འོ་ན་ཇི་ཅུམ་ཞིག་གི་བར་དུ་ལས་དང་པོ་པར་འཛོག་སྟུམ་ན། །དགྲ་ནག་གི་བཅུ་བཅུན་པའི་འགྲེལ་པ་རིན་ཚེན་སྐྱོན་མེ་(D No. 1919, Bi 160a5)ལས། །དེ་ཡང་ལས་དང་པོ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཇི་སྲིད་ལྗེད་ཡམས་ལག་རྟགས་པར་[པས་ཇི་སྐད་རྣལ་འབྱོར་རྟགས་པ་]སྣང་བ་ཅུམ་མངོན་སུམ་ལྟར་[དུ་]ལྟར་གྱི་བར་དུ་ནི་བྱུན་མཚམས་གསུམ་དུ་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ཚར་བསྐྱོས་སྟེ། །ཞེས་དང་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་([D No. 1871, Ni 87a6-b3]དོན་ཐོབ་ལུང་)ལས། །རྟགས་པའི་སྐུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡུད་ཅུམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཅུང་(K378a1)ཟད་བབས་པར་བཞེག་པས་དང་པོ་སྐོས་པ་ནས་བཟུངས་ཏེ་རྟགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡུད་ཅུམ་རེས་གམས་ཅད་གསལ་བར་འཆར་མི་རྣམས་པའི་བར་གམས་ཅད་ལས་(H327b)དང་པོ་པར་བྱུའོ། །རིམ་ལྔ་དང་སྟོད་བཟུས་སུ་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་གྱི་བར་གམས་ཅད་ལ་ལས་དང་པོ་བར་བཞེག་པ་ནི་རྫོགས་རིམ་ལ་ལྟོས་པའི་ལས་དང་པོ་པ་ཡིན་ལ་འདིར་གསུངས་པ་ནི་རིམ་པ་དང་པོ་ཉིད་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱིས་ཕྱེ་བའི་ལས་དང་པོ་པ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །

ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པ་ནི་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་(D No. 1871, Ni 87a6-b1)ལས། །གང་རྟགས་པའི་སྐུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་ཡུད་ཅུམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་[པར་]རྣམས་ལ། །ཕྱ་བའི་སའི་སྣང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། །སྐུ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རྣམས་པ་[པས།]། །ཐུགས་ཀྱི་རྣལ་ཞེས་པ་དང་བརྟུལ་ཞུགས་དང་ཡང་ལྗན་པ་དག་ནི་དེའི་མཐུ་ཐོབ་པས། །དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་རྩ་བར་ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་སོ། །འདིར་རྟགས་པ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བཀོད་པའི་ལྟ་ཡིན་ལ་ཕྱ་བ་ནི་དེ་དག་གི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་བཀོད་པའི་ལྟ་པོ། །རྟགས་པ་ཡུད་ཅུམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་རྣལ་ལྟོས་པའི་ལས་དང་པོ་པའི་སྐབས་སུ་དེ་དག་གསལ་འདེབས་པ་ན་རིམ་པ་བཞི་ན་དུ་གསལ་བཟུང་བ་ཚར་འཆར་གྱི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་

² ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་(D No. 1871, Ni 87a5)ལས། །ལས་དང་པོ་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་བ་དང་། །ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་དང་། །ཡང་དག་པར་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྟེ་ལུ་བཟུ་གཉིས་པ།

བཅས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་(D No. 1871, Ni 87b2-3)ལས། གང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རབ་དུ་རྫོགས་པར་སློབ་
དང་ལུང་པར་བྱེད་པའི་སློབ་བས་དཀྱིལ་འཁོར་ཡུང་ཅམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་རུས་པ་དེ་ནི་ཡི་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
འདི་ཡང་ཡི་ཤེས་བབས་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ལས་འབྱུར་གྱི་[གྲིས་](H329a)ས་ཐོབ་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཉིད་གྱིས་ན་ཅུང་ཟད་ཅེས་
སློབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་ཕྱ་བའི་རྒྱ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡུང་ཅམ་རེ་མངོན་དུ་བྱེད་རུས་པ་ནས་བཟུངས་ཏེ། ཡི་ཤེས་ལ་
ཡང་དག་པར་དབང་ཐོབ་པ་ལ་མ་སྐྱེབ་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་སྟེ་འདི་ལ་(K380a)རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་སྐབས་ཡོད་དོ། །འདི་
ཡང་ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་ལས་དང་པོ་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ལྟ་མ་ལྟ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འབྱུང་དགོས་པར་སྟོན་པས་
རྒྱ་གར་བ་ལ་ཅིག་གིས་དབང་པོ་རྫོང་པོའི་འཇུག་པ་ལ་རིམ་པ་འདི་དག་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་འགོག་པའོ། །

མྱོས་འབྱུང་གི་གསུམ་པ་(ID No. 373, Kha 267a3-4)དབང་པོ་དམན་པས་སྐྱེད་རིམ་གྱི། དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོས་ཞིང་
བསམ་པར་བྱ། དབང་པོ་རྫོན་པོས་སྐད་ཅིག་གི། རྣམ་པས་སེམས་ཅམ་དཀྱིལ་འཁོར་བསམ། རྐང་ཅིག་རྣམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། རྫོགས་པའི་རིམ་པ་
བསྐྱོས་པ་ནི། །)ལས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོས། རྣལ་འབྱིང་དག་གིས་བསམ་པར་བྱ། རྫོན་པོ་སྐད་ཅིག་རྣམ་པ་
ཡིས། སེམས་ཅམ་ཉིད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། རྐང་ཅིག་རྣམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བསྐྱོས་པར་བྱ། ཞེས་
གསུངས་པ་ཡང་དེའི་འགྲེལ་པར་(མྱོས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་དཀའ་འགྲེལ་པ་རྩ་རྒྱ་(D No. 1420, Wa 14a4-5) འདི་
དག་ཀྱང་རྣལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་གཅིག་གི་ཡང་གོམས་པ་འཇུག་པའི་རིམ་པས་འབྱུར་ཏེ། གཅིག་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་གྱིས་ཕྱེ་བའི་བྱིས་པ་ལ་
སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གང་ཟག་གི་དབྱེ་བ་ཐད་ཡང་གང་ཟག་ཐད་ཡང་ཐར་པར་གསལ་བའི་བྱིས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་རྣལ་པོ་དང་འབྱིང་པོ་
དག་གིས་ཀྱང་མཉམ་གཞག་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྣལ་འབྱོར་འདི་དམིགས་པར་བྱའོཞེས་གསུངས་པ་ཡང་།)རྒྱུད་གཅིག་ལ་དང་པོ་རིམ་ཅན་དུ་
གསལ་འདེབས་དགོས་པའི་ཚེ་དབང་རྣལ་པོ་དང་དེ་ནས་ཡན་རིམ་རྫོགས་པར་སྣང་བའི་ཚེ་དབང་འབྱིང་དང་དེ་ནས་རྫོགས་པའི་རིམ་གྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱོས་རུས་པ་ན་དབང་རྫོན་ཏེ། གང་ཟག་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་བྱིས་པ་དང་དར་མ་དང་རྐང་པོའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་རྣལ་
འབྱོར་པ་གཅིག་གི་གོམས་པ་ཆེ་རྒྱུང་གི་རིམ་པས་དེ་ལྟར་བཞག་པར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། འདི་དག་ཀྱང་རྣལ་པོ་ལ་སོགས་པའི་
དབྱེ་བས་གཅིག་གི་ཡང་གོམས་པ་འཇུག་པའི་རིམ་པས་འབྱུར་ཏེ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་གྱིས་ཕྱེ་བའི་བྱིས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་
ནོ། །གང་ཟག་གི་དབྱེ་བ་ཐད་ཡང་གང་ཟག་(H329b)ཐད་ཡང་ཐར་པར་གསལ་བའི་བྱིས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་(K380b)ནོ། །
ཞེས་སོ། །དེ་དབྱེ་བའི་རིགས་གཞན་ཡང་མང་སྟེ་དག་མ་གོ་ན་ལས་དང་པོ་པ་དབང་རྫོན་ལ་བསྐྱེད་རིམ་མི་དགོས་སྟུང་བཟུང་
ནས་རིམ་པ་དང་པོ་འདོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་མཚོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་གང་འབྱུབ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པའི་དབང་པོའི་རིམ་པ་དང་གང་ཟག་རེ་རེ་ལ་
ཡང་རྫོགས་པ་སྐྱིས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་པའི་དབང་པོའི་རིམ་པ་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་ཕྱེད་པར་བྱའོ། །ཕྱ་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་
ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་སོགས་ཡུང་ཅམ་རེས་སྣང་རུས་ཀྱང་མི་བརྟན་ན་གཉིས་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ་བརྟན་པ་ནས་གསུམ་པར་འཛོག་
པ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་མ་བཟུ་གཉིས་པ་(D No. 1198, Cha 140b4-5)ལས། གང་ཡང་གོམས་པའི་[པས་]དཀྱིལ་འཁོར་
མཐའ་དག་ལ་སེམས་བརྟན་པ་དེ་ནི་ཡི་ཤེས་ལ་དབང་བ་ཅན་ཏེ་སྟོབ་དང་ལུང་པ་ལས་འགྲོ་བའི་དོན་རྒྱས་པར་བྱེད་ཅིང་ཚོས་ཚོས་ཉིད་
རྗེས་སུ་རྫོགས་པ་ལས་བྱུང་རྒྱབ་སེམས་སྟོན་དུ་བྱས་ཏེ། དྱི་མ་ཕྱ་མེའི་ཕྱ་མོ་རྣམས་བསལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་བརྟན་པ་དགོས་པར་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྟེ་ལེ་བུ་བཅུ་གཉིས་པ།

གསུངས་ཤིང་དག་ཅག་གི་འགྲེལ་པ་(D No. 1919, Bi 160a7-b1)ལས་ཀྱང་། དེས་སྐྱོད་རྗེ་ཡོ་ཤོགས་པ་ལག་མཐིལ་གྱི་
 ཤིང་ཐོག་ལྷར་རང་དབང་དུ་མཐོང་བ་ན། དེ་ལེ་ཤེས་པ་དབང་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་ཐུན་མཚམས་ངེས་པ་མེད་པར་བྱས་ལ། འཚད་པར་
 བྱེད་པའི་ཚོགས་པའི་རིམ་པ་བསྐྱོམས་པར་བྱའོ། །ཞེས་རང་དབང་དུ་མཐོང་བ་དགོས་པར་གསུངས་པ་འབྲུང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་མངོན་དུ་
 བྱས་ནས་དེ་མ་ཕྱ་མོ་སེལ་བ་དང་ཚོགས་(K381a)རིམ་བསྐྱོམས་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་གཉིས་དོན་འདྲའོ། །འདི་སྐྱེབ་ནས་ཐུན་མཚམས་
 མོ་སོར་གཅོད་མི་དགོས་པར་གསུངས་པས་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་མངོན་རྟོགས་གསར་དུ་མགོ་(H330a)བཅུ་གས་ནས་སྐྱོམ་པ་མང་པོ་མི་
 བྱེད་པར་སྐྱེད་ཐེབས་རེས་ཚོག་གོ། །འདིར་སྐྱེབ་ནས་ཀྱང་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱོམ་དགོས་པར་ཕྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་(D No.
 1871, Ni 87b3)ལས། རྣམ་འཕྱོར་པ་དེས་ནི་འབྲས་བུའི་མཐར་ཐུག་པར་བགྲོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་འཕྱོར་དེ་ཉིད་ཉིན་དང་
 མཚན་དུ་བྱའོ། །ཞེས་ལྷ་སྐྱ་ཕྱ་ཕྱ་རགས་ཐབས་ཅད་ཡུང་ཅོམ་རེས་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུས་པའི་རྣམ་འཕྱོར་དེ་ཉིད་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བར་
 གསུངས་སོ། །འདིར་སྐྱེབ་པ་ཅམ་གྱིས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཐུག་པ་མིན་པས་ད་དུང་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་དབྱེད་དགོས་ལ་དེ་ནས་ཚོགས་
 རིམ་སྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ། །

ལེ་ཤེས་པ་ཡང་དག་པར་དབང་ཐོབ་པ་ནི་རང་གི་དོན་མཐར་ཐུག་པར་སོན་པ་བསམ་གཏན་ཅམ་གྱིས་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་
 པར་ཚུས་པ་ལ་ཕྱེད་བཅས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་(D No. 1871, Ni 87b3-4)རང་གི་དོན་མཐར་ཐུག་པར་སོན་པའི་རྣམ་
 འཕྱོར་པ་ནི་ལེ་ཤེས་པ་ཡང་དག་པར་དབང་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བསམ་གཏན་ཅམ་གྱིས་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པར་འོས་པ་ཡིན་ནོ།།ལས་བཤད་ལ། སྟེ་
 མ་བཅུ་གཉིས་པ་(D No. 1198, Cha 140b5-6)ཕྱག་རྒྱ་ཚེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་རྟོགས་ནས་ཡང་དག་པའི་ལེ་ཤེས་པ་དབང་ལྱར་པ་ནི་
 ལུ་མེད་པར་གཞན་གྱི་དོན་ཡང་དག་པ་སྐྱབ་པའི་ཚུས་པར་འབྱར་རོ་ཞེས་པའོ། །ལས་ཕྱག་རྒྱ་ཚེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་རྟོགས་ནས་ལུ་མེད་པའི་
 གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་ཚུས་པ་ལ་བཤད་པའི་དོན། དག་ཅག་གི་འགྲེལ་པ་(D No. 1919, Bi 160b1-2)ལས། དེ་ནས་དེས་
 རྫོང་པ་ཉིད་ལ་ངེས་པར་གནས་ཤིང་ལངས་པ་ན་ཇི་ལྟར་འདོད་པར་སྣང་བ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་ཚུས་པ་ན་དེ་ལེ་ཤེས་པ་ཡང་དག་
 པར་དབང་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། བྱ་བ་ངེས་པ་ལས་གྲོལ་པ་(K381b)རང་དབང་དུ་ལྱར་པ་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་བུ་ཞེས་བྱ་བར་གནས་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྷར་བཤད་པ་ལ་ནི་བསྐྱེད་ཚོགས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ་ཚད་ལྡན་
 གྱི་གཞུང་གཞན་དུ་ཡང་ཐོག་མར་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམས་པའི་མཐར་ཚོགས་རིམ་སྐྱེ་ཚུལ་བརྟན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལག་
 ལེན་ནི་དེ་ལྷར་བྱའོ། །

(H330b)གཉིས་པ་[གསལ་སྣང་འདོན་ཚུལ་]ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ཚུལ་ལ་བོད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ཁ་ཅིག་དང་པོར་
 ལྷ་གཅིག་ལ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཞི་གནས་བརྟན་པོ་བསྐྱབས་ནས་དེ་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རིལ་པོ་སྐྱོམ་པར་བཞེད་ལ། ལ་ཅིག་
 མངོན་རྟོགས་ཚོགས་པ་ཐུན་བཞེད་སྐྱོམ་ཞིང་བསྐྱབས་པ་ཚང་བར་བྱས་པའི་འོག་དུ་ལྷ་གཅིག་གི་ཆ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་གསལ་སྣང་
 རིམ་གྱིས་སྐྱབ་པ་ཡིན་གསུང་ངོ། །སྐྱབ་ཐབས་རྣམས་ནས་མངོན་རྟོགས་ཚོགས་པར་སྐྱོམ་པར་བཤད་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་བཞེད་པ་
 རྣམ་གཉིས་མི་སྣང་ངོ། །རིམ་པ་དང་པོ་འདི་ལ་གསལ་སྣང་སྐྱེད་ལུགས་གཅིག་དང་དེ་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་གནས་པ་སྐྱབ་ལུགས་
 གཅིག་སྟེ་གཉིས་སོ་སོར་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ལ་སྐྱེར་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་སྣང་བ་ནི་ཡུལ་དེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་པ་

ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པས་གོམས་པ་ཙམ་གྱི་ཇེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པའི་དབང་ལུག་གིས།(ཚང་མ་རྣམས་འགྲེལ་[D No. 4210, Ce 129a5;III,282])³འདོད་འཇིགས་མུང་ན་གྱིས་བརྟན་པ་དང་། །ཀྱུན་པོ་སྟེ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས། [(K382a)མདུན་ ག་གནས་པ་བཞིན་དུ་ནི། །ཡང་དག་མིན་པ་མཐོང་པར་འབྱུང། །ཞེས་ཆགས་ཉན་གྱིས་ཆགས་ལུ་ཡང་དང་དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ ཉིད་ཀྱིས་ལུ་ཡང་མདུན་ན་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་མངོན་སུ་མ་དུ་མཐོང་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་གསལ་སྣང་སྟེ་བ་ལ་སྟོན་དུ་གནས་པ་ སྐྱབ་དགོས་པ་ཡང་མིན་ལ་ཆ་རེ་རེ་ནས་མ་གོམས་ན་མི་སྟེ་བ་ཡང་མིན་ནོ། །

གསལ་སྣང་སྟེ་བ་ལ་ཡང་དག་པའི་དོན་གོམས་པ་ཡང་མི་དགོས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་མ་ཡོག་གི་དོན་གང་ཡིན་ཡང་གོམས་པར་ བྱས་ན་གསལ་སྣང་སྟེ་བ་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རིགས་པའི་དབང་ལུག་གིས། (H331a)(ཚང་མ་རྣམས་འགྲེལ་[D No. 4210, Ce 129a6-7;III,285])⁴དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །གང་གང་ཤེན་དུ་གོམས་ལྟར་པ། །གོམས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ ན། །དེ་གསལ་མི་རྟོག་སྟོང་འབྲས་ཅན། །ཞེས་གསུངས་གིང་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་ཡིད་དངོས་པོ་གང་དང་གང་ལ་སྐྱར་བ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་ པར་འབྱུང་བ་ཤེལ་གྱི་ཚོར་བུའི་དཔེས་གསུངས་ཏེ་ཧྲར་དྲངས་ཟེན་ཏོ། །དེ་ལ་ལས་དང་པོ་པས་ནི་སྦྱར་བ་ཚོགས་བསགས་ནས་བཟུངས་ ཏེ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པའི་བར་རྣམས་སྟོས་པ་ན་རེ་རེ་ནས་ཞིབ་དུ་གསལ་བ་འདྲའི་ནས་སྟོས་པ་དང་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཙམ་མིན་པར་སྟོད་ཅེས་ པའི་འཇིན་རྣངས་འགས་ཅན་བསྐྱེད་ནས་བྱ་སྟེ། རྣམ་པ་གསལ་བ་དང་ད་རྒྱལ་འཇིན་པ་གཉིས་ཀ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་ཇི་ ལྟར་རིགས་པར་དུ་མ་བུར་བཅད་ནས་དེའི་མགོ་ནས་(K382b)མཇུག་གི་བར་དུ་སེམས་བྱིང་བ་དང་འཕྲོ་ཚོད་ཀྱི་དབང་དུ་མི་བཏང་ པར་བསྟོན་བྱ་གང་ཡིན་གྱི་སྟོང་ཉིད་བར་མ་ཚད་པར་འཇུག་པ་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱབ་པ་ཇི་རིང་ཇི་རིང་དུ་བཏང་ནས་མཐར་ བུན་རེ་རེའི་མགོ་ནས་མཇུག་གི་བར་དུ་བྱིང་བ་དང་འཕྲོ་ཚོད་ཀྱིས་བར་གཅོད་མི་ཉུས་པར་སོང་སོང་དུ་བསྐྱབ་པོ། །⁵

དེའི་སྐབས་སུ་སྤུ་རིང་པོར་མ་བསྟོན་པས་སྟོད་མཐུ་ཆེ་བར་མ་སོངས་པའི་རིང་ལ་ཕལ་ཆེན་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་ཡིན་ ཡང་མོས་པ་གཙོ་ཆེ་བས་ལྷག་པར་མོས་པའི་སྟོན་པ་བསྟོན་དགོས་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བརྟུ་འགྲེལ་པ་(D No. 1871, Ni 84a1-2)ལས། རྣལ་འབྱོར་གསུམ་པོ་འདི་རྣམས་ལྷག་པར་མོས་པ་གཙོ་བོར་ལྟར་པ་ཡིན་གྱི། མཐོང་བ་གཙོ་བོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དུས་ ཅུང་ཟད་རང་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ལྷག་པར་མོས་པ་ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་(H331b)གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །སྣང་ བ་དང་ད་རྒྱལ་གཉིས་ཀ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔུང་ནས་བསྐྱེད་པས་རིམ་གྱིས་སྟེས་པ་དགོས་ཀྱི་ཉམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོ་ བུར་དུ་བྱུང་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་བྱ་སྟེ་བསྐྱེད་རིམ་ལས་སུ་དུང་བ་ནི་རང་གིས་གསལ་གང་བཏང་འཆར་ལ་མ་བཏང་པ་མི་འཆར་བ་ དང་། ཇི་ཙམ་ཞིག་གསལ་བ་འདྲའི་ཚད་ལས་མ་འདས་པ་འཆར་བ་དགོས་པ་ལ་ཉམས་འདྲེས་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཚད་ལ་ཕབ་ན་ དཔུང་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱལ་འདི་ལྟར་བསྟོན་མོ་སྟེས་པའི་འཕེན་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་གསལ་བ་འདྲའི་ཚད་ལ་ཕབ་ན་

³ Pramānavarttika-kārikā(Sanskrit and Tibetan) ed. by Y. Miyasaka, Naritasan Shinshoji, 1971, p. 78,26.
⁴ Pramānavarttika-kārikā(Sanskrit and Tibetan) ed. by Y. Miyasaka, Naritasan Shinshoji, 1971,80,1.
⁵ འཕགས་པ་ཐགས་མེད་ཀྱི་མངོན་པ་ཀྱུན་བདུས་(D No.4049, Ri 51a5-6; V. V. Gokhale ed. Fragments from The Abhidharmasamuccaya of Asāṅga, The Journal of the Bombay Branch, Royal Asiatic Society, New Series, Vol. 23, 1947.p. 17, 30; T 1605, Vol. 31, p.665a25-27)ལས། ཚོད་པ་གང་ཞེན། སྟག་པའི་མཚན་མའི་རྗེས་ སུ་འཇུག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྩ་གོ་གསལ་པའི་སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་སྟེ། ཞིག་ནས་ཀྱི་བར་དུ་གཙོ་བོ་འཕེན་པ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྟེ་ལེ་ལུ་བཟུ་གཉིས་པ།

ལྷང་པར་ཅན་གྱི་སྣང་བ་དང་ང་རྒྱལ་དུ་འཕོས་པའི་དབང་གིས་ཐ་མལ་བའི་སྣང་ཞེན་འགོག་རྒྱུས་པ་ཐོབ་ན་དེ་ཅུ་ནས་སེམས་བརྟན་པར་གཞག་དགོས་ཏེ་ལུས་སེམས་ལ་གྲོ་བར་བའི་འགལ་རྒྱུ་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

དེ་ལ་ནི་རང་ལྷ་དེའི་སྣང་བའི་རིགས་འདྲ་བར་མ་ཆད་དུ་མི་དགོས་ཀྱི་བཙོན་མིན་གྱི་ང་རྒྱལ་དང་པོར་བསྐྱེད་པ་དེའི་བྱེད་པས་ཐ་མལ་བའི་ང་རྒྱལ་འགོག་རྒྱུས་པས་ཚོགས་སྟེ། དཔེར་(K384b)ན་འགལ་ཞིག་ལ་མི་མ་ཡིན་བབས་པ་ན་ང་མི་མ་ཡིན་དེ་ཡིན་ནོ་སྣང་བའི་རྟོག་པ་མེད་པར་ཡིད་གཞན་དུ་གཤེད་པ་ན་ཡང་དེའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་རིང་ལ་(H332a)སྣང་གི་མི་དེ་ཡིན་སྣང་བའི་འདུ་ཤེས་མི་སྣེ་བ་བཞིན་ནོ། །ཡལ་ཇི་ཅུ་ཞིག་གི་བར་དུ་བསྐྱོད་པ་ན་ལྷ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བར་སྣང་བ་སྣེ་བ་ནི་དེ་ཉིད་བསྣུས་པའི་སྟོན་འགྲེལ་([D No. 2510, Li 139b2])དེ་ལྟར་ཇི་སྲིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱོད་པར་བྱའོ། །ཤས་ཤེ། དེ་ལྟར་ཇི་སྲིད་དོན་ཇི་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་ཉིན་རེ་ཞིང་བསྐྱོད་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་ཏིང་འཛིན་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་ལྷ་བ་དུག་གསལ་ལོ་གཅིག་གི་བར་དུ་བསྐྱོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་སྐོས་པའི་ཡལ་ཆད་བརྟན་པ་གཞན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ལོ་གཅིག་ལས་རིང་བ་མ་བཤད་པས་སྟོང་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་ཤིང་དུས་ཚོག་དང་སྐོས་པ་ལ་གནས་པས་བརྟེན་པ་ཆེན་པོས་བར་མ་ཆད་དུ་འབད་ན་ཡལ་ཉ་ཅང་རིང་པོ་མི་དགོས་པར་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་རྣམས་ལ་གསལ་སྣང་ཚོགས་པར་འགྱུར་པོ། །གཙུབ་ཤིང་གཙུབས་པ་ན་དུག་ལ་རྒྱུན་རིང་བཅུ་བྱས་པར་བར་སྐབས་སུ་ངལ་སོ་བ་མང་པོ་བྱས་ན་སེ་མི་ཕྱིན་པའི་དཔེས་རྒྱུན་ཆགས་པར་བྱ་དགོས་པར་དཔལ་ལྡན་དཔལ་པོས་གསུངས་ཏེ། ཡར་ཕྱིན་བསྣུས་པ་(D No. 3944, དབུ་མ། Khi 229a3-4)ལས། རྒྱུ་མི་འཆད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །བསམ་གཏན་སྐྱབ་[བསྐྱབ་]ལ་བརྟེན་པར་བྱ། །ཡང་དང་ཡང་ཞིང་ངལ་སོས་[བསོ་]ན། །གཙུབས་པས་སེ་ཕྱིན་མི་འགྱུར་(K385a)ཏེ། །རྣལ་འབྱོར་རྒྱལ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ། །ལྷང་པར་མ་ཐོབ་གཏང་[གཏོང་]མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་[གནས་པ་སྐྱབ་ལུགས་]ལ་གཉིས། །གནས་སྐབས་དང་པོ་གཉིས་སུ་ཕྱ་ཐིག་སྐོས་ཚུལ་དང་། །གནས་སྐབས་གསུམ་པར་ཕྱ་ཐིག་སྐོས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་[གནས་སྐབས་དང་པོ་གཉིས་སུ་ཕྱ་ཐིག་སྐོས་ཚུལ་]ནི། རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཕྱ་རགས་རྣམས་ལ་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གོམས་(H333b)པའི་གསལ་སྣང་བསྐྱབས་ན་དེ་ཅུ་གྱིས་ཚོགས་གཞི་གཞན་སུ་བསྐྱབ་མི་དགོས་ཏེ། རིམ་པ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་རྩ་རྒྱུང་དང་གཏུམ་མོ་(candālī)ལ་སོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སེམས་གནས་པའི་ཏིང་འཛིན་བརྟན་པོ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །གཞན་ཡང་འདྲིའི་ཞིག་ནས་སྐྱབ་ན་ཕྱ་ཐིག་ལ་སོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བྱ་དགོས་ན་དེ་དག་ཀྱང་མངོན་བྱས་དང་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་བབང་སོགས་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོགས་གྱི་འོག་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་དུ་བྱེད་པར་བཤད་པས་ཡང་ཡང་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དབྱེད་སྐོས་དང་བསེས་ནས་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་ཞིག་ནས་མི་འགྲུབ་སྟེ་སྣང་སྐོས་རིམ་དང་བསམ་གཏན་ཕྱི་མའི་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བཤད་པ་ལྟར་ཞིག་ནས་མཚན་ཉིད་པ་རྟེན་པས་ཀྱང་དབྱེད་སྐོས་མང་དུགས་ན་གནས་ཆ་རྒྱུང་འགྲོ་བས་དེའི་ཚེ་ཞིག་སྐོས་པར་གསུངས་ན་ཞིག་ནས་མ་རྟེན་པའི་སྐབས་སུ་ལྷ་ཅི་སྐོས་པའི་ཕྱིར་(K385b)ལོ། །དཔལ་ལྡན་དཔལ་པོས་ཀྱང་། (D No. 3944, དབུ་མ། Khi 229a4-5)དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བརྟན་ཚུལ་དུ། །ཡིད་ཀྱི་བསམ་པ་བརྟན་ཚུལ་དུ། །དམིགས་པ་མང་པོ་བརྒྱུད་པ་ལས། །

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྟེ་ལེ་བུ་བུ་བུ་གཉིས་པ།

ཡིད་[འདི་]ནི་ཉོན་མོངས་འབྲུག་པར་འབྱུང། །ཞེས་བསམ་གཏན་སྐྱབ་པ་ན་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་བརྟན་པར་མ་བྱས་
 པར་དམིགས་པ་མང་པོ་ལ་བརྒྱན་ན་མི་ཅུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ལོ་སྟུང་ན། འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་རྣམ་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གོམས་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་གསལ་སྣང་སྐྱེ་མོང་ཡང་བརྟན་པོར་གནས་པ་དེས་མི་རྟེན་དེ་འདོད་འཇིགས་གོམས་པའི་
 (H334a)གསལ་སྣང་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ལྷད་པར་ཅན་གྱི་སྣང་བ་དང་ང་རྒྱལ་དུ་འཕྲོས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོགས་གི་བརྟན་ཆགས་པར་
 གནས་པ་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་ཐ་མལ་བའི་སྣང་ཞེན་འགོག་ཏུས་པའི་གཉེན་པོ་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་བསྐྱེད་རིམ་སྟོས་པ་དེ་འགོག་
 པའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་ཕྱ་རགས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་དང་བརྟན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྩོགས་པའི་གསལ་སྣང་གིས་སེམས་ལས་རུང་
 ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་ཞིག་ནས་རྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཞིག་ནས་བསྐྱབ་དགོས་
 ལ་དེ་ཡང་ཕྱ་ཐོག་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བྱ་དགོས་སོ། །ཕྱག་མཚན་ཕྱ་མོ་འམ་ཐིག་ལེ་ཕྱ་མོའི་ནང་དུ་རྟེན་དང་བརྟན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 རྩོགས་པར་སྟོས་པ་ནི་ལས་དང་པོ་ལ་དང་ལེ་ཤེས་རུང་ཟད་བབས་པ་གཉིས་(K386a)ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟོས་པ་མིན་གྱི་གནས་སྐབས་
 གསུམ་པ་ནས་སྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་སོགས་ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཡུང་ཙམ་རེས་མངོན་དུ་བྱེད་ཏུས་པ་ཕྱིར་ཆད་ནས་གནས་སྐབས་
 གསུམ་པར་འཛོག་ཅིང་ཕྱ་མོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སྟོོབ་ཏུས་པ་ནི་ལེ་ཤེས་ལ་རུང་ཟད་དབང་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པ་
 ཀྱན་ཏུ་བར་རྩོགས་པས། །སྟོོ་དང་བསྐྱབ་བྱེད་པའོ། །ལེ་ཤེས་དབང་བ་རུང་ཟད་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་རང་གི་ལེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཐུགས་ཀའི་ཕྱག་མཚན་ལ་གནས་པའི་ཉིང་ལེ་འཛོན་སེམས་དཔའ་སྟོས་
 པ་ལ་ལེ་ཤེས་ཞབས་(སྐབས་ཐབས་ཀྱན་བཟང་[D No. 1855, Di]) ཡལ་སྲས་གྱིས་བཤད་དེ་དེ་ནི་ལས་དང་པོ་ལས་ཀྱང་སྐབས་དེ་
 ཉིད་དུ་སྟོས་པ་ཡིན་ལ་དེའི་དགོས་པ་ནི་སྟོོབ་དཔོན་དཔལ་འབྲས་རྩོམས།(ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྐབས་པའི་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་[D No.
 1867, Di 177b5-6) (H334b)དེ་ལྟར་སྟོས་[བསྟོས་]པ་ལ་མངོན་པར་བརྟན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ། གལ་ཏེ་སེམས་ཚོད་
 པའམ་ལུས་པར་ལྷར་ན་དེའི་ཚེ་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པ་བསྟོས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བརྟན་ནས་ཞེས་བྱ་
 བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ། [དབུགས་བགང་རྒྱལ་རྩལ་སུ་དྲན་པ་ནི་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །]ཞེས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོགས་ལ་སྟོས་པ་
 ལ་བརྟན་པའི་ཚེ་སེམས་བྱིང་ཚོད་ཀྱི་དབང་དུ་འགྲོ་བ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོས་པར་གསུངས་པས། ཐིག་ལེའི་
 རྣལ་འབྱོར་ལས་དང་པོ་ལས་སྟོས་པ་ནི་སྐབས་དེར་ཞིག་ནས་(K386b)སྐབས་པ་མིན་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་སྟོས་པའི་སེམས་བྱིང་ཚོད་དུ་སྟོང་
 ཏས་དམིགས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱན་ལྡན་དུ་འཇུག་མི་ཏུས་པའི་མི་བརྟན་པ་དེ་བཀག་ནས་རྒྱན་ལྡན་དུ་འཇུག་ཏུས་པའི་སེམས་བརྟན་པོ་
 སྐབས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པས། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རྒྱན་རིང་དུ་ཐོད་པའི་ཉིང་ལེ་འཛོན་མ་རྟེན་ཀྱང་མངོན་རྟོགས་སྟོས་
 པའི་སེམས་ཀྱི་བྱིང་ཚོད་འགོག་པ་ལ་ལྷད་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་འདིར་ཕྱ་ཐོག་ལ་སེམས་འཛོན་པས་ནི་རྣུང་གྱི་རོལ་ཏུ་གཡོ་བ་འགགས་ནས་ནང་དུ་གནས་པའི་རྒྱ་བྱེད་དེ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩོམས།(ལུ་ཡི་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་འགྲེལ་པའི་སྒྲིག་ལུང་པར་གསལ་བྱེད་[D No. 1510, Zha
 301a3])ལྟེ་བར་ཕྱ་བའི་ལྷ་ལི་ཀྱི་ལི་རྩོར་བ་འམ་ཐུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐིག་ལེ་ལ་སོགས་པའི་རྩོར་བའི་བསམ་གཏན་གང་དེ་
 ཡང་སོག་འཕྲོན་པ་བསྟོོག་པའི་དོན་གྱིས་སོག་རྩོམ་ཞེས་ཞེས་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྟེན་འོག་གི་སྐྱོ་སྟེན་གཉིས་སམ་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྡེ་ལེའུ་བཟུ་གཉིས་པ།

ལྷོ་བའམ་སྤྱིང་ཁ་སོགས་སུ་ཡི་གེ་དང་གིག་ལེ་ཕྱ་མོ་སོགས་ལ་སེམས་བཅོན་ཐབས་སུ་བཟུངས་ན་སྒྲོམ་སའི་གནས་དང་དམིགས་རྟེན་གྱི་གནད་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་རྒྱུ་ལྡན་དང་དུ་གནས་པའི་ཤུག་གྲུང་པས་དཔུང་སྒྲོམ་གྱི་(H335a)དམིགས་པ་མང་པོ་དང་བསྐྱེད་ཀྱང་། རྒྱུ་རིམ་གྱིས་དུལ་བའི་མཐུས་སྒྲོམ་པ་ཕྱ་མའི་ཚོད་པ་སོགས་སྤྱི་དུ་དགག་ཏུ་སྤུངས་གཞུག་གཞན་ནས་བཤད་པས་ཏྲིང་ཇི་འཛིན་སྐྱབ་ལུགས་དང་མི་འདྲོད། །དོན་ལས་དང་པོ་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཅུང་(K387a)ཟད་བབས་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱ་གིག་སྒྲོམ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱ་སྤྱོད་ན། བཞི་བརྒྱ་ཕ་བཟུ་པ་(D No. 1865, Di 73a6-b2)ལས། སྤྱིང་པའི་འོད་ཀྱིས་སྤུལ་མགོན་པོས། །རང་གི་ཡོག་རྟོག་ནས་སྤངས་ཏེ། །འགྲོ་བ་སངས་རྒྱས་བདག་ཉིད་བྱས། །སྤྱིང་པའི་ས་བོན་ནང་དུ་གཞུག། །སྤྱིང་པར་[གར་]མཚན་མའི་ལྷོ་བའ་གནས། །ལྷོ་སྤྱིང་གིག་ལེའི་གཞུགས་ཅན་དུ། །རང་ཡི་འོད་ལྡན་བསྒྲོམས་ནས་ནི། །ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་རབ་དུ་བསྒྲོམས། །ཐུགས་གསུང་སྐྱེ་ཡི་རྗེ་ཇི་ཡང་། །འོད་ཀྱི་ཤེང་བས་རབ་སང་བྱ། །དེ་ནི་སྤྱིང་པར་[གར་]ལུགས་བསམ་པ། །རང་གི་ཡེ་ཤེས་བདུང་ཅི་འབབ། །དེ་ནས་ནང་གི་ལུས་ཐམས་ཅད། །བ་སྤུ་ལས་བྱུང་འོད་ཟེར་ཚོགས། །དེ་ཡིས་ཀུན་ནས་སྤང་བྱས་ལ། །འགྲོ་བའི་དོན་ནི་རབ་ཇོགས་བྱ། །ཞེས་པ་འདིས་གིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པ་གསུངས་སོ། །

དེའི་རིམ་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་རང་གི་ཐུགས་ཀའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཐུགས་ཀའི་ཕྱག་མཚན་གྱི་ལྷོ་བར་རྒྱུད་པའི་རྒྱ་བལ་གནས་པའི་ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤུལ་པའི་མགོན་པོ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་ཡོག་རྟོག་སྐྱིབ་གཉིས་སྤངས་ནས་འགྲོ་བ་སངས་རྒྱས་སུ་བྱས་པ་སྤུན་དངས་པ་དང་གཅིག་དུ་བྱུང་པའི་ས་བོན་དང་ས་བོན་དེའི་གིག་ལེའི་དང་རང་གི་ཡིད་དབྱེར་མེད་པར་བྱས་ཏེ་སྤང་བ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པར་བསམ་སོ། །དེ་ནས་(H335b)དེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཕྱག་མཚན་གྱི་རང་དང་ཕྱི་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་(K387b)དཔའ་དང་དེའི་གནས་དང་སྤུ་གསུང་ཐུགས་རྗེ་ཇི་གསུམ་དང་དེ་དག་གི་གནས་ཕྱི་རང་དང་བཅས་པ་རིམ་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པའི་མཐར་ཇི་ལྟར་གསལ་བར་བྱས་པའི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྤྱིང་ཡོག་ནས་སྤང་བྱི་གིག་ལེའི་འདུས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུང་ཅི་འབབ་པར་བསམ་སོ། །དེའི་འོག་དུ་རང་གི་ལུས་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱས་ནས་བ་སྤུའི་བྱ་ག་རེ་རེ་ནས་བྱུང་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་འགྲོ་བ་རྣམས་སྤང་བར་བྱུངོ། །སེམས་བྱེད་ཀྱི་སྤྱིང་བ་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་བྱིང་བ་སངས་སངས་ཀྱི་བར་དུ་བྱུང་དང་། ཚོད་ན་གིག་ལེའི་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཅེ་གཅིག་དུ་གཏད་ནས་ཚོད་པ་ཞི་བའི་བར་དུ་སྒྲོམ་པར་དཔལ་འབྲས་རྗེ་རྗེས་(ཀུན་དུ་བཟང་པོའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་[D No. 1867, Di 178a5-6] དེ་ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་དུ་མཐའ་ཡས་པར་བསྐྱེད་རེ་རེ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་ཆར་གྱི་རྒྱན་འབབ་པ་ལྟ་བུར་ལམས་གསུམ་མ་ལུས་པ་ཀུན་དུ་དགང་བར་བྱ་ཞིང་ཇི་སྲིད་དུ་ལུས་པ་མེད་པར་བྱར་པ་དེ་སྲིད་ཀྱི་བར་དུའོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཚོད་པར་བྱར་ན། དེའི་ཚེ་གིག་ལེའི་ཅས་ཉིད་ལ་སེམས་གཏོད་པས་བརྟན་པར་བྱ་ཞིང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འགོག་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་བསྒྲོམ་པ་ཇི་སྲིད་དུ་ཚོད་པར་ཉེ་བར་ཞིབར་བྱར་པ་དེ་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་བྱུངོ། །)བཤད་དོ། །བྱིང་བ་སེམས་པའི་དུས་སུ་དབྱགས་རྒྱབ་པ་དང་འབྱེན་པ་བཟུ་བགང་བའི་སྐོ་བསྐྱ་བྱས་པའི་རིམ་གྱིས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་སངས་དུ་བྱུང་བར་བྱ་བར་སྐོབ་དཔོན་དེས་(ཀུན་དུ་བཟང་པོའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་[D No. 1867, Di 178a2-3]དབྱགས་རྒྱབ་པ་དང་འབྱེན་པ་བཟུ་སྐོབ་པ་དང་བཟུ་བའི་རིམ་གྱིས་བྱས་པས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་སངས་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྟེ་ལེ་ལུ་བཟུ་གཉིས་པ།

འཛིན་པའོ། །རྟེ་བར་གྲིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ནི་ལྟེ་བ་དང་སྐྱོང་ཁ་དང་མགྲིན་པ་དང་སྐྱེ་བའི་ཚ་འཁོར་བཞིའི་ལྟེ་བའི་ཚ་
 མདུད་ཀྱི་བྲག་བཞིའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཨོ་ཏུ་ཨོ་ཏུ་བཞི་གསལ་ལ་གདབ་བོ། །དེ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་གནས་པའི་རྒྱུད་གིས་
 མེ་བསྐལ་བའི་གདུམ་མོའི་རང་བཞིན་ཨ་ཡིག་འབར་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཡི་གེ་གོང་མ་གསུམ་ལུ་ནས་ལྟེ་བ་ཨོ་ཡིག་ལ་བབས་ཏེ་དེ་
 དང་དབྱེར་མེད་པར་གྱུར་ཏེ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་དགའི་རང་བཞིན་གྱི་གྲིག་ལེར་བཞུགས་ལ་སེམས་གསུང་ངོ། །གྲིག་ལེའི་གསུགས་སྐྱོམ་
 པར་ཤུལ་སྐྱེད་བསའ་(ཀྱི་ཚོ་ཚེ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་གྲིག་ལེ། [D No. 1277, Ta 113b6] ཨོ་ཡིག་དང་ལྷན་ཅིག་དབྱེར་མེད་པར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་
 པའི་དགའ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་གྲིག་ལེའི་གསུགས་སྐྱེད་ཞིང་།)ཀྱང་བཤད་དོ། །ལུ་བ་བསའ་(D No. 1444, Wa ?)འཁོར་ལོ་བཞི་
 དང་ཡི་གེའི་ཁ་དོག་དང་གནས་ཚུལ་ནི་མས་རིམ་བཞིན་ཁ་དོག་སྐྱོམ་ཚོགས་པ་གྲུན་ལྷ་དང་ཕྱོག་པོ་གྱུར་ལྷ་དང་དམར་པོ་གྲུན་ལྷ་དང་
 དཀར་པོ་གྱུར་(K389a)ལྷར་གསུངས་ལ། ཚ་འཁོར་ཡི་གེ་དང་བཅས་པ་གིན་དུ་གསལ་བར་བསྐྱོམ་པར་བཤད་དེ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་
 ཡན་ལག་ཉིད་དུ་བཞེད་དོ། །

དེ་ལྷན་སྐྱོམ་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱིན་པར་སོས་ནས་ཞེས་འབྲུང་ཡང་ཤུལ་སྐྱེད་བསའ་(ཀྱི་ཚོ་ཚེ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་གྲིག་ལེ། [D No. 1277, Ta 113b6] བསྐྱོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ན་སྐྱོ་བར་བྱ་སྟེ།)སྐྱོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་བཤད་པར་ལྷར་ཡིན་པས་དམིགས་
 པ་ལྷ་མ་ལ་སེམས་ཟེན་པ་ན་གྲིག་ལེ་དེ་ལས་འོད་ཟེར་གྱི་རེ་ལ་སྤྲོ་མོ་མེ་ལྟེ་གཅིག་དུ་འབར་བ་ལྷར་གནས་པར་བསྐྱོམ་སོ། །དེའི་འོད་
 ཀྱིས་ལུ་བའི་བདུད་ཚེ་འཇག་པས་གྲིག་ལེ་གང་ཞིང་འོད་ཀྱི་རེ་ལ་ཡང་བསལ་བར་གྱུར་ཏེ་དེ་ནས་གྲིག་ལེ་ལ་སེམས་ཚེ་གཅིག་པས་ཇི་
 སྲིད་(H337a)དུ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་མཚན་མ་མཐོང་བ་དེ་སྲིད་དུ་བསྐྱོམ་སོ། །བརྟན་པའི་མཚན་མ་མཐོང་བ་ན་འོད་ཟེར་གྱི་རེ་ལ་
 དེའི་སྣང་བས་སྐྱོ་ཚོགས་པ་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པར་བསམ་སྟེ་བསམས་ཅད་ལག་མཐིལ་གྱི་སྐྱེ་དུ་བཞིན་དུ་བཟོའོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་
 ཡང་སྐྱུར་དུ་རྟོགས་པར་འབྱུར་རོ། །སྐྱོང་ཁའི་གྲིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་དང་ལྟེ་བའི་གྲིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་ལ་རྒྱས་བཤད་དེ་ལེ་
 །ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་གྲིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་མ་རྒྱུད་ལ་ཡང་སྐྱུར་བ་ནི་དང་བོའོ། །གསུམ་པ་ནི་སྐྱུ་ཏ་དང་རྟོ་ཇི་མཁའ་འགྲོ་སོགས་ལ་
 བརྟེན་པ་སྟེ་དེ་ཡང་ཚ་འཁོར་བཞི་ལ་ཡི་གེ་རྒྱས་པ་མ་བཞེད་པར་གཙོ་བོ་བཞི་བཞེད་པའི་ལུགས་སོ། །

གཉིས་པ་[གནས་སྐབས་གསུམ་པར་ཕ་ཐིག་སྐྱོམ་ཚུལ་]ནི། (K389b)དེ་ལྷར་གནས་སྐབས་དང་པོ་གཉིས་སུ་ཕ་ཐིག་གི་རྣལ་
 འབྱོར་གྱིས་སེམས་བརྟན་པར་བྱས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་དང་དེ་དག་གི་མིག་སོགས་ལ་བཞེད་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་གསལ་སྣང་
 ལེགས་པར་ཐོན་ཐོན་དུ་སྐྱེད་པའི་མཐར་ཕྱ་མེའི་ནང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་རྟོགས་པར་སྐྱོམ་ཚུལ་ནི་བཞི་བརྟེན་ལྷ་བཟུ་པ་(D No. 1865, Di 73b2)ལས།
 ཡང་ན་རང་རྟོགས་སྤྲ[སྤ]བསྐྱོམ་པ། རིག་པའི་སྐྱེ་ལི་ཚེ་མོར་གནས། འབྲུབ་པའི་འཁོར་ལོར་རིག་
 པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚེར་གཙོ་བོའི་ཕྱག་མཚན་ནས་འབྲུ་ཅས་ཀྱི་དབུས་སུ་དཀྱིལ་འཁོར་རྟོགས་པར་སྐྱོམ་པར་
 གསུངས་སོ། །དཔལ་འབྲས་རྟོ་རྟེས་ལ་པལ་ལུས་ཀྱི་གསང་གནས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚེ་གཉིས་གདམས་ཅན་དུ་བཤད་ལ་སྐྱོན་ཞབས་(ཡན་ལག་བཞི་
 པའི་སྐབས་ཐབས་ཀྱན་དུ་བཟང་མོ། [D No. 1872, Ni 168a5]ཤུང་རྒྱབ་སེམས་རྟོ་རྟེས་ལུས་པར་མཚན་མའི་དབུས་སུ་མཐུམ་བསྐྱོམས་ནས། སེམས་
 བྱིང་བར་སོང་ན་དབྱུགས་ལུང་བའི་སྐྱེ་ལེ་བསྐྱོམ་པ་ནི་མན་ངག་གཞན་ཡིན་ནོ།)ཀྱིས་ཀྱང་རྟོ་རྟེས་སུའི་བསམ་པར་མཚན་མའི་དབུས་སུ་དཀྱིལ་
 འཁོར་བསྐྱོམས་ནས་སེམས་བྱིང་ན་སྟེང་གི་སྐྱེ་ཚེར་སྐྱོམ་པ་མན་ངག་ཡིན་པ་དང་། རིག་མའི་བསྐྱེད་ཕྱག་མཚན་གྱི་ནང་དུ་བསྐྱོམས་པ་ན་
 སེམས་བྱིང་ན་(H337b)རང་གི་རྟོ་རྟེས་ལེ་དབུས་མ་ལུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚེའི་སྐྱོམ་པར་གསུངས་པས་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྟེ་ལུ་བཟུ་གཉིས་པ།

ལ་སོགས་པས་སླེག་རྒྱ་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ལ་མཐོང་བ་ལ་བཤད་ལ།⁸ མྱོན་གསལ་ལས་བརྟན་པ་ནི་བསྐྱོམས་པའི་རྗེ་
 སོགས་མི་འབྱུར་བར་གནས་པ་ལ་བཤད་དོ། །དེ་ཉིད་བཟུས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དགོངས་པ་འང་རགས་པའི་ལྟའི་རྟེན་ལ་འབྱུར་གྱི་སྐྱོམ་པ་
 རྗེས་པའི་འོག་དུ་སྤོ་སྐྱོམ་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཚད་ནི་དེ་ཉིད་སྣང་བ་([D No. 2510, Li 200a2-b5])ལྟ་བུ་གཉིས་སྟེ་ཚེ་སོ་
 རྗེ་སྤོ་སྐྱོམས་པ་ན་ཞེས་པ་ནས་ལྟའི་སྣང་བ་གཅིག་ཙམ་གྱི་བར་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ནི་རྗེ་སྤོ་སྐྱོམ་པ་འང་འཛིན་རྗེས་པར་བྱུར་པ་
 ཡིན་ནོ། །)ལས། སྤོ་སྐྱོམ་པ་ལ་ལྷ་བ་གཉིས་དང་སྤོ་བཟུ་ལ་ལྷ་བ་གཅིག་བྱ་བར་བཤད་དེ་འདི་སྤོ་སྐྱོམ་པ་ནས་ཞེ་གནས་སྐྱབ་
 པའི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། །དེས་ན་ལས་དང་པོ་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པའི་སྐབས་གཉིས་སུ་སྤོ་སྐྱོམ་པ་ནི་གཙོ་ཆེར་
 བུན་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་སྐྱོམ་པ་ལ་བྱིང་ཚོད་གཙོ་བོའི་ཆེད་ཡིན་ལ་སྤོ་སྐྱོམ་པ་དེ་ལ་ལྟའི་སྣང་བར་བྱེད་པའི་གནས་པ་སྐྱབ་
 ན་ནི་གནས་སྐབས་གསལ་པ་ནས་བྱེད་པའི་སྐབས་རྣམས་ལྟེད་པར་བྱ་སྟེ། སྤོ་སྐྱོམ་གསྐྱོམས་པའི་དགོས་པ་དང་ས་མཚན་པར་དང་
 ལྟའི་སྣང་བ་འདི་རྣམས་རིམ་པ་དང་པོའི་གདམས་ངག་སུལ་བུ་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟེང་སྟོའི་སྤོ་སྐྱོམ་པ་(K391a)སོ་བརྟན་པ་ན་ལུས་
 སེམས་ཤེན་དུ་སྐྱེད་པ་འཕྲོག་པར་བྱུ་བ་ཤེས་གཉེན་གྱིས་བཤད་ལ་དེ་ས་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་མང་པོར་ཞེ་གནས་
 (H338b)རྟེན་པའི་སྐབས་ལ་བཤད་པས་དེའི་ཆེ་ཞེ་གནས་སྐབས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤོ་བཟུ་ལང་
 ལང་བྱེད་པ་ནི་གཞུང་གཞན་དང་བརྟན་ན་ཇི་སྟེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་སྣང་བ་དང་འདྲ་བས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་དེས་ཞེ་གནས་
 ལུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སུལ་བྱིན་རྟེན་དོ། །དེ་ལྟར་བྱའི་རྟེན་ལ་འབྱུར་བརྟན་པ་ན་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པར་འཛོག་པ་ནི་གསལ་
 འདུས་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སོ། །སྤོ་སྐྱོམ་པའི་སྤོ་སྐྱོམ་པ་སྤོ་སྐྱོམ་པ་སྤོ་སྐྱོམ་པ་སྤོ་སྐྱོམ་པ་སྤོ་སྐྱོམ་པ་སྤོ་སྐྱོམ་པ་སྤོ་སྐྱོམ་པ་སྤོ་སྐྱོམ་པ་
 ལྟའི་སྣང་བ་ལ་བརྟན་ལགས་པར་གནས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱེས་ནས་དུས་རིང་པོར་འདྲ་ལུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉམས་སྐྱེ་ལྟའི་
 རྣམས་མངས་པས་འཛིགས་ནས་མ་བྱིས་ཏེ་སྤོ་སྐྱོམ་པའི་ལས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་[བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ]ལ་གཉིས། ཡན་ལག་བཞི་དང་རྟེན་ལ་འབྱུར་བཞིའི་ཆེད་དང་། ཡན་ལག་
 ཅུག་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་གྱི་ཆེད་པར་བརྟན་པའོ། །དང་པོ་[ཡན་ལག་བཞི་དང་རྟེན་ལ་འབྱུར་བཞིའི་ཆེད་དང་]ནི། བསྐྱེད་རིམ་སྤོ་སྐྱོམ་པར་བྱེད་
 པའི་སྤོ་སྐྱོམ་པའི་ཉིང་དེ་བྱེད་པ་ལ་གསང་འདུས་(K391b)ནས་བསྐྱེད་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིར་གསུངས་ཏེ། འདུས་པ་བྱི་མ་
 (D No. 442, Ca 154a3; Matsunaga: 1978, op. cit; p. 123,8; XVIII,135cd-136)ལས།
 རྟེན་ལ་འབྱུར་རྒྱུ་དེ་ནས་ལྟེད་དུ། རྟེན་ལ་འབྱུར་པ་ཡིས་རྟོག་པར་བཟུགས། རྟེན་ལ་འབྱུར་པའི་ཆོག་དང་པོ་སྟེ། རྟེན་ལ་སྐྱབ་པ་གཉིས་པ་
 ཡིན། སྐྱབ་པ་ཡང་ནི་གསུམ་པ་ཡིན། སྐྱབ་པ་ཆེན་པོ་བཞི་པའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ནི་འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུ་

⁸ རྒྱུ་བྱི་མ་(D No. 442, Ca 154b4-5; Matsunaga: 1978, op. cit; p. 124,11; XVIII,150-151)ལས། མཚན་མའི་
 ལས་པའི་རྣམ་པ་ཡར། རྒྱུ་བྱི་མ་རྗེས་གསུངས་པ་ཡིན། སྐྱི་སྐྱི་འདྲ་བ་དང་པོ་སྟེ། རྟེན་ལ་སྐྱབ་པ་ཡིན། ལས་ལ་སྐྱབ་པ་འདྲ་བ་གསུམ་པ་སྟེ། ལས་
 མེ་ལྟར་འབར་བཞི་པའོ། །སྐྱི་མེད་ནས་མཁའ་ལྟ་བུ་ནི། རྟོག་དུ་སྣང་བ་ཡེ་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྐྱར་པ་སྟེ་ལུ་བུ་གཉིས་པ།

(D No. 442, Ca 111a6; Matsunaga: 1978, op. cit; p. 42,25; XII,61ab)ལས། བསྐྱེན་པའི་
 [པ་]ཏིང་འཛིན་རབ་སྐྱོར་བ། །བྱང་ཚུབ་མཚོག་ནི་བསྐྱོན་པར་བྱ། །ཞེས་པས་སྟོན་ནོ། །རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལ་བསྐྱེན་པར་
 (H339a)གསུངས་པའི་བསྐྱེན་པའི་དོན་ནི་སྐྱོན་གསལ་(D No. 1785, Ha 95a7)ལས། བསྐྱེན་ཅིང་ཐར་པ་འདོད་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བས། [བྱ་བ་ཡིན་པས་]ན་བསྐྱེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་སྐྱེན་ཞབས་ཀྱིས་(ཡན་ལག་བཞི་པའི་སྐབ་
 ཐབས་ཀྱང་ཏུ་བཟང་མོ། [D No. 1872, Ni ?])ཉི་ལའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །འཇུག་མོང་གི་བསྐྱེན་པ་ལ་བཞིར་བྱེ་བའི་བསྐྱེན་པ་ནི་
 བསྐྱེན་པའི་སྐད་དོད་ལ་ངེས་ཚིག་གི་བཤད་པ་བྱས་པས་བསྐྱེན་པར་བྱ་བ་དང་དམིགས་པར་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་སྐྱོན་གསལ་ལས།
 མདོར་བསྐྱར་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བཤད་ཀྱང་རྒྱས་བཤད་དུ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་དམིགས་པ་ལ་བསྐྱེན་པར་བཤད་པས་འདིས་
 དམིགས་པར་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་འདི་དམིགས་པར་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་མིན་ནོ། །དེས་ན་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱོང་པ་ཉིད་ལ་
 དམིགས་པ་ནི་བསྐྱེན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ལ་ཚེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ཅིང་སེམས་ལ་འཇོག་པས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱའོ། །བྱང་ཚུབ་མཚོག་
 ནི་(སྐྱོན་གསལ་[D No. 1785, Ha 94b4]ཤུ་བྱེད་ཀྱི་ཞུགས་བྱ་བའི་ཐུགས་ཀྱི་དོན་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དཔལ་པ་ལས་བྱང་བའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་མཚོག་དེ་ལོ་
 ན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་བསྐྱོན་པར་བྱས་ནས་)ཤུ་བྱེད་ཀྱི་ཞུགས་དོན་དཔལ་(K392a)པ་ལས་བྱང་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་
 ཡིན་ལ་དེ་སྐྱོན་པ་ནི་བསྐྱེན་པའོ། །

དེ་ལོ་ན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་བསྐྱེན་པ་ནི་བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་འོག་ཏུ་སྐྱོང་ཉིད་སྐྱོན་པ་ལ་ཡང་ཐུགས་ཇེ་ཞབས་(སྐྱོན་མ་གསལ་
 བར་བྱེད་པའི་གསལ་བྱེད་[D No. 1790, A ?])འཚད་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་པས་ལྷག་མོས་འདོད་གསལ་དུ་སྐྱེད་པའི་སྐྱོང་ཉིད་སྐྱོན་པ་
 ལོ་ནར་མ་ངེས་མོ། །[སྐྱོན་གསལ་[D No. 1785, Ha 94b3-4]སའི་ཆ་ལ་སོགས་པ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ཡའི་བར་དུ་ལྷག་པར་སོས་
 པས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། བསྐྱེན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་རབ་ཏུ་སྐྱོར་བ་ནི་བསྐྱེན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རབ་ཏུ་སྐྱོར་བ་སྟེ།)རབ་སྐྱོར་བ་ནི་སའི་ཆ་སྐྱོང་པ་ནས་
 ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱེད་པའི་བར་ཏེ་བསྐྱེན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་དེ་དག་རབ་ཏུ་སྐྱོར་བའོ། །སྐྱོན་གསལ་གྱི་དགོངས་པས་བསྐྱེན་པའི་
 ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐུར་ལྟར་བྱས་ཏེ་བར་པ་རྣམས་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་བསྐྱེན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འཇོག་པ་ཡིན་ནས་དཔལ་དུ་དོ། །དེ་
 ལྟར་ན་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་ས་ནས་ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱས་པ་ཡན་ཆད་བསྐྱེན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འཇོག་(H339b)པར་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་འབྲེལ་པ་
 (D No. 1787, Ha)དང་ཐུགས་ཇེ་ཞབས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཉིད་སྐྱོན་གསལ་གྱི་དགོངས་པའོ། །འདི་དང་བསྐྱེན་པས་གཞུང་
 གཞན་ལ་སྐྱར་ན་སྐྱོང་ཉིད་སྐྱོན་པ་ནས་གཞུང་ལས་ཁང་གཞན་བཅས་སྐྱོང་པའི་བར་ནི་བསྐྱེན་པའི་ཡན་ལག་གོ། །ཉེ་བར་སྐབ་པའི་
 ཡན་ལག་ནི། འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་(D No. 442, Ca 111a6-7; Matsunaga: 1978, op. cit;

p. 42,26; XII,61cd)ལས། ཉེ་བར་སྐབ་པ་ལྟབ་མཚོག་ལ། །དོ་རྗེས་སྐྱོ་མཚེད་རྣམ་པར་དཔལ། །ཅེས་པས་སྟོན་ཏོ། །དེ་
 རས་ཉེ་བར་སྐྱོན་པ་སོགས་བྱས་ནས་སྐྱོ་རྗེས་པ་ལས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གཞུགས་སུ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཉེ་བར་སྐབ་པར་སྐྱོན་
 (K392b)གསལ་([D No. 1785, Ha 94b-6] ཉི་མ་དང་རྒྱ་བ་དང་པར་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་བཞག་ལ་དེའི་
 རྐྱེད་དུ་ཡི་གེ་གསུམ་རྣམ་པར་བཀོད་དེ་དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པ་ལས། ལྷག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསམ་ཞིང་ཤིའི་སྐྱེད་དུ་ཡང་ཡི་གེ་པོ་བཀོད་ལ། །དོ་ལོངས་སུ་
 ལྱར་པ་ལས་ཕྱག་མཚན། ཕྱག་མཚན་ཡོངས་སུ་ལྱར་པ་ལས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གཞུགས་སུ་བསྐྱེད་པ་ནི། ཉེ་བར་ཏེ་གང་དུ་བསྐྱབ་ཅིང་བསྐྱེད་པས་ན་ཉེ་བར་
 ལྷབ་པའོ།)ལས་བཤད་ཅིང་རྣམ་པར་སྐྱོ་རྗེས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་འབྲེལ་པ།[D No. 1787, Ha 230b4-6])ཀྱང་དེ་ལྟར་འོ། །དེ་

ལ་ཉེར་སྐྱབ་ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་བྲུགས་ཇེ་ཞབས་(སྐོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གསལ་བྱེད་[D No. 1790, A 125a6-7])ཀྱིས། ཉེ་བར་ཏེ་གས་ད་ཞེས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ཉེ་བར་དང་པོའི་མགོན་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཅུ་ལ་འོས་པའི་ཕྱིར་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའོ། ཞེས་བཤད་དེ་གང་ལ་ཉེ་བའི་ཉེ་ས་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལྷའི་སྐུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཉེ་བའི་དང་པོའི་མགོན་པོའི་སྐུ་སྟེ་འདི་ཉིད་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱུད་མེམས་ལས་བསྐྱབས་པའི་ཡོངས་སྐྱར་འགྲུར་བས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ན་རྫོགས་རིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་ལ། མ་དག་པ་ན་ཐུགས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་པས་དག་མ་དག་གི་ཁྱད་པར་ཅས་སོ། །

འོན་པའི་ལྷག་མ་རྣམས་ཉེར་སྐྱབ་དུ་མི་འཇོག་གས་སྐྱམ་ན། སྐལ་ལྡན་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པས་གཞན་དུ་བཤད་ཀྱང་བྲུགས་ཇེ་ཞབས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་བར་གྲམས་ཅད་ཉེར་སྐྱབ་དུ་འཆད་དེ་སྐོན་གསལ་(D No. 1785, Ha)ཀྱི་མདོར་བཟུང་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཉེར་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཤིང་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་སྟེ་མ་ན། དང་པོའི་མགོན་པོ་(H340a)སྐྱེད་པ་ཉེར་སྐྱབ་དང་དེའི་ལྷག་མ་དེའི་ཡན་ལག་དུ་བྱུ་བའམ་ཡང་ན་ཉེར་སྐྱབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་པོ་ལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉེར་སྐྱབ་དུ་བཟུ་བར་བྱའོ། །ཀྱལ་པ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྐུ་གྲུབ་པ་སྟེ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་བཀོད་ལ་ཞེས་ཆོག་གི་ལྷག་མ་གདོན་པར་བྲུགས་ཇེ་(K393a)ཞབས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་བྱའོ། །དོན་ཇི་ནས་སྐྱབ་ནས་གཞོན་མཇེས་ཀྱི་བར་སོ་གཉིས་སོ། །དེའི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་གཟུགས་ལུང་ནས་ཀྱང་མཐིམ་གྱི་བར་ཡིན་ཏེ་དཀག་གིས་ཡི་གེ་འགོད་པའི་གནས་བཟུང་པར་བྲུགས་ཇེ་ཞབས་འཆད་དོ། །རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ནི་ལྷུས་དཀྱིལ་དགོད་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཤེས་ནས་འགོད་པའོ། །དང་པོའི་མགོན་པོའི་སྐུ་ལ་འགོད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་སྐུ་ལ་སྐྱར་བསྐྱར་བའི་ལྷུས་ལ་དགོད་དགོས་སོ། །འདི་གཞུང་གཞན་ལ་སྐྱར་ན་མདོན་བྱུང་ལྟར་གཙོ་བོ་བསྐྱེད་པ་ནས་སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་བར་ལོ། །

སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ནི། ཚ་རྒྱུད་(D No. 442, Ca 111a7; Matsunaga: 1978, op. cit; p. 42,22; XII,62ab)སྐྱབ་པ་བསྐྱལ་བ་རབ་བཞེད་པ། །ཐུགས་དང་བདག་པོ་རྣམ་བསྐྱོམ་པ། །)ལས། ཐུགས་ཀྱི་བདག་པོ་བསྐྱོམས་པ་ཡིས། །སྐྱབ་པའི་ཚེ་ན་སྐུ་ལ་བར་གསུངས། ཞེས་པས་སྟོན་ཏོ། །(སྐོན་གསལ་[D No. 1785, Ha 95a2]ཐུགས་ནི་ཡི་གེ་ཨོ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཉིང་པེ་འཇོན་སེམས་དཔལ་དང་བདག་པོ་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་རྣམས་ནི་ཐུགས་ཀྱི་བདག་པོ་སྟེ།)ཐུགས་ནི་ཨོ་ལ་སོགས་པའོ། །དེའི་བདག་པོ་ནི་སེམས་དཔལ་ལ་སྐྱེས་ཆེགས་སྟེ་དཀ་སྐོམ་པ་དང་སྐུ་གསུང་བྲུགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་དོན་དུ་རྗོངས་གསུམ་པོ་བསྐྱལ་ནས་དང་དང་རྗོངས་གསུམ་པོ་འཁྱམ་པ་དང་སྐྱེད་པའི་དམ་ཆོག་ནི་སྐྱབ་པའོ། །འདིས་སྐོ་གསུམ་རྗོངས་གསུམ་སོ་སོ་དང་དབྱེར་མེད་པ་དང་སེམས་དཔལ་གསུམ་ཆེགས་སུ་སྐྱབ་པས་ན་སྐྱབ་པའོ། །སྐྱབ་པ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་ནི། ཚ་རྒྱུད་(D No. 442, Ca 111a7; Matsunaga: 1978, op. cit; p. 43,1-2; XII,62cd-43ab)ལས། སྐྱབ་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་ཚེ། །རང་ཐུགས་རྗོངས་ཆོག་གཟུགས། །དབྱེད་ལ་ནི་བདག་པོ་བསམ། །ཡེ་ཤེས་རྗོངས་(K393b)རྗོངས་(H340b)པར་འགྲུར། ཞེས་པས་སྟོན་ཏོ། །ཡེ་ཤེས་རྗོངས་ནི་ཆེན་པོ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ཐུན་པའི་ཐུགས་པས་རྗོངས་དང་པོ་ལྷུ་འདུ་བྱུ་བ་ཐོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྐོམས་འཇུག་བྱས་ལ་རང་གི་ཐུགས་བཞེ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་རྣམས་ནི་རྗོངས་ཚོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཏེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ལྟེ་ལེ་བུ་བུ་གཉིས་པ།

བསྐྱོན་མཚན་ནས་རང་གི་རིགས་བདག་གིས་རྒྱལ་བ་ཏུ་བ་ནས་བསམས་ན་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །སྐྱོན་གསལ་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་
རྒྱལ་མཚོག་(maṇḍala-paramarāja-samādhi)དང་ལས་རྒྱལ་མཚོག་(karma-paramarāja-
samādhi)ནས་མས་གཞན་དོན་ཚེན་པོ་སྐབ་པས་སྐབ་ཚེན་དུ་གསུངས་པས་ལས་རྒྱལ་མཚོག་ཀྱང་དེས་མཚོན་ནས་སྐབ་ཚེན་དུ་ཤེས་
པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་འུགས་ཀྱིས་ཡན་ལག་དང་པོ་གསུམ་དང་པོ་སྐྱེར་བ་(ādi-yoga-samādhi)དང་རང་གི་དོན་
སྐབ་པའི་ཡན་ལག་དུ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་འཕགས་ལུགས་ཀྱིས་སྐྱེར་བ་ཚོགས་བསམ་ག་དང་བསུང་འཁོར་གཉིས་སྐབ་ཐབས་དངོས་
ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་དེ་མ་གཏོགས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣམ་འབྱོར་ཐོས་ཅད་ལུང་པ་ལ་བསྐྱེན་སྐབ་བཞི་དགོས་པས་རྟེན་པ་
རྒྱུད་པ་དང་ལྟ་རེ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་མི་སྐྱེར་རོ། །

ལེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་པ་རྣམས་གཙོ་བོ་དང་ལུས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་གི་ལྟ་རྣམས་ལ་མོ་མོར་བསྐྱེན་སྐབ་ཡན་
ལག་བཞི་བཞི་སྐྱེར་ཞིང་དེ་དག་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་བཞི་རྒྱུད་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཚེན་པོར་བཞེད་ལ་ལས་རྒྱལ་
(K394a)མཚོག་གི་སྐབས་སུ་ཡང་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་སྐྱེར་རོ། །བསྐྱེན་པ་ནི་དམ་ཚིག་པ་བསྐྱེད་པ་དང་ཉེར་སྐབ་ནི་སྐྱེ་མཚེད་
བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་དང་སྐབ་པ་ནི་སྐྱ་གསུང་ལུགས་བྱིན་བརྒྱབས་དང་སྐབ་ཚེན་ནི་དབང་བསྐྱར་ནས་རིགས་བདག་གིས་རྒྱལ་བ་ཏུ་བ་པ་
ལ་མཚང་དུ་(H341a)དོ། །དེ་ཡང་སྲིད་ཞིང་མི་གནས་པ་ལ་ཉེ་བས་ན་བསྐྱེན་པ་དང་སྐབ་པ་དང་ཉེ་བས་ཉེར་སྐབ་དང་སྐྱོ་གསུམ་སྐྱ་
གསུམ་དུ་སྐབ་པས་སྐབ་པ་དང་ཁས་མས་གསུམ་གྱི་རྩིས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་སྐབ་ཚེན་ཏེ་སྐབ་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
པའི་ཕྱིར་འོ་ཞེས་སྐྱར་པའི་ཞབས་(ཡན་ལག་བཞི་པའི་སྐབ་ཐབས་[D No. 1872, Ni 151a2-3]སྐྱ་གསུམ་ཐོབ་ཀྱང་ཁས་མས་གསུམ་གྱི་རྩིས་
ཀྱི་རྒྱལ་པོར་དབང་ཐོབ་པ་ནི་དམ་པ་ཡང་དག་པའི་མངས་རྒྱལ་ལོན་པས་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་སྐབ་པ་བས་ཀྱང་ཚེན་པོར་ལྷུང་པས་ན་སྐབ་པ་ཚེན་པོ་ཞེས་
བྱའོ། །)ཀྱིས་བཤད་དོ། །དེ་དག་གི་བཞེད་པ་ལྟར་ན་ལྟ་རེ་ལེ་བུ་བུ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ཡང་བསྐྱེན་སྐབ་ཡན་ལག་བཞི་ཡོད་དོ། །འོན་ཀྱང་
བསྐྱེན་སྐབ་ཡན་ལག་བཞི་རྩིས་པ་ལ་རྒྱུད་འབྲིང་ཚེན་པོ་གསུམ་ག་དགོས་པས་དེ་ལ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོར་བསྐྱེད་རིམ་
དགོས་སོ། །དེ་རྣམས་ནི་རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ལུང་པའི་སྤྱི་ཚིངས་བཞིར་མཚང་དེ་ཇི་སྐད་དུ།(གཤམ་རྩེ་ཅག་པོ་ཞེས་བཤད་པའི་རྒྱད་
[D No. 467, Ja 150a4-5])དང་པོར་སྐྱོན་པ་རྣམ་འབྱོར་ཏེ། གཉིས་པ་རྩེས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་ཡིན། གསུམ་པ་ཤིན་དུ་
རྣམ་འབྱོར་ཏེ། བཞི་པ་རྣམ་འབྱོར་ཚེན་པོའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་དག་གི་རྒྱལ་(K394b)བཤད་ཀྱང་རྒྱུད་དེ་ཉིད་(Ja
150a5-6)ལས། །དོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་རྩོགས་པ་ནི།ཡིན། །རྣམ་འབྱོར་ཡིན་པར་འདི་ལྟར་འདོད། །དེ་ལྷི་ནི།རྒྱ་མཐུན་ལྷ་ཡི་
སྐྱ། །རྩེས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་ཡིན་པར་གྲགས། །འཁོར་ལོ་ཐོས་ཅད་ཡོངས་རྩོགས་པ། །ཤིན་དུ་རྣམ་འབྱོར་ཡིན་པར་འདོད་དྲོད་གྲགས། །
སྐྱ་དང་གསུང་དང་ལུགས་རྣམས་དང་། །ལྷ་ཡི་མིག་སོགས་བྱིན་བརྒྱབ་[རྒྱབས་]དང་། །ལེ་ཤེས་འཁོར་ལོ་གཞུག་པ་དང་། །[བདུང་ཕྱི་
ལུང་བ་དག་དང་ནི། །]མཚོན་དང་བརྟོན་པ་ཚེན་པོ་ནི།[དག། ། །རྣམ་འབྱོར་ཚེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་དམར་པོའི་རྒྱུད་ལེ་བུ་
བུ་དགུ་པ་(H341b)(གཤམ་རྩེ་ཅག་པོ་ཞེས་བཤད་པའི་རྒྱད་[D No. 474, Ja?])ལས་ཀྱང་དེ་ལོན་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་སྤྱིར་རྣམ་འབྱོར་གྱི་དོན་ནི་འདུས་པ་བྱི་མ་([D No. 442, Ca 150a1; Matsunaga: 1978, op.
cit; p. 115,18; XVIII,33ab]ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྐྱོན་མཚན་འཇུག་པ། །རྣམ་འབྱོར་ཞེས་ནི་བཤད་པ་ཡིན། །)ལས་གསུངས་པ་ལྟར་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྐྱར་པ་སྟེ་ལུ་བཅུ་གཉིས་པ།

ཡིན་པས་དེས་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་སྐྱེད་པའོ། །(H342b)ཡན་ལག་གཉིས་པ་ནི་གྲུང་(D No. 419, Na 38b6-39a1)ལས། རྣམ་པ་ལྔ་པོ་[ནི་]བསྐྱོན་པར་བྱ། །དང་པོར་[པོ་]སྐྱེས་བུ་བསམ་དེ་ནས། །མཁའ་འགྲོ་མ་ཡི་འཁོར་ལོ་སྟོ། །དེ་བར་དུ་[མཉམ་པར་]ལུགས་པ་ནི། །རྣུང་སྟེ་ལུ་བ་རྗེས་དྲན་པ། །[[ལུ་བར་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱ།]]མཚན་མས་ཀྱི་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུལ། །[[མཚན་མས་ཀྱི་ལྷ་མོས་བསྐྱུལ་བར་བྱ།]]བསྐྱུལ་ནས་འཁོར་ལོའི་འདྲེན་པ་ནི། །[[འཁོར་ལོའི་འདྲེན་པ་བསྐྱུལ་ནས་ནི།]]མིག་ལ་སོགས་ལ་[པ་]གཏོ་(K396a)ལུག་སོགས། །དོ་རྗེ་གསུམ་པོ་[ནི་]གནས་གསུམ་དགོད། །དེ་ནས་དོ་རྗེ་རྗེས་ཚགས་ཏེ། །[[ཕྱི་ནས་རྗེས་ཚགས་དོ་རྗེ་སྟེ།]]ཡེ་ཤེས་དངོས་པོ་རབ་བཅུག་ལ། །[[ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་གཞུག་པ་དང་།]]ཞེས་གསུངས་པའི་བར་ཀྱིས་བསྐྱར་གྲོ། །ཡན་ལག་དྲུག་པར་མངོན་བྱང་ལྔ་ལས་རྒྱ་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཡབ་ཡུམ་བསྐྱེད་པའི་དོག་དུ་གསང་གནས་གཉིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་རྗེས་ཚགས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་བྱས་པའི་དོག་དུ་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོ་ལྷུང་ནས་གནས་སུ་བཀོད། །ལུ་བ་སྐྱེས་བསྐྱུལ་ཏེ་བཞེངས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ནས་མིག་སོགས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབ་པ་མངོད་ཀྱང་དེ་རྣམས་རྗེས་ཚགས་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་འདུ་བར་མི་བཞེད་པ་མིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་རྟེན་པའི་ལྷ་སྐྱེད་པའི་དང་པོ་མངོན་བྱང་ལྷ་སྐྱོན་པ་ནས་དམ་ཚིག་པའི་འཁོར་ལོ་རྗེས་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ནི་དོ་རྗེ་རྗེས་མས་དཔལ་དང་དེས་རྗེས་སུ་ཚགས་པའི་ང་རྒྱལ་མངོད་ནས་རང་ལས་བྱང་བའི་འཁོར་ལོ་ཡིན་པས་ཡན་ལག་གཉིས་པའོ། །རྗེས་ཚགས་དོ་རྗེ་སོམས་དཔའི་སྐོ་ནས་མངོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྗེས་ཚགས་མངོད་པ་ནི་སྐབས་འདིར་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་སོམས་ལས་སྐྱུལ་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ་དེའི་ཕྱིར་གཙོ་བོས་རྗེས་ཚགས་བྱ་དགོས་མེད་དེ་ཉིད་ཀྱང་རྗེས་སོམས་སུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡན་ལག་བཞེད་ཞི་གྲུང་(D No. 419, Na 39a1)ལས། རིག་མ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར། །[[དབང་ནི་རིག་མ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱི།]](K396b)བདུད་ཚི་ཡང་ནི་(H343a)ལྟང་བྱ་ཞིང་། །[[ཡང་ནི་བདུད་ཚི་ལྟང་བ་དང་།]]ལྷ་མོ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱིས་མཚོད་ཉིད། །འཁོར་ལོའི་འདྲེན་པ་ལ་བསྐྱོད་བྱེད་[[བསྐྱོད་པའོ།]] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཀྱང་པ་ཤེ་རེས་བསྐྱར་གྲོ། །དབང་བསྐྱར་བ་མི་བསྐྱོད་པའི་སྐོ་ནས་བྱེད་པ་ནི་འདིའི་དབང་རྒྱ་དབང་ཡིན་ལ་དེ་མི་བསྐྱོད་པའི་པོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདུད་ཚི་ལྟང་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐོ་ནས་བྱེད་པ་ནི་འོད་དཔག་མེད་གསུང་དོ་རྗེ་ཡིན་ལ་བདུད་ཚི་ལྟངས་པས་གསུང་དོ་རྗེ་ཚེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚོད་པ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་སྐོ་ནས་བྱེད་པ་ནི་དོན་གྲུབ་ལས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པས་མངས་རྒྱས་མཚོད་པ་དང་སོམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་ལས་རྣམས་ལ་དེ་དབང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱོད་པ་རིན་འབྲུང་གི་སྐོ་ནས་བྱེད་པ་ནི་བསྐྱོད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ་སྐྱ་གསུང་གུགས་དང་འཕྲིན་ལས་དང་ཡོན་ཏན་ལྟར་བུས་པའི་ཚོ་རིན་འབྲུང་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་མི་བྱེད་པ་རྗེས་སོམས་ཡིན་པས་རིགས་དྲུག་གི་སྐོ་ནས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣམ་འབྱུར་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ཏེ་ལྷག་མ་བཞུས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེ་དག་གིས་མཚོན་ནས་དེ་དག་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་འབྱུར་དང་རྣམ་འབྱུར་མའི་རྒྱུད་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་བཤད་རྒྱུད་དོ་རྗེ་ཕྱེད་བ་ལས་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ལུང་པའི་སྤྱི་ཚིངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་པོ་སྤོར་བ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་དང་ལས་རྒྱལ་མཚོག་སྟེ་ཉིང་པེ་འཛིན་གསུམ་དུ་བསྐྱས་ཏེ་རྗེ་སྐང་དུ། (བཤད་རྒྱུད་དོ་རྗེ་ཕྱེད་བ་[D No. 445, Ca 245a6])རྣམ་འབྱུར་རྗེས་(K397a)སུ་རྣམ་འབྱུར་དང་། །ཤིན་དུ་རྣམ་འབྱུར་རྣམ་འབྱུར་ཚེ། །[[དེ་ཡི་དབྱེ་བ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱིས། །དང་པོ་སྤོར་བ་བསྐྱོན་པར་བྱ། །བཅུ་བདུན་རྗེས་སུ་རྣམ་འབྱུར་སོགས། །དེ་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལེ་བུ་བུ་གཉིས་པ།

ཡེ་ཤེས་ལྟུགས་ཀྱིས་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆེ་གསུམ་བཞག་པ་ཡང་ལྷ་མ་ལྷ་མའི་སྟེང་དུ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བསྟན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
རགས་པ་དང་འབྲིང་དང་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆེ་གསུམ་བཞག་པ་དང་དེ་བུ་བུ་བུ་སྟེང་གི་ལེ་ཤེས་ལྟུགས་ཀྱིས་གནང་གིན་ཏེ་ཆེ་སྟེ་ལྷ་མ་བཞག་ཕྱིན་ནོ། །
དེ་དག་ནི་རིམ་པ་དང་པོའི་ཆེད་སྟེང་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཡིན་པས་(K398b)དེ་དག་ལ་གཞི་བྱས་ནས་དཔུང་ན་རིམ་པ་དང་པོའི་
གནང་ཚོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་མཚམས་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་འདི་སྐབས་སུ་རྩོད་ཉིང་ཇི་ལྟར་བསྟོན་པ་འདི། འོ་ན་རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྣང་ཕྱོགས་ལྷའི་འཁོར་ལོ་ཅན་ཞིག་
བསྟོན་ནས་རྩོད་ཉིང་རིམ་པ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་གཙོ་བོར་བསྟོན་དགོས་པས་དེས་ཚོགས་གསུམ་མི་ཚོགས་སྟེང་གི་བཞག་པར་བྱ་སྟེ་
རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་རྩོད་ཉིང་སྟོན་པ་ནི་གཞི་བྱ་དགོས་ཏེ་རིམ་པ་དང་པོ་ནི་ཚོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཡོངས་ཚོགས་སྟེ་བའི་ཐབས་
ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡིན་ལ་རྩོད་ཉིང་མ་བསྟོན་ན་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་སྐབས་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོགས་ཀྱི་ཐོག་པར་ནི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་མ་ལྟར་
སྣང་ཕྱོགས་ལྷའི་འཁོར་ལོ་སྟེང་པའི་ལྷ་ལོ་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐོགས་བཞེད་ནས་ཐོགས་ཀྱི་དོན་བདག་མེད་པའི་དོན་དམ་པ་
སྟོན་པར་གསུངས་པས་ཐོག་མ་ནས་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྐྱབ་པ་གསུམ་པ་ལྷ་བྱ་དགོས་
པས་ཚོས་སྐྱ་ལས་བྱེད་ལ་རྩོད་ཉིང་སྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་སྐྱབ་པ་གཞི་སྟེ་འཆི་བར་དོ་(H345a)གསུམ་པ་སྐྱབ་དགོས་པས་འཆི་བ་
སྐྱབ་པ་ལ་རྩོད་ཉིང་སྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོན་དང་བརྟན་པའི་རྣམ་འབྱེད་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ཅན་སྐྱབ་པ་ལྷ་བྱེད་པར་དང་ནས་བྱ་
དགོས་པར་རྒྱུ་དང་བསྟན་བཅོས་མཐའ་ལས་པ་ལས་ལའ་གཅིག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་(K399a)ལྟར་ཡང་རིམ་པ་(D No. 1802, Ni 53a2-5;III,29-33)ལས། ཐོགས་དང་ཕྱག་རྒྱའི་སྦྱོར་བ་
དང་། །དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་རྣམ་རྟོག་དང་། །སྦྱིན་སྲོག་གཏོར་མའི་བྱ་བ་[མ་ལ་སོགས་]ཀྱང་། །རྟོག་དུ་སྐྱབ་པ་བཞིན་དུ་བྱ། །ཞི་བ་
དང་ནི་རྒྱུ་མ་ལས་[པ་དང་།] །དེ་བཞིན་དབང་དང་མངོན་སྦྱོང་དང་། །དགྲ་གསོགས་གང་ཡང་། །ཆེད་དུ་བྱེད་པ་ལྱུང་བ་ལྱུང་། །དབང་པོའི་གཞུ་
དང་མཚུངས་པར་བྱ། །སྐྱོག་སོགས་[དང་]ཉི་བར་སྦྱོང་པ་[ཡིང་སྦྱོང་]དང་། །ལྷ་དང་ལོ་མོ་སོགས་སྟེན་[བརྟེན་]དང་། །སྐྱུ་ཅལ་
རྣམས་ལ་རབ་འཇུག་པ། །རྒྱ་རྒྱ[དག་དང་མཚུངས་པར་བྱ།]བཞིན་དུ་རབ་དུ་བྱ། །གཟུགས་དང་སྣང་དེ་བཞིན་དུ། །འོ་དང་རྟོག་བྱ་
ཉིང་དག་ལ། །ཞིག་ལ་སོགས་པ་རབ་འཇུག་པ། [འཇུག་འབྱུར་བ།] །སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱར་ཉི་བར་བརྟེན། །[རྟོག་པའི་ཉིང་དུ།] །འདིར་ནི་
མང་དུ་བཞག་ཅི་དགོས། །རྟོག་ཐོག་པར་རྣམ་འབྱེད་པས། །དེ་ཉིང་གང་གང་དམིགས་བྱ་བ། །[རྣམ་འབྱེད་པས་ནི་གང་གང་
དམིགས་]འདི་དུ་སྐྱུ་མ་[བཞིན་དུ་བརྟེན་]འོ་ན་གསུངས། །⁹ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁྱད་པར་དུ་ལས་འདིར་ནི་ལྷ་བ་རྟོག་པས་རྒྱུན་ལྡན་དུ་
དྲན་པར་མ་བྱས་ན་བྱགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་ཉམས་པར་འགྱུར་པར་རྣམ་རྟོན་ལྷ་ལྷུ་མཐའ་གཉིས་སེལ་བ་ལས་གསུངས་ཤིང་ཅ་ལྷུང་བུ་བཞི་བ་
(རྟོག་ཐོག་པའི་ཅ་བའི་རྣམ་པའི་རྒྱུ་ཆེར་བཞག་པ་[D No. 2488, Zi 216b1])ལས་ཀྱང་། །མིང་སོགས་བྱལ་བའི་རིམ་རྣམས་
ལ། །དེར་རྟོག་པ་ནི་བུ་གཅིག་པ། །ཞེས་གསུངས་པས་བྱས་ཀྱང་ཚོགས་པ་ཅན་མིན་གྱི་མ་བྱས་ན་ཉེས་པ་སྟེང་པ་ཡིན་ནོ། །རིམ་པ་
དང་པོའི་སྐབས་སུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྣང་བ་དང་བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་དཔྱེར་

⁹ Pañcakarama Sanskrit and Tibetan Texts Critically Edited by Katsumi Mimaki The Centre for East Asian Cultural Studies for Unesco, Tokyo.1994, pp. 35,25-36,12.

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལེ་བུ་བུ་གཉིས་པ།

(K399b)མེད་པར་སྐྱོར་ལུགས་དང་དེས་སྲིད་པའི་སྐྱུག་བསྟེན་གྱི་ཙྰ་(H345b)བ་བདག་འཛིན་འགོག་ལུགས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་གསལ་ཏེ། སྐྱབ་ཐབས་ཀྱང་བཟང་(D No. 1855, Di 35b6-7)ལས། ཐམས་ཅད་རྣམས་རྟོག་རྒྱུ་ལས་གཞན་པ་ཡི། །སྲིད་པའི་སྐྱུག་བསྟེན་གཞན་ཅི་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་དང་རྣམ་པ་འགལ་བར་གྱུར་པའི་སེམས། །འདི་ནི་མངོན་སུམ་དུ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན། །གང་ཡིན་དེར་ནི་ཀྱན་རྟོག་སྣང་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིས་དོགས་པ་གང་གཅོད་པ་ནི་དེའི་འགྲེལ་པར་ཐ་ག་ནས།(ཀྱན་དུ་བཟང་པོའི་སྐྱབ་ཐབས་འགྲེལ་པ་[D No. 1868, Di 185a7]ཐམས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བདག་དང་བདག་གིར་རྟོག་པའི་རྒྱུ་ལུ་འཇུག་པ་ལས་གཞན་ཞིང་དེས་རྟོགས་པ་སྲིད་པ་སྟེ། འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྟེན་གཞན་དག་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།)མར་ལྟའི་རྣམ་པ་འབྱོར་སྐྱོམ་པའི་རྒྱུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་འབད་པ་བྱས་པ་འདི་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཆེད་ཡིན་ན་ཉེད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་པོའི་ལས་འདི་བསྐྱོམས་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་བདག་མེད་སྐྱོམ་པ་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ་སྐྱམ་དུ་བསམས་ནས་རྣོ་བའི་ལན་དུ་གཞུང་དེ་དག་གིས་རིམ་པ་དང་པོ་འཁོར་བའི་ཙྰ་བ་དང་འགལ་ལུགས་སྟོན་པར་བཤད་དོ། །སྐྱན་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་(ཡན་ལག་བཞི་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱན་དུ་བཟང་མོ་[D No. 1872, Ni 176b4])དེ་[དེ་]ནི་རབ་དུ་བྱེད་པ་[པའི]མངོར་བསྐྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གོང་དུ་གསུངས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་བསམ་གྱིས་མི་ཉེད་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་སྲིད་པའི་སྐྱུག་བསྟེན་གཉེན་པོར་[ཡིན་པར་]གསུངས་པ། ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གཞན་རྣམས་དང་ཡང་འབྲེད། །འདིར་ཐམས་པའི་རྣམས་རྟོག་ཅེས་གསུངས་(K400a)པའི་དོན་ནི་བོད་དང་རྒྱ་གར་བ་ལ་ཅེག་གིས་ལྟའི་རྣམ་པར་མི་སྣང་བའི་སྣང་བ་རང་དགའ་བའི་རྟོག་པ་ཅམ་ལ་འཆད་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་བཞེད་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ་འདིའི་འགྲེལ་པར་ཐ་ག་ནས།(ཀྱན་དུ་བཟང་པོའི་སྐྱབ་ཐབས་འགྲེལ་པ་[D No. 1868, Di 185a7]ཐམས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བདག་དང་བདག་གིར་རྟོག་པའི་རྒྱུ་ལུ་འཇུག་པ་ལས་གཞན་ཞིང་དེས་རྟོགས་པ་སྲིད་པ་སྟེ། འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྟེན་གཞན་དག་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།)ཐམས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་བདག་དང་བདག་གིར་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱུ་ལྟེ་བུ་པའི་འགྲེལ་པར་(H346a)ཤརྟེ་མས་ཀྱང་།(བཞི་བརྒྱུ་ལྟེ་བུ་པའི་འགྲེལ་པ་[D No. 1871, Ni 127a5-7])འདིར་ཐམས་པའི་ཀྱན་དུ་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་དང་བདག་གི་དང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་བཞེད་པ་ལ་བྱ་བར་བཤད་ན། སྲིད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱུག་བསྟེན་གསུངས་ཏེ་བར་གང་གསུངས་པས་སྲིད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱུག་བསྟེན་གྱི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་དཔལ་འབྲས་དོ་རྗེ་(ཀྱན་བཟང་སྐྱབ་ཐབས་འགྲེལ་པ་[D No. 1867, Di 173b2-3]བདག་དང་བདག་གིར་ལྟེ་བུ་ལས་ལྟེ་བུ་པར་དོར་བ་དང་སྣང་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་བྲལ་བས་འཁོར་བའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་ནི་སྣང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་ལོ། །)དང་སྐྱོན་ཞབས་(ཡན་ལག་བཞི་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱན་དུ་བཟང་མོ་[D No. 1872, Ni 138a3-39a2])དང་ཀྱན་དུ་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བདག་འཛིན་ལ་གསལ་བར་བཤད་ལ་སྐབས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །

དེས་ན་བདག་འཛིན་ནི་ཐམས་པའི་རྣམས་རྟོག་སྲིད་པའི་སྐྱུག་བསྟེན་གྱི་ཙྰ་བ་ཡིན་པས་སྲིད་པའི་སྐྱུག་བསྟེན་དུ་བཏགས་སོ། །དེ་དང་འགལ་བའི་སེམས་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་འགྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཤད་ལ་འགལ་ལུགས་ནི་རྣམ་པ་འགལ་བ་སྟེ་འཛིན་སྣངས་གཉིས་དངོས་སུ་འགལ་བ་དགོས་སོ། །འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དེ་ཡང་སྐྱོམ་པ་པོ་རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དང་(K400b)འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱང་བཟང་(D No. 1855,

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལེ་ལུ་བཟུ་གཉིས་པ།

Di 35b7)ཡས། ཟབ་ཅིང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ་འཁོར་ལའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དེ་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་ཐ་མལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་དེ་མི་
 ལྟར་བའི་དོན་ནོ། །དེ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་བདག་འཛིན་མ་མཐོང་བས་དེས་དེ་འགོག་མི་ཏུ་ས་ཏེ། (D No. 1871, Ni 127a5)ནས་
 མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཚེད་བསྐྱོམས་པས་ཀྱང་ཚོག་པར་འགྱུར་འོ་ཞེས་པའི་ཡན་དུ། ལྷནྟེ་བས།(D No. 1871, Ni
 127a7-b1)དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ནི་མི་བདེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་བ་ལ་འཇུག་
 (H346b)པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལྷན་ཅིག་མི་སྣང་བ་ཅས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་ནས་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཚེད་
 ལ་སོགས་པ་ནི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་ལས་མི་ཚོག་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྒྱ་ཅན་ཐུག་བཟུལ་ཡང་
 ཚོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདི་ན་སྐྱེ་བ་ནས་སྐྱེ་བར་བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐུག་བཟུལ་གྱི་བདེན་པའོ། །དེའི་
 རྒྱར་གྱུར་པ་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀྱང་འབྲུང་གི་བདེན་པའོ། །དེའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོན་ལས་གྱི་
 བདེན་པའོ། །ཐུག་བཟུལ་འབྲུང་བ་ཤིན་ཏུ་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ནི་འགོག་
 པའི་བདེན་པ་སྟེ་འདི་ནི་འདིར་དོན་དམ་པའོ། །ཞེས་ནས་མཁའ་མཐའ་ཡས་ནི་བདག་མེད་ལ་སྟོོ(K401a)ལ་མ་ཕྱོགས་པས་དེ་
 བསྐྱོམས་པས་བདག་འཛིན་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དེ་བསྐྱོམས་ཀྱང་སྲིད་པ་ལས་མི་གྲོལ་བ་དང་། འཁོར་ལའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ནི་
 བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལུལ་བཀག་པའི་བདག་མེད་ལ་འཇུག་པས་དེས་བདག་འཛིན་ཚོག་ཏུ་ས་པའི་རྒྱལ་ལོགས་པར་ཕྱེ་ནས་གསུངས་
 མོ། །བདག་འཛིན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པ་འགལ་བའི་སྐོ་ནས་འཛོམས་པ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྟོོ་ཡིན་མིན་གྱི་
 སྐོ་ནས་ཡིན་ལ་དེ་སྐབས་པ་ཡང་རྒྱབ་རྟེན་ཚད་མ་ཡོད་མེད་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ་རིགས་པའི་དབང་ལྷག་གིས། (ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་[D No.
 4210, Ce 143a5-6;IV, 99cd])¹⁰དེ་དག་གང་ལ་ཚད་མ་ཡོད། །དེ་ནི་གཞན་ལ་གཞོད་བྱེད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་འདྲའོ། །རྟོགས་ཚུལ་མཁས་པ་ལ་སྐྱེ་བའི་དོགས་པའི་གནས་འཆིང་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་དང་རྣམ་པ་(H347a)འགལ་བའི་
 བདག་མེད་ཀྱི་ལྷ་བ་མེད་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་སྟོར་བར་རྩོད་པ་འདི་དང་འདིའི་ལན་བྱས་ཚུལ་འདི་རྣམས་རིམ་
 པ་གཉིས་ཀྱི་ལ་དགོས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག དེ་འདྲ་བའི་སྐོ་ནས་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་ལན་ཅིག་
 མཐོང་བ་དེ་ནི་གཉེན་པོ་གོམས་པར་བྱས་ན་དེའི་གོམས་པ་ཇི་ལྟར་འཕེལ་བ་བཞིན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རིམ་གྱིས་འགག་པས་མཐར་རྩ་བ་
 རྣམ་འབྱེན་པ་ཡིན་ཏེ་སྐབས་ཐབས་ཀྱང་བཟང་(D No. 1855, Di 35b7-36a1)ཡས། གང་ཞིག་གང་དང་མི་མཐུན་པ་
 དག་དུ། །ཡན་(K401b)ཅིག་འགྱུར་བའང་དེ་བཞོད་རྒྱས་འགྱུར་བར། །མཐོང་དང་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དྲག་ལོས། །
 རང་གི་མི་མཐུན་ཤིན་ཏུ་འགག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ་རྣམ་འགྲེལ་(D Ce 103a2; Miyasaka: 1971, op.
 cit; p. 146, 20; I, 220)ཡས། འགྲིབ་དང་ཕུལ་བྱུང་རྟེན་[བརྟེན]པ་ཀྱུན། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་བཅས་ཉིད་ཕྱིར། །དེ་
 གོམས་པ་ལས་བདག་འགྱུར་བས། །ལ་ལར་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

འདིར་འདྲི་བས་([D No. 1871, Ni 127b1-3]རྟོག་ཏུ་དེ་དང་མི་མཐུན་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 གོམས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཚོག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་། འཚོ་བ་མེད་དང་ཡང་དག་དོན། །ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཕྱིར་ཚོག་གིས། །འབད་དུ་

¹⁰ Pramānavarttika-kārikā(Sanskrit and Tibetan) ed. by Y. Miyasaka, Naritatan Shinshoji, 1971/72, p. 176, 26.

ཟེན་ཀྱང་གཞོན་མེད་དེ། །སློབ་ཉི་དུ་ལྷག་པ་འཛིན་གྱིར་རོ། །)གནས་ལྷུང་མི་ལྷོག་པ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་(D Ce 103a2; Miyasaka: 1971, op. cit; p. 148,1; I, 221)འཛོལ་བ་མེད་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཤིང་། དཔལ་འབྲས་རྫོང་ཆེས། (ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྐབས་པའི་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་[D No. 1867, Di 146a4?])བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་ཙ་བ་བདག་འཛིན་དུ་བསྟན་པ་ལ། སྐབས་ཐབས་ཀྱི་བཟང་པོ་ལྟ་བུ་བཀའ་ཉན་འབེབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐ་ག་ན་དང་དཔལ་འབྲས་རྫོང་ཆེས་(ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྐབས་པའི་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་[D No. 1867, Di 159b2, 174b2,185b3])རྣམས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་མང་དུ་དངས་ནས་ལྟ་བུ་བཀའ་ཉན་པ་ལ་ཕབ་ཅིང་། ཐུགས་ཀྱི་བརྗེ་ཏུ་གཞན་མང་པོས་ཀྱང་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་ལུང་སྤྲོད་པ་སུ་འདྲེས་པ་ལ་མང་བས་རིགས་པའི་དབང་ལྷུག་རྣམས་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སྤྱིར་ནང་རིག་(H347b)གི་སྐབས་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཐུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོན་མེད་དོ་སྐམ་དུ་ལྟ་ཞིང་དེ་སྐད་གཞན་ལ་སྤྱི་བཞི། རིགས་པའི་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་སློབ་ཉམས་རྒྱུ་དུས་གཤིང་དཔག་པར་དཀའ་བའི་སློབ་ཉམས་ཀྱི་འཇུག་པའི་ལམ་རྣམས་དངས་པའི་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པའི་རྣམས་གཞན་མ་ལྷོགས་པ་ཡིན་པས་ལུང་དོན་རིགས་པ་ཕྱ་མོས་འབྲུང་པར་རུས་པའི་(K402a)མཁམ་པའི་མདུན་སར་དབྱེད་བར་མི་རུས་པའི་བབ་ཙལ་ལོ། །འཁོར་ལོའི་རྣམས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བདག་མེད་པའི་དེ་ལོན་གྱིང་ལ་ལུགས་པའི་རྣམས་འབྱོར་དེ་ནི་རྒྱུ་དེ་འཛིན་གསུམ་ཀའི་སྤྱི་འགྲོར་དཔལ་འབྲས་རྫོང་ཆེས་(ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྐབས་པའི་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་[D No. 1867, Di 185a6])ལས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མཚོག་གི་རྒྱུ་དེ་འཛིན་ཏོ། །དེ་ནི་རྒྱུ་དེ་འཛིན་གསུམ་གྱི་སྤྱིར་འགྲོ་བ་བཟུང་ནས་ལྟོ་ལྟོ། །)བཀའ་པ་ལྟར་ལེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་ལང་དགོངས་པ་ཡིན་པས་རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྐྱབ་ཕྱོགས་ལྟོ་ལོར་ལོ་གཙོ་བོར་སྐོམ་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་ངེས་པ་གུགས་དྲག་དངས་ནས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་ལྟོ་ལོར་ལོ་བསྐོམས་པའི་ལོག་དུ་དམིགས་པ་ལྟ་བུ་དམིགས་ནས་རྣམས་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ངེས་པའི་སློབ་ཉམས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱབ་སྐྱོང་གིང་ལ་ལུགས་ཤིང་གཞུང་རྣམས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ལྟོ་ལོར་ལོ་གཙོ་བོར་གསལ་བ་བདེ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམས་འབྱོར་ཡང་མང་པོར་རྟོགས་སྐོམ་རིམ་ཀྱིས་བྱུང་། །

དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟུགས་ནས་ཀྱི་རྫོང་ཙ་ལྷུང་(D No. 418, Na 15a7;II, ii, 29)ལས།¹¹ བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་རྣམས་འབྱོར་གྱིས། །བརྟེན་ལ་ལུགས་ཅན་གྱིས་སྐོམ་པ་བསྐོམ། །སྐོམ་པ་མི་ལམ་ལྟར་བྱས་ནས། །སྐོམ་པ་གྱིང་གྱིས་ཀྱི་སྐོམ་མེད་བྱུང་བྱུང། །ཞེས་དང་། །དེའི་བཤད་རྒྱུད་གྱུར་((D No. 419, Na 59b1-2)ཇི་ལྟར་ལྟར་རྒྱ་བ་དེ། །བདེན་མིན་རྒྱན་པ་མིན་པ་ལྟར། །དེ་ལྟར་དཀྱིལ་འཁོར་ལོ་ལོ། །ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟོག་པ་མེད།)ལས་ཀྱང་། །དཔེར་ན་རྒྱ་ནང་སྤྱི་བཞི། །འགྲོགས་དག་བདེན་མིན་རྒྱན་པ་འདུ་ཡིན། །དེ་བཞིན་དཀྱིལ་འཁོར་ལོ་འདིར། །དྲུངས་(H348a)ཞིང་གསལ་ལ་བའི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་(K402b)སྐོང་གིང་སྐོམ་པ་ནི་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་དགོས་པས་ཐུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདེད་སྐོང་གིང་གང་སྐོམ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་རིམ་མ་ཡིན་ལ་ལྟོ་ལོར་རྒྱ་རྒྱ་ལྟར་གྱི་སྐབས་ལས་མཁམ་མཁམ་ལའདི་འཇའ་ཚོན་བཞིན་སྐྱབ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྐྱུ་མ་དང་འདྲ་བའི་རྣམས་འབྱོར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཤིན་དུ་ལོང་ལོང་བས་དེ་དང་བདག་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་སྐྱུ་མའི་ལུས་ཀྱང་ཕྱེད་དགོས་ཏེ་སྐྱབ་བསྐྱེད་(D No. 1803, Ni 84b6-7)ལས། །གང་མངོ་སྤྱིའི་[མི་ལ་སོགས་པའི་]རྒྱལ་ལ་ལུགས་པ་དང་། །བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་གནས་པ།

¹¹ D. L. Snellgrove: The Hevajra Tantra A Critical Study. Pt. I. Introduction and Translation; Pt. II. Sanskrit and Tibetan Texts, Lodon, 1959, p. 48,14;

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་ལྷེ་ལུ་བལུ་གཉིས་པ།

པའི་སྐོས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱ་མ་ལྷ་བུ་དང་མི་ལམ་ལྷ་བུ་དང་གཟུགས་བརྟན་ལྷ་བུ་དོད་[བྱ]ཞེས་དཔེར་བཅོང་ཅིང་ལྷ་གསལ་པར་མོས་ཀྱང་དེ་རྣམས་དཔེས་བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་རྣོབ་པའི་མན་ངག་ཡེ་ཤེས་[ཤེས་]ཅམ་གྱིས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷའི་སྐྱེ་གསལ་པར་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ངེས་པ་སྟོང་ཉིད་ལ་དྲངས་ཤིང་གཟུང་རྣམ་ལྷན་ཤར་བའི་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱིས་བཤད་པ།¹² འདི་ཉིད་རྒྱ་གར་བའི་གྲུབ་ཚེན་དག་གིས་ཀྱང་ཁྱེད་སྐྱེ་བུ་སྐྱེ་གསལ་བཤད་དེ། དགྲ་ཅན་གྱི་སྐབ་ཐབས་(D No. 1924, Mi 6b5)ལས། འདི་ལས་དེ་ཉིད་གཞན་དུ་མེད། །ཡེ་ཤེས་ཞབས་སོགས་མཚོག་རྣམས་གྱིས། །འདི་དག་ཉིད་ནི་གསལ་བར་བཤད། །ཅེས་གྲུབ་ཐོབ་དཔལ་འཛིན་གྱིས་གསུངས་ཏེ་འདིའི་རྗེས་འབྲང་གཞན་ཡང་མང་ངོ། །

གཉིས་པ་[མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ་]ལ་གསུམ། བྱན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། བྱན་(K403a)མཚོམས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། རྣལ་འབྱོར་དེ་དག་རྒྱ་ཆེ་བར་འཛོག་ལུགས་(H348b)སོ། །དང་པོ་[བྱན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣལ་འབྱོར་]ལ་གསུམ། རྣལ་འབྱོར་དངོས་ཀྱི་ཐོན་འགྲོ་དང་། རྣལ་འབྱོར་དངོས་གཞི་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་དང་། མཇུག་གི་བུ་བའོ། །དང་པོ་[རྣལ་འབྱོར་དངོས་ཀྱི་ཐོན་འགྲོ་]ལ་གཉིས། མཐུན་ལྱེན་སྐབ་པ་ཚོགས་བསག་པ་དང་། འགལ་ལྱེན་སེལ་བ་བསྐྱང་བའི་འཁོར་ལོའོ། །དང་པོ་[མཐུན་ལྱེན་སྐབ་པ་ཚོགས་བསག་པ་]ནི། སྐབ་ཐབས་ཀྱང་བཟང་(D No. 1855, Di 29a1-2)ལས། དལ་འབྱོར་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་གཡོ་བ་དང་། །འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་བོ་དམ་པ་ཕྱད་རྟེན་དགའ། །དེ་བས་ཤེས་རབ་ཐབས་ལ་གཞལ་བ་ཡི། །ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་མཚོག་དེ་བསྐབ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དགའ་ཞིང་དེ་ཡང་ཆེས་ཆེར་གཡོ་བ་དང་དམ་པའི་མགོན་དང་ཕྱད་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་སྐབ་པ་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དགའ་རྣལ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པས་སྐབ་པ་སྟིང་པོར་བྱ་དགོས་ལ། སྐབ་པ་ཡང་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྗེ་རྗེ་གཉེན་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡང་རིམ་པ་དང་པོ་ནས་བྱ་དགོས་པར་མཐོང་བ་དེས་གང་དུ་སྐབ་པའི་གནས་ནི་དེ་ཉིད་(D No. 1855, Di 29a3-4)ལས། ལ་ལར་དེ་མེད་རྒྱ་ནི་སྐྱེན་ཚོགས་ཤིང་། ཤིང་མཚོག་མཛེས་པས་རྣམ་པར་བརྟན་པ་ཡི། །དེ་མོའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས། །འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་བྱ་བ་བསྐབ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པས་དབེན་ཞིང་ཉམས་དགའ་བའི་གནས་སུ་འཇམ་པའི་རྗེ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་བསྐབ་པར་བྱ། །ཐོན་གནས་ཁང་དུ་(K403b)ཅ་རྟེན་ལ་སོགས་པས་བྱགས་ཤིང་མེ་ཏྟོག་གཅུང་དུ་བཀྲམ་པར་རྗེ་རྗེ་དེའི་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཆས་རྣམས་དང་ལྡན་པར་བྱའོ། །དེར་བྱན་གྱི་དང་པོར་ཉིང་ལེ་འཛིན་གྱི་མོགས་སུ་འགྲོ་ན་ལྷུས་བྱ་ལ་ཁྱེད་པར་མེད་ན་བཞག་ཀྱང་ཚོག་གོ། །ཐོན་དུ་གཏོར་མ་(ball)སྐྱེན་པར་མཚོ་སྐྱེས་(དཔལ་དབྱེས་པ་རྗེ་རྗེའི་སྐབ་ཐབས་[D No. 1218, Ņa 1a4]གཏོར་མ་ལ་སོགས་པ་བྱས་ཏེ།)དང་ཅན་པོ་སྟོད་པས་(D No.1446, Wa ?)གསུངས་པས་དང་པོར་གཏོར་མ་དང་དམ་ཚིག་ཉམས་ཆག་སྟོང་བའི་དོན་(H349a)དུ་རྗོར་སེམས་བསྐྱོམས་ནས་ཡིག་བརྒྱ་བསྐྱེད་པར་སྐྱ་མ་ལྷ་མ་རྣམ་བཞེད་པ་བཞིན་བྱའོ། །

¹² འཇམ་དཔལ་ལྷལ་ལུང་ (D No. 1853, Di 3a3)ལས། ཚོས་རྣམས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས། །ཀྱེན་མཁྱེན་བར་གྱི་རང་བཞིན་ནི། །ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་ལྷར་རྣམ་དག་པའི། །ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྟེ་ལེ་ལུ་བཅུ་གཉིས་པ།

ལུས་གནད་ནི་བསམ་གཏུན་གྱི་ཁང་བར་བདེ་བའི་སྒྲན་ལ་ངོ་རྗེ་སྦྱིལ་ཀྱང་གིས་འདུག་ཅིང་ལག་པ་གཉིས་མཉམ་གཞག་བྱ་བར་གྱུར་འགྲེལ་(D Nos. 1194–1196 Ca ?)ལས་གསུངས་ལ་མིག་སྒྲ་ཅེར་དབབ་ཅིང་སོ་ཅུང་ཟད་མ་འབྱུར་བར་ལུས་མི་གཡོ་བར་གནས་བར་བྱ་བར་བྲམ་ཟེ་བྲི་རྩ་རས་བཤད་དོ། །ཁ་ལྷ་ཕྱོགས་ལ་གསང་འདུས་ལ་ནི་ཤར་དུ་ཕྱོགས་པར་སྦྱར་ཞབས་(ཡན་ལག་བཞི་པའི་སྦྱབ་ཐབས་ཀྱང་ཏུ་བཟང་མོ། [D No. 1872, Ni ?])གྱིས་བཤད་ལ་བདེ་མཚོག་ལ་ལྷོར་ལྷ་བ་སོགས་གཞུང་དང་མཐུན་པར་བྱུངོ། །དེ་ནས་སྤིང་ཀར་ས་བོན་འགོད་པ་ལ་རང་ཉིད་ལྷར་སྦྱེད་པ་གསལ་བར་མ་བཤད་པ་མང་ནའང་སྐབས་སོ་སོའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་གྱིས་བོན་བཀོད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་སྐབས་གྱི་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་ཅིང་དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྦྱངས་ནས་ཡུམ་དང་བཅས་པ་དཀོང་བསྐྱེད་བྱེད་པར་མན་སྟེ། (D No. 1198, Cha ?)ལས་གསུངས་ལ། སྤིང་ཀའི་ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ལུས་ཀྱི་ནང་ནས་བ་སྤྱིའི་ཕྱི་མའི་བར་བྱབ་པར་(K404a)བྱས་པས་རང་ཉིད་འདོད་པའི་ལྷར་གྱུར་བའི་དང་རྒྱལ་བྱ་བར་ལྷ་བ་པས་བཤད་པས་གང་དུང་གིས་ཚོག་གོ། །བྲུགས་ཀའི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱག་མཚན་ལ་ས་བོན་གྱིས་མཚན་པ་དཔལ་འབྲས་ངོ་རྗེས་(ཀྱུན་བཟང་སྦྱབ་ཐབས་འགྲེལ་པ་[D No. 1867, Di 142b7])སྒྲ་ཚོགས་པསྒྲ་ལ་གནས་པའི་སྒྲ་བའི་སྤྱང་དུ་མ་ལས་བྱུང་བའི་རལ་གྱིའི་དབྱེས་ན་གནས་པའི་འཇམ་པའི་ངོ་རྗེའི་ས་བོན་ནས་པར་བསམ་པར་བྱུངོ། །)བཤད་ལ་གཞན་མང་པོས་ཕྱག་མཚན་མེད་པའི་ས་བོན་བཤད་པ་ཡང་གང་དུང་གིས་འབྲུག་གོ། །ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱི་ཕྱི་ཕྱི་ལས་སྤུལ་པའི་ཚོགས་ཞིང་དཔལ་འབྲས་ངོ་རྗེ། ([D No. 1867, Di 143a1] ལ་དོག་ལྷ་པའི་འོད་ཟེར་ཕྱི་ཕྱི་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་)དང་། འོད་ཟེར་གྱིས་ཚོགས་ཞིང་གསལ་བར་བྱས་པ་ལྷ་བ་པ་(D No. 1444, Wa 252a1)ལ་སོགས་པ་དང་འོད་ཟེར་གྱིས་ཚོགས་ཞིང་སྤྱན་འདྲན་པ་ཨ་བྱ་སྟེ་མ་(D No. 1198, Cha 126b6-7)ལ་སོགས་པ་མང་པོས་བཤད་པས་སྒྲོ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་སོ། །

སྤྱན་(H349b)འདྲན་པ་ལ་འོག་མིན་ནས་མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་ཆད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་རང་དང་ཉེ་བའི་མདུན་གྱི་ནས་མཁར་འབྲུགས་ཤིང་བཀྲུག་བྱེན་པ་དང་འོད་ཟེར་ས་བོན་ལ་སྤྱད་པར་སྟེ་མ་བཅུ་གཉིས་པ་([D No. 1198, Cha 126b6-7]བཙམ་ཐུན་འདས་ངོ་རྗེ་སེམས་དཔལ་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་དང་བཅས་པ་འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་བདག་ཉིད་དང་ཉེ་བར་མདུན་གྱི་ནས་མཁར་ལ་མར་མེ་ལེན་པའི་རིགས་པས་བཀྲུག་ནས་)ལས་འབྱུང་དོ། །ཚོགས་ཞིང་ནི་གང་བསྐྱོས་པར་བྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ལྷ་བ་པ་དང་མན་སྟེ་ལ་སོགས་པ་མང་པོས་བཤད་ལ་ལེ་ཤེས་ཞབས་ལ་སོགས་པས་མངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་སྤྱིའི་དབང་དུ་མཇུག་པས་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་སོ། །ངོ་རྗེ་གྱུར་(D No. 419, Na 38b6)ལས་¹³ སྤྱལ་ངོ་རྗེ་ཅན་[རྣམས་]མཚོད་ཅིང་། །བདུན་པོ་རྣམ་པར་དག་པ་[པར་]བྱ། །བྱང་རྒྱལ་དུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། །[བྱང་རྒྱལ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་ནས་སྤྱ།]ཞེས་ཚོགས་ཞིང་ལ་ཚོགས་བསམ་པར་གསུངས་ཤིང་དེར་སྤྱལ་ཡང་ཚོགས་(K404b)ཞིང་དུ་བཤད་པ་ལ་སྤྱལ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ཐ་མི་དང་དུ་བྱེད་པ་གྱུར་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་མང་པོས་བཤད་ཅིང་ལྷ་བ་པས་(D No. 1444, Wa)དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་གྱི་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་དབང་པོའི་མདུན་ན་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱི་པསྒྲ་དང་བཅས་པའི་སྤྱང་ན་ངོ་རྗེ་སེམས་དཔལ་ལྷར་རྒྱན་ཐམས་ཅད་གྱིས་བརྒྱན་ནས་བཞུགས་པར་སྐྱོས་པར་བཤད་དོ། །བདུན་རྣམ་དག་ནི་ཁྱིག་པ་བཤགས་པ་དང་ཡིད་རང་དང་བསྐྱོད་བཤད་སྦྱབས་འགྲོ་དང་ལུ་བ་དང་གསོལ་བ་

¹³ ཀྱུན་སྤྱིད་(D No. 374, Ga 34a1-2)ལས། གང་གི་དྲི་གྱིས་བདེ་ཆེན་གནས། །མྱེད་ཅིག་གིས་ནི་འཕྲོ་བའུར་བ། །སྤྱལ་རིན་ཆེན་ལྷ་བྱལ། །ངོ་རྗེ་ཅན་ཞབས་པད་ལ་འདུད། །

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྟེ་ལུ་བཅུ་གཉིས་པ།

གང་བ་པ་དང་ལམ་ལ་བརྟན་པ་ལ་འགྲེལ་པས་བཤད་དོ། །དེ་དག་གི་ཚྲོན་དུ་མཚོན་པ་བྱེད་པ་ན་རང་གི་སྤིང་ཁྱིའི་ས་བོན་ལས་སྦྱེལ་པའི་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་མཚོན་པ་བྱེད་པར་གཞུང་དུ་མ་ལས་འབྲུང་ངོ། །

སྐྱབས་འགྲོ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་གཉེན་མོང་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་བཤད་པ་མང་ལ་ལྷ་བ་པ་(D No. 1444, Wa 7)དང་མཚོ་སྐྱེས་(དེའི་སྐབས་ཐབས་[D No.1218, Na 2b2-3]མངས་རྒྱུ་དེའི་སྐབས་མཚོན་ཚེ་དང་དེས་གསུངས་པའི་ཐུགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་དང་དེའི་ལའོར་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་དང་དེའི་ལའོར་ལོ་ལ་ལའོར་བར་གནས་པའི་ལྷ་མོའི་ཚོགས་ལ་བདག་སྐྱབས་སུ་མཆི་བར་བཤོད། །)ཀྱི་སྐབས་ཐབས་ལས་དེའི་ལའོར་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལ་མངས་རྒྱུ་དང་དེས་གསུངས་པའི་ཐུགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་སོགས་(H350a)ཚོས་དང་ལའོར་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཚོ་གཉེན་པོ་བསྐྱབས་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་བཤད་དོ། །རྫོང་མཁའ་འགྲོའི་བཅུ་གཉིས་པ་(D No. 370, Kha 133b7-134a5)དང་ལ་སྐྱོར་ཀྱི་བརྟན་པ་གསུམ་པའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ་(D No. 381, Ga 96a6-b5)ལས་སྐབས་འདི་དག་དུ་རིགས་ཐུབ་པའི་སྐྱབས་གཞུང་བྱ་བར་གསུངས་པས་གཉེན་མོང་བ་དང་གཉེན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་པ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ཕྱེད་པ་གཞུང་བར་བྱ་སྟེ་སྐྱབས་པའི་སྐྱབས་པ་བརྟན་པའི་ཐབས་སུ་བྱ་དགོས་པར་(K405a)མངས་རྒྱུ་གསང་བས་བཤད་དོ། །དེ་རྣམ་བརྟན་གཉིས་(D No. 417, Na 4b6-7;Snellgrove: 1959, op. cit; p. 10,32; I,iii,1]དང་པོར་བྱམས་པ་བརྟོན་པར་བྱ། །གཉིས་པར་སྤིང་ཚེ་རྣམས་བརྟོན་ཞེད། །གསུམ་པར་དགའ་བ་བརྟོན་པ་དང་། །ཀྱེན་གྱི་མཐེལ་ནི་བཏང་སྟོན་མཚོ། །)ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚད་མེད་པ་བཞི་ལང་བརྟོན་པར་བྱ་ཞིང་མཐར་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་སྐྱོབ་པར་བསམས་ལ་ཡིག་བརྒྱ་གདོན་པར་ལྷ་བ་པས་བཤད་དོ། །དེ་རྣམ་དཔལ་འཛོན་སོགས་ཀྱིས་ཚོགས་ཞིང་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་དང་ལྷ་བ་པས་མི་དམིགས་པར་སེམས་པར་བཤད་ལ་གཞན་པལ་མོ་ཐོ་ལྷར་བྱ་བ་མི་གསལ་ལོ། །

མན་སྟེ་(D No. 1198, Cha 127a7)ལས། དེ་དག་གི་[མཐའ་ཐུག་པ་]དོན་མཚོན་དུ་བྱེད་ཅིང་བཀྲུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པས་བྱིང་ཚོད་ཀྱི་དབང་དུ་ལེ་མ་སོང་ཞིང་སྐབས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་གྱིས་བར་མཚོན་པར་རྒྱན་དུ་འཇུག་གྱུར་པ་དང་དེ་དག་གི་དོན་རྣམས་ཡིད་ལ་ལེགས་པར་ཤར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་ཚོགས་སྦྱི་ཙམ་དུ་མ་སོང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་འོང་པ་ལ་དང་པོར་སྐྱོས་རྒྱུའི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་ངེས་པ་ཅན་བྱ་ལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཏང་ངོ་སྟེ་མ་པའི་འཕེན་པ་དག་པོ་བཏང་ནས་བྱེད་པ་དགོས་ཀྱི་གང་ཟེན་ཟེན་རྣམས་བསྐྱབས་ན་མི་རུང་ལ། ལྷན་གྱུར་དེ་བལ་བཅད་ཅིང་དེ་རྣམས་ལང་ལྷག་མ་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོང་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་རྣམས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་(H350b)པ་དང་སྦོང་ཉིང་སྐྱོས་པ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་པ་ཡིན་པར་ཤུ་རྟེ་པའི་དགའ་བྱི་མཚོན་རྟོགས་(D No. 1935, Mi 59a3]འདི་ནི་བསོད་ནམས་དང་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དཔལ་གཤིན་ཚེ་དེ་དག་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །)དང་མན་སྟེ་¹⁴ལ་སོགས་པས་བཤད་པས་ལེ་ཤེས་(K405b)ཀྱི་

¹⁴ མན་སྟེ་(D No. 1198, Cha 127a6-b2)ལས། དཀོན་མཚོ་གསུམ་པ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་རྗེས་སོགས་སུ། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་ནི་སྐྱབས་མེད། །དམ་པ་བདག་གིས་བསྐྱེད་པར་བཤོ། །ཞེས་པ་རྣམས་སེམས་ཅན་སྤང་ན་འདས་ལ་དགོད། །ཅེས་པའི་མཐའ་ཐུག་པ་དོན་མཚོན་དུ་བྱེད་ཅིང་བཀྲུག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དགེ་བའི་ཚོགས་ཉི་བར་བསམས་ནས་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་དོན་དུ། འགྲོ་བ་དེ་ཉིད་ལྷ་བའི་དྲ་བས་འཇུགས་པ་ལ་བཟུས་ནས་གདོན་པར་འདོད་དོན་རྣམས་པའི་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་པོར་ལོ་རྣམས་དང་དེའི་རྒྱ་རྣམས་ཀྱང་མ་དམིགས་པ་སྟེ། དངོས་པོ་མ་གྲུབ་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཡང་མི་གནས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྦྱོར་པ་མེད་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྟེ་ལེ་ལུ་བཟུ་གཉིས་པ།

ཚོགས་ནི་ཤུ་བུ་ཏུ་ལ་སོགས་པ་འམ་སྣ་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུལ་སྤྲོད་སྐོམ་པའོ། །འདིར་སྤྲུལ་སྤྲོད་སྐོམ་པ་ཅན་རྣམས་ལྟ་བུ་བའི་དྲ་
 བས་དཔལ་དུ་བཅིངས་པ་ལ་ད་མིགས་ནས་ཀྱེ་མ་གཏེ་སྤྲུལ་གི་སྤྲོད་པ་གང་གིས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ལྷ་འཇགས་ལས་འདས་པའི་རང་བཞིན་
 ཅན་ཡིན་ཡང་བདག་གི་དྲི་བ་སྤྲོད་པ་མ་ལྟར་ན་འདི་དག་གིས་རང་གི་རང་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱའོ་སྤྲུལ་དུ་བསམས་ལ་དོན་དཔལ་
 པའི་བྱང་རྒྱུ་བའི་སེམས་བསྐོམ་སྟེ་ཀྱེ་མ་བཟང་(D No. 1855, Di 29b3-4)ལས། སྤྱིང་རྗེས་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་མ་ལུས་
 པ། །རྟེ་བའི་དྲ་བས་བཅིངས་ལ་ད་མིགས་ནས་ནི། །ཡང་དག་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་ནི་མཉམ་མེད་པ། །སྤྲུལ་སྤྲོད་ཚོགས་ཚོགས་འདི་དྲི་བུར་
 བསྐོམ་པར་བྱ། །ཞེས་པོ། །དེ་ལ་ཤུ་བུ་ཏུ་ལ་སྤྲོད་པ་ཉིད་དེ་ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དང་བྲལ་བས་དེ་དག་གིས་
 སྤྱོང་པའོ། །རྟེ་ན་ནི་སྤྱོད་ཉིད་དང་མཚན་མེད་དང་སྤོན་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཉིད་དེ་དང་རོ་གཅིག་པའི་སེམས་སོ། །བཟོ་ནི་ཡུལ་སྤོང་ཉིད་དང་
 ཡུལ་ཅན་ལེ་ཤེས་གཉིས་དབྱེར་མེད་པ་དེ་ལོ་ན་རྗེ་རྗེ་སྟེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་ཕྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཛོལ་བའི་ཕྱིར་
 དང་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོས་དབྱིངས་ཐོག་མཐུན་མེད་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་ད་མིགས་པའི་སེམས་ལ་ཡང་དེ་སྐད་ཅེས་
 བཏགས་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ད་མིགས་པས་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲུལ་སྤྲོད་རང་གཞིན་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་
 (K406a)དག་པ་ཉིད་སྐོ་བུར་བའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་སོ། །ལྷན་གཉིས་བདག་གི་དང་ལ་ཏེ་ནི་དེ་ལོ་ཞེས་
 པ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་(H351a)བདག་གི་དག་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དེ་ལོ་ཞེས་པའོ། །དེ་བས་ན་སྤོང་ཉིད་ཀྱི་ལེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲུལ་ནི་
 རང་གིས་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པ་སྤྱིད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཡང་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཐུན་ཕྱག་པར་ལྟ་བུ་པར་མོས་པ་ཡིན་ལ་རྗེ་
 རྗེའི་སྤྲུལ་ནི་དེ་ཡང་རྣམ་པར་དག་པ་མཐུན་ཕྱག་པར་མོས་ཤིང་རང་བཞིན་གྱི་སྤྲུལ་ནི། མཐུན་ཕྱག་པའི་དུས་ན་ཡང་རང་བཞིན་རྣམ་
 དག་ལ་ལྟ་བུ་མེད་པ་དང་བདག་གི་དང་དའི་སྤྲུལ་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་དང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་
 སྤོང་པ་ཡིན་ཏེ་ཤུ་བུ་པའི་བཞེད་པ་བཀོད་པའོ། །¹⁵

ཨོ་ཡིག་ལ་ཨང་དང་ཨུ་དང་མ་ཡིག་གསུམ་ཡོད་པ་རང་གི་ལྷས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཡིན་ལ་དེ་གསུམ་གྱི་སྤོང་ཉིད་སྤྱིང་རྗེ་རོ་
 གཅིག་པའི་རོ་བོར་བདག་གི་དང་འཇོག་པའོ། །(རྒྱ་དོན་ཅེ་མོ་[D No. 480, Na 156a2]ཨོ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་པར་བརྗོད། །མཚོགས་དང་

པར་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བསྐོམ་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

¹⁵ འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་(D Ca 95b1; Matsunaga: 1978, op. cit; p. 11,16; III,1

om śūnyatājñānavajrasvabhāvāt(mako'ham)ལས། ཨོ་ཤུ་བུ་ཏུ་རྣམ་པར་སྤྲུལ་སྤྲོད་ཀྱི་ཉེད། །ནམས་པའི་ཁམས་ཀྱི་དབུས་གནས་
 པར། །ཁངས་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐོམ་བྱ་སྟེ། །ཞེས་དང་། །ཤོ་ལོ་ག་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཟུ་པའི་འགྲེལ་པ་(D No. 1871, Ni 70a6-7)ལས། ཤུ་བུ་ཏུ་
 སྤོང་ཉིད་ཉིད། །དེའི་ལེ་ཤེས་ནི་ཤུ་བུ་ཏུ་རྣམ་པར་སྤོང་ཉིད་དང་མཚན་མེད་པ་དང་སྤོན་པ་མེད་པར་རོ་གཅིག་པའི་སེམས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། །དེ་
 ཉིད་ནི་བཟོ་སྟེ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེགས་པའི་ཕྱིར་དང་། །དེ་འཛོལ་པའི་ཕྱིར་དང་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྗེ་རྗེ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
 །ཡན་ལག་བཞི་པའི་སྤྲུབ་ཐབས་ཀྱང་བཟང་མོ་(D No. 1872, Ni 138b7)ལས་ཀྱང་། ཤུ་བུ་ཏུ་ནི་སྤོང་པ་ཉིད། ལྟ་བུ་སྟེ་ལེ་ཤེས་སོ། །དེ་ཉིད་
 བཟོ་སྟེ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་སྤྲུལ་བ་དེ་རང་བཞིན་ཏེ། །དེ་ལྷན་གྱི་དང་ཏེ་ཞེས་པ་བདག་གི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལེ་བུ་བུ་གཉིས་པ།

ནོར་སྐྱེར་དཔལ་དང་གཡང་། །སྐལ་བཟང་རྣམ་པ་དང་ལྷན་ཞིང་། །དམ་བཅའ་བ་དང་བཀྲ་ཤིས་དོན། །ནོར་བུ་འཛིན་པའི་སྣང་པོ་ཡིན། །)ཀྱན་བཟང་
(D No. 1855, Di 29b4)ལས་ཀྱང་། །དོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་ཕྱིར་སྣང་པ་སྟེ། །དེ་བཞིན་རྒྱ་དང་བྲལ་བས་མཚན་མེད་མེད། །
རྟོག་པ་རྣམས་དང་བྲལ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ནི། །མ་ལུས་སྟོན་པ་ལས་ནི་ངེས་པར་གྲོལ། །ཞེས་རྣམ་ཐར་གསུམ་བཤད་པའི་མཐར་ཐར་གྱི་
ཐུགས་བརྟེན་དེ་ཚོགས་བཅད་དེས་ཐུགས་དེའི་དོན་བསྟན་པོའོ། །ཤུ་རྩ་ལ་སོགས་པའི་ཐུགས་དོན་སྟོན་པ་འདི་ལ་(K406b)རྣམ་
ཐར་སྟོ་གསུམ་གྱི་དོན་སྟོན་པ་ཡོད་ཚུལ་ནི། །སྤྲེལ་བས་ཀྱིས་(ཡན་ལག་བཞི་པའི་སྐབས་ཐབས་ཀྱང་ཉུ་བཟང་མོ། [D No. 1872, Ni
138a7] དེ་ལྟར་རྣམ་པ་གསུམ་བསྟན་པ་ནི་བརྟེན་དམ་ཕྱེ་བ་ཙམ་སྟེ་དོན་དམ་པར་སྣང་པ་ཉིད་ཁོ་ནར་འདུས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།)སྟོང་ཉིད་དང་
མཚན་མེད་དང་སྟོན་མེད་གསུམ་བརྟེན་པ་སྐྱའི་དབང་གིས་ཐ་དང་དུ་བཞག་གི་དོན་དམ་པར་དོ་བོས་སྟོང་པ་ཁོ་ནར་གཞན་གཉིས་
འདུས་པར་གསུངས་པ་ནི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཚོགས་(?)ལས། རང་བཞིན་མེད་པས་སྟོང་ལ་སྟོང་པ་ནི། །ཡིན་དང་མཚན་མས་ཅི་ཞིག་བྱེད་
བར་འཕྱར། །མཚན་མེད་མཐམས་ཅད་ལོག་པར་བྱར་པའི་ཕྱིར། །མཁལ་པ་ཅི་ཕྱིར་(H351b)སྟོན་ལས་འདེབས་པར་འཕྱར། །ཞེས་
མགོན་པོ་ལྷ་སྐབས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པས་གསུམ་བཤད་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཉིད་དུ་གཞན་གཉིས་འདུས་སོ། །དེ་ཡང་
གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པས་ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་པབ་པའི་དོན་ལ་སྤྲེལ་བས་(ཡན་ལག་བཞི་པའི་སྐབས་ཐབས་
[D No. 1872, Ni 138b1]གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་རིགས་པས་སྤྲེལ་ཆེན་པོ་འདི་ན་གསུངས་པར་མཛད་དེ།)དང་དཔལ་འབྲས་རྩོ་
རྩེས་(ཀྱན་བཟང་སྐབས་ཐབས་འབྲལ་པ་[D No. 1867, Di 174a6]དངོས་པོ་གང་གང་རྣམ་དཔུང་། །དེ་དེ་གཅིག་དུ་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ལ་དུ་
མའང་ཡོད་མ་ཡིན། །གཅིག་དང་དུ་མ་མ་གཏོགས་པ། །རྣམ་པ་གཞན་དག་ཡོད་མ་ཡིན། །)བཤད་པས། ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་
ཕུ་ཐག་ཚོད་པའི་ལྷ་བ་སྐབས་འདིར་དྲན་པར་བྱས་པའི་ཡུལ་ནི་ཤུ་རྩ་ལ་ཡིན་ལ་ཡུལ་ཅན་ནི་རྣམ་པོ། །དེ་ཉིད་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་
ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རུས་པ་ལོག་ནས་རྩ་ལ་རྩ་བཞག་པ་ལྟར་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་སོང་བ་ན་བཟོའོ། །ཤེས་པ་དེས་ཚོས་
རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་སྟོས་བྲལ་རྟོགས་པ་གསར་དུ་བསྐྱེད་དགོས་ཀྱང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་དེ་ཁོ་ནར་སོ་སོར་དབྱེ་
བར་མི་རུས་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་དུས་ལ་ཁྱད་པར་(K407a)མེད་བར་ཡོད་པ་ནི་སྐབས་པོ། །དེ་བདག་ཉིད་
ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་ཤིང་རང་ཡང་དེ་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་མེད་པ་ནི་ལྷ་སྐབས་ཀྱང་ཨ་ཏོ་གི་དོན་ཏོ། །དེ་ནི་རྣམ་ཐར་གསུམ་ཐུགས་
དོན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ལ་ཡང་ན་དོན་ཤི་གསུམ་གྱི་ཐུགས་སུ་བཤད་དེ་མོ་ནི་སྐབས་པོ། །སྟོང་ཉིད་ལེ་ཤེས་རྩོ་ཚེའི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་
འདིས་ཐུགས་རྩོ་ཚེ་བསྟན་ཏེ་སྟོའོ། །དེ་ལོ་ཞེས་པ་གསུང་དོ་ཚེར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བདག་ནི་རྩེས་སུ་མེད་པས་ཚོག་དུ་བཏགས་པ་
ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཐུགས་དོན་རིགས་ལྡར་བཤད་དེ་མོ་གྱིས་མེ་ལོང་ལྷ་བུའི་ལེ་ཤེས་སོ། །སྟོང་ཉིད་གྱིས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་
ལེ་ཤེས་སོ། །ལེ་ཤེས་ཀྱིས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་(H352a)ལེ་ཤེས་སོ། །དོ་ཚེས་བྱ་བ་སྐབས་པོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་ལེ་
ཤེས་སོ། །ཐམ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ལེ་ཤེས་ལེ་བདག་ཉིད་དོ་ཚེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོའི་དོ་བོར་བདག་ཉིད་ངེས་པར་སྟོན་པོ། །བཤད་པ་དེ་
གཉིས་ནི་ཐུགས་དོན་ཐམ་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་གཏུགས་པའི་ལེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་རྣམ་ལོག་པ་སོ་སོར་བྱེ་བས་གོ་བར་བྱེད་དོ། །

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བཟུང་པ་སྟེ་ལུ་བལུ་གཉིས་པ།

བོ་སྐྱེད་པར་གསུངས་པ། ཀམ་ལ་རྒྱུ་ཏམ་(གཤམ་མེད་གཤེད་ནག་པོ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་[D No. 1932, Mi 50b1]ཨོ་བུ་རྩ་བུ་རྣམ་བཤོ་སྟེ་
 ལྷ་ལ་ལྷ་ལོ་མཉམ་ཞེས་ཐུགས་འདེམ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཏེ། འདི་ནི་བསྐྱེད་པའི་མཚན་གྱི། 1)བཀོགས་བསྐྱེད་བའི་མཚན་གྱི་བཤེད་
 ཏོ། །དེ་དག་ཀྱང་དགོས་པ་ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱང་གཙོ་བོའི་དགོས་པ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པ་རྩར་སྐོས་པ་རྣམས་གཟུགས་སྐྱེད་
 རྒྱུ་འཛིན་པ་ཡིན་པ་དེའི་དུང་རྒྱུ་གཟུང་བ་ཡང་ཚོས་སྐྱ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་མཐུས་བྱ་དགོས་པས་དེའི་དོན་དུ་ཡིན་ཏེ་གྲུབ་ཐོབ་ཏེ་བོ་བའི་
 པས།(བདག་མེད་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྐྱབ་ཐབས་[D No. 1306, Ta 213a4])རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྣམས་སྐོས་སྟོན་གྱིས་
 བྱི་ནི། །རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་སྟོན་ལས་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་ལ་ལུགས་པ་ན་སྟོན་གྱིས་སྟོན་ལས་རྗེས་སུ་དྲན་པས་ལྡང་
 བར་བཤེད་པའི་ཕྱིར་དང་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་(དཔལ་དཔེས་པ་རྗོངས་སྐྱབ་ཐབས་[D No.1218, Na 2b5-6] རྩ་བུ་རྩ་བུ་རྣམ་བཤོ་སྟེ་
 ལྷ་ལ་ལྷ་ལོ་མཉམ་བཤོད་པར་བྱའོ། །འདིའི་རྗེས་ལ་ཐུགས་ཀྱི་དོན་བདག་ལས་གསུམ་པོ་དང་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བར་བསྐོས་པར་བྱའོ། །དེ་སྟོན་གྱིས་སྟོན་
 ལས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ལས་)དང་(H353a)དྲི་ལ་བུ་པའི་ཀྱི་རྩོད་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་(དཔལ་དཔེས་པ་ལོག་ཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་
 [D No.1226, Na 30a4] རྩ་བུ་རྩ་བུ་རྣམ་བཤོ་སྟེ་ལྷ་ལ་ལྷ་ལོ་མཉམ་ཞེས་བཤོད་པས་མེད་མིགས་པར་བསྐོས།)མོགས་ལས་(K408b)ཀྱང་
 དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འོ། །གཞན་ཡང་སྐར་བ་ཐམས་ཅད་འདོད་གསལ་དུ་བཟུས་ཏེ་ལྷར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་སྟོན་དུ་ལྷ་བ་འགྲུགས་
 དག་གི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་མཐུས་རྗེས་སུ་སྐར་བ་ཕྱོགས་སྐོས་པ་རྣམས་སྐྱབ་ལྷ་བྱར་འཆར་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །

སྟོང་ཉིད་དུ་ལུགས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་མེད་ཅི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་དེ་ལས་བསྐྱེད་འཁོར་སྐོས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ལངས་པ་ནི་
 དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཀྱི་རྩོད་ཀྱིས་སྐྱབ་ཐབས་འཁྲུལ་སྟོང་(འཁྲུལ་པ་སྟོང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱབ་ཐབས་
 [D No. 1245, Na 190a2-3]དམ་པའི་བྱང་རྒྱུ་ལྱི་མེས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐོས་དང་བྲལ་ཞིང་རྣམ་
 པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བཟུང་ཏོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ནས་དེའི་རྒྱ་བུན་པར་ལྷར་པ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་
 ཀྱི་བསྐྱེད་བ་བསྐོས་པར་བྱ་སྟེ།)ལས་བཤེད་པའི་བསྐྱེད་ཐབས་མེད་ཅི་མཚོན་པ་ཅམ་ཡིན་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཅད་ཀྱང་
 གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བ་དེ་དང་དེར་ཤར་བའི་རྣམས་པ་ཅན་དུ་མོས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཏེ་འདི་གལ་ཆེད། །དེས་ན་འདིར་
 སྟོང་ཉིད་སྐོས་པ་ལ་དགོས་པ་མང་བས་ཡུན་ཏུ་ཅད་བྱང་བ་མིན་པའི་ངེས་པ་དྲག་པོ་རྟེད་ཀྱི་བར་དུ་བསྐོས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་[འགལ་ལྡན་མེལ་བ་བསྐྱེད་པའི་འཁོར་]ནི། དེ་རྣམ་སྟོང་ཉིད་བསྐོས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བསྐྱེད་འཁོར་མ་བསྐོས་པས་
 པའི་བར་དུ་བར་སྲིད་མཚན་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་སྐོས་མི་སྐོས་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་ནི་རྒྱལ་གསུམ་སྟེ། སྟེ་མ་བལུ་གཉིས་པ་(D No.
 1198, Cha 118a3-4)ལས། །ཁ་ཅིག་དུ་དོ་མིག་དམར་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཁང་དུ་རྒྱུ་པའི་ས་བོན་ཀྱི་ཡི་གེའི་གནས་སྐབས་སམ་
 ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་གནས་སྐབས་སམ་ཁ་ཅིག་དུ་རྒྱ་དེ་ཅས་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་(K409a)གང་ཡང་[ཀམ་ལ་]ལྷུས་དང་དང་དག་དང་སེམས་
 རྣམས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དོ་མིག་གཉིས་ཀྱི་བར་ཀྱི་ཡི་གེ་དུ་དང་ཨོ་ལྷུ་མཉམ་གསུམ་དང་རྣམ་དེ་ཅས་ཞིག་འབྲུག་
 པའོ། །(H353b)སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་མི་སྐོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འོག་དུ་གཙོ་བོ་སྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཡི་གེ་དེ་དག་ཅི་རིགས་པར་
 འཇུག་པར་བཤེད་པ་ལུ་ཨི་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བསྐྱེད་ཐབས་ཀྱི་དོག་རྟེན་མ་བསྐྱེད་པའི་ཐུ་རྩོལ་དུ་རྒྱ་དེ་ཅས་ཞིག་
 འཛོག་པར་བཤེད་དོ། །

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྟེ་ལེུ་བུ་གཉིས་པ།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྟེ་ལེུ་བུ་གཉིས་པ་དང་དེར་དུ་ལས་བྱུང་བའི་སྣ་ཚོགས་རྫོང་འཛིན་གྱི་བུ་ལྟོ་གིས་མཚན་པ་ལས་སྤོས་པའི་འོད་ཟེར་ནི་འཇིག་རྒྱུས་ཀྱི་མི་བཞིན་དུ་བྱུང་བ་དང་རྫོང་འཛིན་དུ་བཤུག་པའི་རང་བཞིན་དུ་བཤུག་དེ་གྲུང་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་འདྲའོ། །སྤོས་པའི་འོད་ཟེར་ཉིད་རྫོང་རྫོང་རྒྱུས་ཀྱིས་ལྷན་པ་ལ་སོགས་ཀྱི་དང་པོ་ལྷ་ལྷ་¹⁷དང་ཀྱུན་དུ་བཟང་ལོ་(D No. 1855, Di)བཞེད་ཅིང་དེ་གསུམ་ཅད་ཀྱང་སྣ་ཚོགས་རྫོང་རྫོང་གི་སྤོས་པའི་ལྷ་གཉིས་(D No. 417, Na 4bb7-5a1;Snellgrove: 1959, op. cit, p. 12,5; I,iii, 3bcd)ལས། ཉི་དེར་དུ་བྱུང་སྣ་ཚོགས་རྫོང་དང་དང་ཞེ། །རྫོང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དུ་བཤུག་། །ཀྱུང་བཅིངས་པ་ཡང་རྣམ་པར་བསམས་པར་བྱ།བསྐྱེད་པ་ཉིད། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ཏེ་བར་མཚན་མེད་པར་དུས་བྱ་གཅིག་དུ་གྱུར་པ་དང་ཅེ་ལྟ་པར་ལྷ་ལྷ་(སྟེ་མ་[Cha 127b6])བཞེད་དོ། །སྤྱིང་འོག་མིན་དང་འོག་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་ཐུག་པར་སྐྱོམ་པར་(K409b)ལྷ་ལྷ་བཞེད་ལ་རྒྱུ་སྐྱབ་པ་པོ་མི་ཙམ་འདྲོད་པ་དང་རྩ་བའི་དབྱིབས་ཀྱི་བུ་བཞིན་བར་ལྷ་བས་གསུངས་སོ། །སྤྱིང་དུ་གྱུར་དང་དེའི་འོག་དུ་བའི་སྤྱིང་དུ་སྐྱེད་དང་ཕྱིད་སྤྱིང་དང་འོགས་སུ་མདའི་དུ་བྱུངོ། །རྫོང་ཅེ་ལྟ་པའི་རྣམ་པའི་མདའི་དུ་བྱུང་བར་ཕྱུར་ལྷེ་ཏུས་བཤུག་པ་ནི་མདའི་འོད་དབྱིབས་སུ་མངོན་ཏོ། །ཀྱུན་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་མེད་པ་བསམས་པར་བྱུངོ། །བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་པར་བའའའོར་ལོ་མེར་པོ་ཕྱི་བས་བུུ་པའི་ལྷ་བུ་མཛད་དང་ཕྱི་བས་བུུ་ལ་ཁོ་བུ་(H354a)བཀོད་པའི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལྷ་ལྷ་(སྟེ་མ་[D Cha 128a2-30a2])ལ་ལ་མོ་ཚའི་ཐུན་མོང་དུ་བཞེད་དོ། །ཕྱི་བས་ཀྱི་སྤྱིང་པའི་རྒྱུད་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞོ་བོ་སྐྱོམ་པ་ཡིན་ཏེ་སྤོས་པའི་བུུ་གཉིས་པ་(D Cha 127b7)ལས། ཕྱི་བས་བུུ་པའི་སྤྱིང་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་བར་སྐབས་སུ་གནས་པའི་བདག་ཉིད། ཅེས་དང་། འའོར་ལོ་མེར་པོ་བཤུག་ཉིད་ཀྱི་འོག་དུ། ཞེས་དེར་འབྲུང་བཞི་སྤྱིང་བར་གསུངས་པས་ལྷ་བུ་ལ་བར་སྤོང་ཡོད་དོ། །དེས་ན་ལྷ་བུའི་རྒྱུ་ལ་ཅེ་དང་མར་ཅེ་གཉིས་སྤྱིང་འོག་གི་ཕྱི་བས་སུ་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་སུ་སྤྱིང་འོག་གི་ཁོ་བོ་གཉིས་བཀོད་ནས་གཞན་བརྒྱུད་ཕྱོགས་མཚན་པ་ཕྱི་ཕྱི་བས་ལ་མ་རེག་པར་དགོང་པར་བྱུངོ། །འའོར་ལོ་མེར་པོ་གཞུགས་སྐྱོར་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་པར་དུ། དེས་ན་ལྷ་བུའི་རྒྱུ་ལ་ཅེ་དང་མར་ཅེ་གཉིས་སྤྱིང་འོག་གི་ཕྱི་བས་སུ་བྱས་ནས་འའོར་ལོ་ས་སྐྱོར་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་པར་དུ། འའོར་ལོ་མེར་པོ་ལྷ་ལྷ་བཞེད་ལ། རྩ་བའི་པས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལོ་མེར་པོ་ལྷ་ལྷ་བཞེད་དེ་འའོར་(K410a)ལོ་བསྐྱོར་བ་མ་བཤུག་ལ་ཕྱིར་སྐྱོག་གི་གཞོ་བོ་གཞུག་ཏེར་འའོར་ལོ་ས་སྐྱོར་རྒྱུ་ལ་མཛད་ཅིང་འའོར་ལོ་ཡང་གཡོན་དུ་སྐྱོར། རྣམ་ཅེས་མཚན་པའི་ཐུགས་འདོན་ཞིང་ཉལ་བའི་དུས་སུ་བསྐྱེད་པས་ལམ་བུ་བརྒྱ་བརྒྱ་བར་དེ་ལོ་ན་ཉིད་བུུ་པ་ལས་གསུངས་སོ། །

¹⁷ མན་སྟེ་(D No. 1198, Cha 187a5-28a2)ལས། སྣ་ཚོགས་ཀུ་སྐྱེས་ལ་རྩ་བའི་སྣ་ཚོགས་པའི་ཉི་མ་ལ་གནས་པའི་དུ་ཡིག་ལས་བྱུང་བའི་སྣ་ཚོགས་རྫོང་འཛིན་ལ་གནས་པའི་དུ་ཡིག་གི་འོད་ཟེར་མས་སྐྱེས་པའི་འབར་བའི་རྫོང་འཛིན་སྣ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་མཚན་མེད་པར་དུས་བྱ་གཅིག་དུ་གྱུར་པའི་རྫོང་འཛིན་པ་དང་ཀྱུར་དང་མདའི་དུ་བཤུག་པའི་རྒྱུ་ལྷ་ལྷ་བཞེད་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་སུ་བསམས་ནས། དེའི་དབྱིབས་སུ་སྣ་ཚོགས་ཀུ་སྐྱེས་པར་ཉི་མ་ལ་གནས་པའི་རྫོང་འཛིན་སུ་གྱུར་པའི་སྣ་ཚོགས་རྣམས་ལ་འའོར་ལོ་མེར་པོ་གཞུགས་སྐྱོར་དུ་འའོར་བ་ཕྱི་བས་བུུ་པའི་ལྷ་བུའི་དབྱིབས་ཀྱི་བར་སྐབས་སུ་གནས་པའི་བདག་ཉིད་འཆད་པར་འབྲུར་བའི་སྐྱེ་མདའི་གཞོ་བོ་ལྷ་གཞན་མཚན་པ་དང་ཐུན་པའི་རྫོང་འཛིན་སྣ་ཚོགས་དཔར་ལྷག་པར་མོས་ཏེ། རང་གི་སྤྱིང་གའི་ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་རྣམས་ཀྱིས་ཁོ་བོ་བུུ་སྐྱེས་ཡོངས་སུ་གསྐྱོར་བའི་མི་བཞིན་པའི་བསྐྱེད་པ་ལྷན་དང་ས་པ་ལ་ཞུ་བུུ་ལ་ལྷ་བུུ་ལ་ལྷ་མེད་མཚོ་སྐྱེས་སུ་ཁོ་བོའི་ཚོགས་དང་བཅས་པའི་མི་བཞིན་པའི་བུུ་སྐྱེད་པར་བུུ་སྐྱེད་པའི་སྤྱིང་པར་ལྷན་པར་དང་གི་ལུས་དང་རོ་མཉམ་པར་བྱས་ཏེ། རྫོང་འཛིན་པའི་གཞུགས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་རྫོང་འཛིན་གྱི་གཞུགས་ཀྱི་དུ་ཡིག་བུུ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཁོ་བོ་བུུ་སྐྱེས་སྤོ་བར་བྱུངོ། །ཞེས་གསུངས།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྟེ་ལེ་བུ་བཅུ་གཉིས་པ།

Phu 25b1Mori: 2009, op. cit; Vol. 1.p.171,10-13]འཕགས་པ་ཀྲུའི་ལམ་ལྟ་ནས། ཉམ་བཤམ་དོན་ཅེ་མོ་ཅན། །དེ་ཡི་སྤྱོད་ལ་
 ཁོར་ཡུག་སྟེ། །དོན་ཅེ་མོ་ཅན་བའོད་བཟང་ལྟར། །)ཞེས་དོར་རྩ་གསལ་བར་གསུངས་པས་གྲར་དང་སྒྲ་རེ་དང་དོན་ཅེ་མོ་ཅན་གཞི་དང་འོད་ཀྱི་སྤོང་
 །བ་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱེད་པའི་དབུས་སྤྱོད་འབྲུང་སོགས་བསྟོན་མོ། །སྟེ་མ་བཅུ་གཉིས་པ་(ID Cha 130a6-b5)ལས། འཁོར་
 ལོའི་ལྷོ་བའི་དབུས་ཀྱི་ནང་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱི་འོག་དུ་ལོ་ལས་སྐྱེས་པ་བ་དན་གཉིས་པ་ཅན་གཞུ་ལྟ་བུ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་དུ་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་ར་ཡིག་ཡོངས་
 སུ་ལྷར་པ་མེད་དཀྱིལ་འཁོར་དམར་པོ་གྲུ་གསུམ་པ་འབར་བ་བདུན་འདྲེན་པ་སྟེ། དེའི་སྟེང་དུ་བོ་ལས་བྱང་བ་བྱས་པས་མཚན་པ་སྐྱེས་ཞིང་དཀར་བའི་རྒྱུད་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་པའི་ལོ་ལྷིག་ལས་སྐྱེས་པ་དོན་ཅེ་མོ་ཅན་པ་གྲུ་བཞི་པ་འདོད་པར་བྱ་བའི་གསེར་གྱི་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །དེའི་སྟེང་དུ་ཏུ་སྤྱོད་
 ཡོངས་སུ་གྲར་པའི་རི་རབ་རྣམ་པར་བསམས་ཏེ། དེར་ཡུད་ཀྱིས་དོན་ཅེ་མོ་ཅན་མཛད་ཀྱི་གསུགས་ཡོངས་སུ་ལྷར་པས་འཚད་པར་འབྲུར་བའི་ཕྱག་མཚན་ལ་སོགས་
 པ་དང་ལྷན་པའི་དོན་ཅེ་མོ་ཅན་པ་འོད་སྤུངས་ཀྱི་ལྷར་པའི་ཚོས་འབྲུང་དཀར་པོ་གྲུ་གསུམ་པ་ནས་མཁའ་དི་རྒྱལ་ཅན། འོག་དུ་ཕྱ་ཞིང་སྟེང་ཡངས་པ། འོག་ལྷར་ནས་
 བྱང་བའི་སྐྱ་ཚོགས་པའི་འདབ་མ་ཅན་གྱི་ཤར་ཉིད་སྟེང་དུ་སྐྱ་ཚོགས་དོན་ཅེ་མོ་ཅན་པ་བསམས་ཏེ། །སྐྱ་ཚོགས་དོན་ཅེ་མོ་ཅན་པ་སྐྱེས་པའི་འཁོར་
 གསུམ་ནི་ནས་པར་སྐྱང་མཛད་ལ་སོགས་པ་དང་མཛད་པའི་ཁ་དོག་ཅན་ཞོ་། །དེའི་དབུས་སུ་རྒྱ་ཡིག་ལས་སྐྱེས་ཤིང་དེས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་འཁོར་
 ལོ་ཅིབས་བརྒྱད་པ་ལས་ཡང་དག་པར་བྱང་བའི་རྣམ་པར་སྐྱང་མཛད་ཡོངས་སུ་ལྷར་པས། ལྷ་བཞི་པ་སྐོ་བཞི་པ་རྩ་བབས་བཞིས་བརྒྱན་པ། རྩ་བ་དང་དྲ་བ་
 རྩུང་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བཀྲ་བས་མཛེས་པས་བརྟེན་པ། སྐྱ་ཚོགས་འདབ་མ་ཅན་གྱི་ཤར་ཉིད་སྟེང་དུ་ཉི་མོའི་གདན་སྐྱེས་ཅུ་ཙ་ཙ་བདུན་རྣམས་
 དང་ལྷན་པའི་ཁང་བ་བཅུ་གསུམ་པ་བསྟོན་མོ། །ཞེས་གསུངས།)ལས་ཅིབས་བརྒྱ་ལོ་དོད་དང་བཅས་པ་མི་སྤུང་པར་རྟེན་སྦྱང་དེ། དེ་ལང་ལྷོ་བའི་
 རྩུང་དུ་འབྱུང་བའི་རི་རབ་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་པ་ཞིག་དང་རང་བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོར་གཏམས་པ་དོན་ཅེ་མོ་ཅན་པར་འབྲུར་ནས་དེ་
 ཡོངས་སུ་ལྷར་པ་ལས་ཚོས་འབྲུང་བསྐྱེད་(H355a)པའི་ནང་དུ་ཤར་དང་དེའི་སྟེང་དུ་སྐྱ་ཚོགས་དོན་ཅེ་མོ་ཅན་པའི་སྟེང་དུ་གཞལ་ལས་
 ཁང་སྦྱང་དོ། །བསྐྱེད་འཁོར་ལྷང་པར་བ་མི་སྐྱེས་པའི་ཕྱོགས་ལ་ནི་ལྷ་ལོ་ལས་བདེ་མཚོག་ལ་བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་ཇེས་སུ་སྦྱང་གིད་
 བསྟོན་པས་ལས་ལངས་ནས་རྒྱུང་མེ་རྒྱ་སེ་རི་རབ་དང་སྐྱ་ཚོགས་དོན་ཅེ་མོ་ཅན་པའི་སྟེང་དུ་ཤར་དེར་མངོན་བྱུང་ལྷ་ལས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་
 བསམས་ཅད་ཅིག་(K411a)ཅར་དུ་སྦྱང་དོ། །ཨ་ལྷུས་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོག་དོན་ཅེ་མོ་ཅན་པ་[D No. 3140, Phu
 25b5-6])དེའི་དགོངས་པ་བརྒྱའི་སྟེང་དུ་དོན་ཅེ་མོ་ཅན་པ་ལ་སྐྱེས་ཏེ་ཚོས་འབྲུང་མེད་དོ། །ཇོ་བོ་ཚེན་པོས་(འཁོར་ལོ་ལོ་སྐྱེས་པའི་སྐྱབ་
 བབས་[D No. 1491, Zha 203a2-5?])ཚོས་འབྲུང་སྟོན་པར་བཤད་དོ། །ལྷ་ལོ་ལས་འབྲུང་དང་བཅས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དུས་གཅིག་དུ་སྦྱང་ལ་གསལ་འདུས་གཉིས་དང་ལྷ་བ་པ་(འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་སྐྱབ་བབས་རིན་པོ་ཆེ་གཙུག་གི་ནོར་བུ་
 [D No. 1443, Wa])དང་མཚོ་སྐྱེས་དང་རྩོ་བོ་ལ་ལ་སོགས་པས་ལྷ་ཕྱིར་བྱས་ནས་སྦྱང་དོ། །རྩོ་བོ་པ་(བདག་མེད་རྣམ་འབྱོར་མའི་
 སྐྱབ་བབས་[D No. 1306, Ta 213a4-7])དང་མཚོ་སྐྱེས་(དཔལ་དཀྱིལ་པ་དོན་ཅེ་མོ་ཅན་བབས་[D No.1218, Ña
 2b7-3a2])ཀྱིས་བདག་མེད་མ་དང་གྱི་དོར་གྱི་སྐྱབ་བབས་སུ་བསྐྱེད་འཁོར་སྐྱེས་མོང་བའི་ནང་དུ་ཚོས་འབྲུང་དང་དེར་འབྲུང་བཞི་
 ས་རྒྱུ་མེ་རྒྱུང་གི་རིམ་པས་བསྐྱེད་དེ་དང་གི་ཤེས་པ་དང་གཅིག་དུ་འདྲེས་པ་ལས་གཞལ་ལས་ཁང་སྦྱང་པར་བཤད་ཀྱང་པ་སྐྱེད་དང་སྐྱ་
 ཚོགས་དོན་ཅེ་མོ་ཅན་པའི་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། རྩོ་བོ་པའི་དངོས་སྟོབ་མི་ཐུབ་ལས་ལའག་དུག་པར་(D No. 1239, Ña
 127a2-4)དེ་བཞིན་དུ་བཤད་ལ་བཟང་པོ་ཡོང་བསྐྱེད་([D No. 1240, Ña 135a2-3])ཚོས་འབྲུང་བསྟོན་བྱེད་ནང་དུ། །
 ཅི་ལས་བྱང་བའི་པ་སྐྱེ། །ཤར་སྟེང་ལས་བྱང་བའི། །ཀྱན་དུ་བཟོས་པའི་དོན་ཅེ་མོ་ཅན། །དོན་ཅེ་མོ་ཅན་དུ་རྒྱུང་ལ་སོགས། །དེ་སྟེང་སྐྱ་ལས་འཁོར་ལོ་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྟེ་ལུ་བཟུ་གཉིས་པ།

ཉིད། 1)ལམ་ཚོས་འབྲུང་གི་ནང་དུ་རྩེམ་ལས་སྤྲོད་དང་ཨམ་སྤྲོད་ཚེ་སྤྱི་བྱེད་དུ་འབྲུང་བཞི་དང་དེའི་སྐྱོད་དུ་སྦྱོར་ལས་འཁོར་ལོ་
སྐྱོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་དང་འཕྲུལ་སྐྱོད་(འཕྲུལ་བ་སྐྱོད་བཞེས་བྱ་བའི་སྐྱབ་ཐབས་[D No. 1245, Ña 190b1-3])གིས་ཀྱང་འབྲུང་བཞི་
རྣམས་འདྲེས་པ་ལས་གཞུག་ལས་འཁུ་ལང་སྐྱོས་པར་བཤད་པས་འབྲུང་བ་ལུ་བ་ལས་གཞུག་ལས་འཁུ་སྐྱེད་པ་རྣམས་འཕྱོར་གྱི་རྒྱུ་དེ་ལོ་རྩེ་མ་
ངེས་ལ་དེའི་འདྲ་ཕྱོགས་རེ་ལ་(H355b)ཡིན་གྱི་ཐབས་ཅན་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཚོས་འབྲུང་དང་པསྤྲོད་སྤྲོད་
ཚོགས་རྩི་ལྟེ་སྐྱོད་(K411b)དུ་གཞུག་ལས་འཁུ་སྐྱེད་པ་མིན་པ་འབྲུང་བ་རིམ་ཅེགས་མི་སྐྱོས་པ་ནི་གསལ་འདུས་ལེ་ཤེས་ཞབས་
ལུགས་དང་དཔལ་འཛིན་གྱི་ལུགས་སོ། །ཚོས་འབྲུང་སྐྱེད་ཚུལ་ལ་ལེ་ཤེས་ཞབས་(ཀུན་བཟང་[D No. 1855, Di
29b3-6])ལ་སོགས་པ་དུ་མས་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་མིང་གཞན་རྩི་ལྟེ་འཛིན་པ་ཞེས་པ་ལུ་བ་ལས་སྐྱེད་པ་དང་ལུ་བ་པ་(འཁོར་ལོ་བདེ་
མཚོག་སྐྱབ་ཐབས་རིན་པོ་ཆེ་གཙུག་གི་ནོར་བུ་[D No. 1443, Wa 245a7])ལ་སོགས་པས་ཨེ་ལས་སྐྱེད་པ་དང་། འཕྲུལ་སྐྱོད་
(D Ña 190a7)ལ་སོགས་པས་རྩི་ལྟེ་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་ལ་ཚོས་འབྲུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་དྲོད་བསྐྱེད་བྱེད་པ་ཡོད་པས་དེ་
དག་གང་དང་རྩེ་གིས་ཚོག་གོ། །དེ་ཡང་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དབྱིབས་རྒྱར་གསུམ་པའི་འོག་ཕྱ་བ་སྟོད་ཡངས་པ་ནང་སྟོད་པར་ཡོད་པར་མན་
སྟེ་([D Cha 130b2])རྩི་ལྟེ་འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་ཕྱར་པའི་ཚོས་འབྲུང་དཀར་པོ་གྲགས་པ་ནས་མཁའི་རྩལ་ཅན། འོག་དུ་ཕྱ་ཞིང་སྟོད་ཡངས་
པ།)སོགས་མང་པོས་བཤད་པས་རྒྱར་གསུམ་བསྐྱངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ནང་དུ་གཞུག་ལས་འཁུ་ལང་བསྐྱོས་པར་བྱུལ། །གཞུག་ལས་
འཁུ་ཡང་སྤྱོད་སྤྱོད་ལས་སྐྱེད་པ་གསལ་འདུས་འཕམ་གསལ་ལུགས་དང་ལུ་བ་པ་(འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་སྐྱབ་ཐབས་རིན་པོ་ཆེ་གཙུག་གི་ནོར་བུ་
[D No. 1443, Wa 247a2])ལ་སོགས་པ་མང་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལས་འཁོར་ལོ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་སྤྲོད་ཕྱར་ལས་སྐྱེད་པ་
ཡང་ལེ་ཤེས་ཞབས་(ཀུན་བཟང་[D No. 1855, Di 29b6])ལྟེ་གྱི་འཁོར་ལོ་ལས་བྱུང་རིག་བཅས་པའི། །རྣམ་སྤྲོད་མཛད་ཡན་ལག་ལས་ཡང་
དག་འཕྲུད། 1)ལ་སོགས་པས་བཤད་དེ་དེ་གཉིས་རྒྱས་བཟུས་སུ་མངོན་ནོ། །འབྲུང་བ་འདྲེས་པ་ལས་སྐྱེད་པ་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་
གཉིས་ཀ་མངོན་བྱུང་ལས་སྐྱེད་པའང་བཤད་བྱེད་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་གཞུག་ལས་འཁུ་སྐྱེད་པ་ལ་འབྲུང་བ་རིམ་ཅེགས་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་གཉིས་དང་སྐྱེད་པ་ལ་ཕྱིབས་བཟུ་པའི་སྟེ་བའི་ནང་
དུ་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་གཉིས་དང་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་(K412a)འབྲུང་བ་ལུ་མི་ལུ་གཉིས་དང་ལུ་བ་ལ་འབྲུང་བ་ལུགས་འབྲུང་དང་ལུགས་
རྒྱོག་དུ་སྐྱོས་པ་གཉིས་དང་། འབྲུང་བ་(H356a)ལུ་རྣམ་སྤྲོད་ཚེ་སྐྱེད་པ་དང་གཞུག་ལས་འཁུ་སྐྱེད་པ་གཉིས་ཏེ་རི་རབ་སྐྱེད་
མི་སྐྱེད་ཀྱང་གཉིས་སུ་སྤྲོད་འོ། །དེ་ཡང་གཞུག་ལས་འཁུ་སྐྱེད་པ་ནི་གཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ལ་གསལ་ལེ་རིམ་ཅན་ཅན་དུ་གདབ་པར་
བྱ་སྟེ་གདན་དང་བཅས་པ་སོ་སོའི་དོན་སྤྱོད་ངས་པར་བྱུལ། །

གཉིས་པ་[རྟེན་པ་སྤྲོད་སྐྱེད་པ]ལ་གསུམ། ལྟ་སྐྱེད་པའི་རྩལ་དངོས་དང་། ལྷུང་གཞི་དང་ལས་ལ་སྤྱར་བ་དང་། དོན་གྱི་གནད་
བཟུ་བའོ། །དང་པོ་ལྟ་སྐྱེད་པའི་རྩལ་དངོས་]ལ་གཉིས། མངོན་བྱུང་ལས་སྐྱེད་ཚུལ་དང་། ལུ་བ་སྤྲོད་པས་སྐྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
[མངོན་བྱུང་ལས་སྐྱེད་ཚུལ་]ནི། མངོན་བྱུང་ལས་སྐྱེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱུང་ཚུབ་པ་དང་ལྷུ་བ་དང་ས་བོན་དང་ཕྱག་མཚན་དང་སྤྱོད་ཚུལ་པ་
ལས་བྱུང་ཚུབ་པ་ལ་ལམ་ལུགས་པ་ལམ་སྤྲོད་བཞེད་པ་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱུལ། །¹⁾དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་སོ་སོས་ལ་སྐྱོར་གྱི་བརྟེན་པ་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྟེ་ལེ་ལུ་བཟུ་གཉིས་པ།

གསུམ་པ་(D No. 381, Ga 95a4-5)ལས། ལྷ་བ་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ལྡན། །དེ་བཞིན་མཉམ་གྱིང་ཡེ་ཤེས་གྱིང། །རང་ལྗེ་ལོ་ས་
 བོན་ཕྱག་མཚན་ནི། །སོ་སོར་རྟོག་པར་བཟོད་པར་བྱ། །ཐམས་ཅད་གཅིག་གྱུར་བྱ་ནན་ཏན། །ཚན་ཏན་གྱིང། །གཟུགས་བརྟན་ཚོགས་
 པ་དག་པའོ། །ལམས་པས་ཚོགས་གསུངས་པ་ནི། །རྣམ་པ་ལྗོད་པོ་བསྐོས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ལྡན་ལྟར་ལྟར་བཤད་པ་ལ་
 བཞེད་དེ་ལོན་ཀྱང་(K412b)གསལ་བྱེད་ལས་ཉི་མ་སྐྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ་དེ་གྱིང་(D No. 381, Ga 97a5-6)ལས། ལྷ་
 བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབུས་སུ་ནི། །བྱང་ལྷ་བ་ལྷ་བ་གཉིས་པ་ཅན། །ཞེས་ངོ་མཚན་མཉམས་དཔེ་སྐྱེད་ཚོགས་གྲགས་སུ་ལྷ་བ་གཉིས་སྐོས་
 པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ལ་སྐྱོར་གྱི་སྐབས་དེ་གྱིང་དུ་ལྷ་ལི་བཟུ་བྱུག་དང་ལྷ་ལི་སོ་བཞི་ལས་མ་བཤད་དོ། །ཉིས་
 (H356b)འཕྲུར་དུ་བྱེད་པ་རི་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་གསལ་བར་མ་བཤད་ལ། མར་མེ་མཚན་བཟང་པོས།(གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་ཚོགས་[D No. 1865, Di 70a4]) དབྱེད་པ་ཡིག་མཚན་དང་ཡང་དག་ལྡན། །ག་སོགས་དཔེ་བྱེད་འོད་ཟེར་ཅན། །
 །ཞེས་གསུངས་པས་ཉིས་འཕྲུར་བྱ་དགོས་ནའང་ཏ་ཅང་མི་གསལ་བས་དེའི་འབྲེལ་པ་ལས་ཤུག་ཉི་མས་(བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཟུ་པའི་འབྲེལ་པ་
 [D No. 1871, Ni 71a7-b2])ལ་ཞལ་དག་གིས་འཕྲུར་མི་འདོད་པའི་ལྷགས་བཀོད་དེ་རང་ལྷགས་ཀྱིས་ཉིས་འཕྲུར་དུ་
 མཚན་དོ། །དཔལ་འཛིན་(གཤེན་མེ་གཤེད་ནག་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐབས་ཐབས་[D No. 1924, ?])ཀྱིས་ཀྱང་ཉིས་འཕྲུར་དུ་བཤད་
 དོ། །

མ་རྒྱུད་ལ་ལྷ་བ་པ་(འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོགས་སྐབས་ཐབས་རིན་པོ་ཆེ་གཙུག་གི་ནོར་བུ་[D No. 1443, Wa 247a7])དང་ལྷ་ལྷི་
 པའི་སྐབས་ཐབས་(དཔལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མཚན་པར་རྟོགས་པ་[D No. 1427, Wa?])སོགས་ལས་ཉིས་འཕྲུར་དུ་བཤད་ཅིང་ཤུག་
 པས་ཀྱི་དོར་ཡང་ལུས་ཀྱི་སྐབས་ཐབས་(D No. 1245, Na 191a1)ལས་ཉིས་འཕྲུར་མེད་པའི་དབྱེད་པས་གསལ་ལས་སྐྱེད་པར་
 བཤད་ལ། རྩོམ་པའི་བདག་མེད་མ་དང་མི་བྱབ་སྐབས་ཀྱི་དོར་གྱི་སྐབས་ཐབས་ལས་ཉིས་འཕྲུར་བྱེད་མི་བྱེད་གཉིས་ཀ་མི་གསལ་ལོ། །
 ཉིས་འཕྲུར་སྐོས་ན་ལྷ་ལི་པས་བཤད་པ་ལྟར་རེ་རེ་ཡང་གཡས་སྐོར་དང་གཡོན་སྐོར་དུ་དགོད་ལ་དཔལ་འབྲས་ངོ་མཚུགས་(ཀུན་བཟང་སྐབས་
 ཐབས་འགྲེལ་པ་[D No. 1867, Di 153b2])དབྱེད་པ་དཀར་པོ་ནང་དང་གསལ་བྱེད་དམར་པོ་ཕྱི་དུ་དགོད་ཅིང་སྐོར་
 (K413a)ཞབས་(ཡན་ལག་བཞི་པའི་སྐབས་ཀུན་དུ་བཟང་མོ་[D No. 1872, Ni ?])ཀྱིས་དབྱེད་པ་འོག་དང་གསལ་བྱེད་སྐྱེད་
 དུ་དགོད་པར་བཞེད་དེ་སྟོན་དུ་དབྱེད་པས་གསལ་བཀོད་ནས་དེ་ནས་སྐྱེད་པའི་ལྷགས་སོ། །དཔལ་འཛིན་(གཤེན་མེ་གཤེད་ནག་པོའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་སྐབས་ཐབས་[D No. 1924, Mi ?])ཀྱིས་དབྱེད་པས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ཐབས་ཀྱི་སྐྱེད་པས་ཀྱིས་བྱེད་འགོད་དེ་གང་ཡང་རུང་
 དོ། །གསལ་བྱེད་ལས་སྐབས་སྐྱེད་པར་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལྷགས་པ་དང་དཔལ་འཛིན་དང་ལྷ་ལྷི་པས་བཤད་ལ་ཉི་མ་སྐྱེད་པར་ཀྱི་དོར་ཡང་
 ལུས་ཀྱི་སྐབས་ཐབས་ལལ་ཆེ་བ་དང་ལྷ་བ་པས་བདེ་མཚོགས་བཟུ་གསུམ་མའི་སྐབས་ཐབས་(འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོགས་སྐབས་ཐབས་རིན་པོ་ཆེ་གཙུག་གི་
 །ནོར་བུ་[D No. 1443, Wa 247a7])སུ་མཚན་དོ། །

སྐབས་གཉིས་པ་ནི་དམར་པོར་སྐོས་པར་དཔལ་འཛིན་དང་ཨ་བྱུས་(མན་སྟེ། [D Cha 112b6])བྱང་ལྷ་བ་ཀྱི་སེམས་སྐབས་མ་ལས་
 སྐྱེས་པ་ལ་དོག་དམར་པ་སྟེ།བཤད་(H357a)ལ་ཕྱི་མས་སྐབས་ཉ་གང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐོས་པར་གསུངས་ཤིང་ལ་སྐྱོར་ལས་སྐབས་ཀྱི་
 སྐབས་སུ། གྲུ་གསུམ་རྒྱ་ཆེའི་རང་བཞིན་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཨ་ཡིས་མཚན་པའི་སྐབས་ཀུན་ཏུ་ལྷ་བ་སྐྱོར་ལས་སྐབས་ཀྱི་གསུམ་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལུ་བུ་བུ་གཉིས་པ་

དུ་སྐྱེས་པ་ལ་རྒྱའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་བཤད་དོ། །དབྱེད་སྐྱེས་འཇུག་གི་ལྷན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ལྷ་ལི་བུ་རྒྱ་གུ་གིས་ཀང་དུ་ལུས་ཀྱི་
 གནས་རྣམས་ཀྱི་ལུ་བའི་ཆ་བུ་རྒྱ་གཞུག་མཚན་ལ་དེ་ལ་བབས་ཤེས་སུ་ཕྱེ་བས་སོ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དབྱེད་སྐྱེས་ལྷིག་རྣམས་
 གྲང་གིས་འཇུག་དུ་བྱས་པར་མན་སྟེར་བཤད་དེ།(D Cha 113a2-4)བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱས་པ་ལ། ཨ་ཡིག་མཐེབ་ཆེན་
 ཅ་བར་འཇུག། ཨྲཱ་ཡིག་བྱེན་པ་དག་ལ་ཉིད། ཨྲཱི་ཡིག་གྲང་(K413b)ནི་བརྟུ་བུ་ལ། ཨྲཱི་ཡིག་གསང་བའི་ཕྱོགས་སུ་འོ། ཨྲཱ་
 ཡིག་ལྟེ་བའི་ཅ་བར་དེ། ཨྲཱ་ཡིག་ལྟོ་བ་མཚོག་ལོ། འཛི་ཡིག་རྩ་མའི་དབྱས་སུ་སྟེ། འཛི་ཡིག་དེ་བཞེན་ལག་པ་ལོ། འཛི་ཡིག་མགྲིན་
 བའི་ཕྱོགས་སུ་སྟེ། འཛི་ཡིག་གྲང་ནི་མཚུ་ལ་གནས། ཨྲཱི་ཡིག་འགྲམ་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྟེ། ཨྲཱི་ཡིག་གྲང་ནི་སྟེག་ལོ། ཨྲཱི་ཡིག་རྩ་བའི་
 ཅ་བར་དེ། ཨྲཱི་ཡིག་མགོ་བོར་ཡང་དག་གནས། ཨྲཱི་ཨ་མུ་གུ་གུ་ལུས་ལ། ཨྲཱི་ལས་པས་འདི་ལྟར་བསམ་པར་བྱ། །དཀར་པོའི་
 ཕྱོགས་ལ་འདི་ལྟར་གནས། རྒྱ་གཞི་བསྟོན་པས་དེ་ལྟར་ལོ། །བྱད་མེད་ལ་འདི་རྗེ་རྗེ་སེམས། ཨྲཱིས་པ་རྣམས་ལ་འད་དུས་ཀྱང་ལུ་ལོ། །
 ཞེས་དངས་ཏེ་ཚོས་འབྱུང་(D No. 373, Kha 266a7?)སོགས་ལས་གྲང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །ཚོས་འབྱུང་
 འགྲེལ་པ་(D No. 1420, Wa ?)ལས་གཡོན་པ་ཞེས་པ་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ལ་མཐེབ་བོང་རྣམས་སྟེ་བོར་ལུས་ཀྱི་
 (H357b)གཡོན་ལ་བརྟེན་ནས་འཇོག་པར་བྱེད་ཅིང་རྒྱ་གཞི་ཕྱོགས་ལ་ནི་སྟེ་བོ་རྣམས་མཐེབ་བོང་དུ་ལུས་ཀྱི་གཡལ་པ་བརྟེན་ནས་
 འབབ་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པས་བྱང་རྒྱུ་བྱི་སེམས་ཀྱི་ཆ་བུ་རྒྱ་གཞི་གོ། །ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། བརྟེན་
 གཉིས་(D No. 417, Na 10b2; Snellgrove: 1959, op. cit p. 30,24;I, viii, 50ab)ལས། ལུ་བའི་
 རྣམ་པ་བཅོས་ལྡན་འཇུག་ཉིད། །དེ་ཡི་བདེ་བ་འདོད་མར་བཤད་[བཟོད།] །ཅེས་པ་དངས་ཏེ་ལྷ་ལིའི་མཚན་དོན་བུ་རྒྱ་གུ་ལ་ཐབས་
 ཤེས་གཉིས་སུ་ཡོད་པས་ལྷ་ལི་བུ་རྒྱ་གུ་ལ་ཡང་གཉིས་སུ་འབྱེད་(K414a)ཅེས་པའི་དོན་དོ། །མན་སྟེར་((Cha 113b3) ལུ་བ་
 ཞོན་ལ་ལུ་བ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་རྣམས་པ་བུ་རྒྱ་གུ་དུ་བྱེད། བདེ་བ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་ཡང་རྣམས་པ་བུ་རྒྱ་གུ་ཅེས་པས་སུ་ལུ་
 ཅ་གཉིས་སོ། །)ལུ་བ་མིན་པ་དང་བདེ་བ་མིན་པ་ལས་ལྟོག་པའི་ཆ་བུ་རྒྱ་གུ་ཡོད་པས་སོ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པར་གསུངས་པ་ལ་ཡང་ལྟར་
 བཤད་པའི་ལུས་ཀྱི་གནས་དེ་དང་དེའི་སྒོ་རྣམས་འབྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ནས་ཀྱང་སྟེ་བོ་བར་གསལ་བྱེད་སོ་བཞེད་སྟེ་དུ་ཏུ་ལུ་ལ་
 མ་རྒྱུག་ལྟར་བྱས་པས་བཞེད་བུ་ཡིན་ལ་དེ་གིས་འཇུག་དུ་བྱ་སྟེ་(མན་སྟེ་[Cha 113b6-7] ཀྱལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་བ་དང་རྩི་བའི་
 འབད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་བཟོད་པར་བྱ་བཞེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལོ། །ཏུ་ལུ་ལ་ལ་ལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཉིས་འཇུག་ཉིད་ཀྱིས་ན་བརྟེན་ལུ་ཞོ་
 རོ། །)གསལ་བྱེད་སོ་བཞེད་སྟེ་དུ་ཡི་གེ་སྟོན་ལུ་གསལ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་དོ། །གསལ་བྱེད་བརྟེན་ལུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཀྱུ་
 ཡི་ལ་ཁམས་ལྟར་བལྟས་ཏེ་དེ་རེ་ལ་བཞེད་བཞེད་ཕྱེན་ཉི་ལུ་སྟེ་ས་ནས་རྒྱང་གི་ཁམས་ཀྱི་བར་བཞེད་ལ་གང་ན་གཅིག་ཡོད་པ་དེར་བཞེད་
 རྣམས་སོ་ཞེས་པའི་ལུང་ལས་བཞེད་པོ་རེ་ལ་བཞེད་བཞེད་ཡོད་དགའ་བ་ནས་མཁའ་ཁམས་ལ་དགའ་བ་བཞེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །
 ཁམས་ཉི་ལུ་པོ་དེ་རེ་ལ་དུ་ཡང་ལྟར་པས་བཞེད་བུའོ། །དེ་ལ་སྟོང་པ་དང་བདེ་བའི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་བརྟེན་
 ལུར་མན་སྟེ་(Cha 113b6]རྣམས་དང་ལྟར་པའི་ཕྱིར་ཉིས་འཇུག་རྣམས་ཏེ་བཞེད་བུ་རྣམས་སོ། །སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟེ་རྗེ་འོ་འོ་ཤེས་རབ་དང་
 ཐབས་ཀྱི་རང་བཞེད་ཉིད་ཀྱིས་རྣམས་ཡང་གིས་འཇུག་ཏེ་བརྟེན་ལུའོ། །)ལས་གསུངས་ཏེ་ཀྱུ་ལིས་མཚན་པའི་དོན་རྣམས་ལ་ཡིན་ལ་དེའི་ཁམས་ལྟར་
 དང་རྣམས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་སོ་སོར་བརྟེན་པའི་ལུགས་ཡིན་(H358a)ལ་དེའི་ཕྱིར་མཚན་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་བྱེད་ཞེས་པའི་དོན་
 ཏོ། །

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལེ་བུ་བུ་གཉིས་པ་།

དང་ཨ་པ་འབྲས་བུ་དོན་འཛིན་པ་དང་། ཡོད་ན་ཨ་གསུ་རྒྱ་དོན་འཛིན་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་བར་སྲིད་མཚོན་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་
ལས་མ་བོན་རྟོགས་པ་རྒྱ་དོན་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་མི་བྱེད་དེ་མཚན་སྟེ་ལེ་བུ་གཉིས་པ་། །

གཉིས་པ་[ལུ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ལས་སྐྱེད་ཚུལ་]ནི། དེ་ལྟར་བྱེད་ཚུ་དོན་འཛིན་པ་ལུ་ནས་སྐྱེད་བསྐྱེད་ལེ་བུ་གཉིས་པ་རྟོན་འཛིན་པ་སྐྱེད་
ན། སྲིད་ལུ་བ་སྐྱེད་སྐྱེད་སྐྱེད་ལས་འདིར་བྱེད་པར་གཞན་མང་པོ་ལས་གསུངས་ཀྱང་མདོར་བྱས་ལས་ལས་རྒྱལ་མཚོག་(K415b)གི་
སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ལུ་བ་ཡང་བར་སྲིད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལུ་གསུངས་ནས་ལུ་བ་མིན་པ་ལུ་ལྟགས་ཀྱང་འོད་གསལ་ལུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་
དང་པོ་སྦྱོར་བའི་སྐབས་འདིར་(H359a)ལུ་བ་ཉི་ལྱུར་(ID No. 419, Na 38b7)དྲི་བ་མཉམ་པར་ལུ་གསུངས་པ་ནི། ལྟ་བར་རྗེས་སུ་
དྲན་པར་བྱ། །མཚོམས་ཀྱི་ལྷ་མོས་བསྐྱེད་བར་བྱ། །)ལས། དྲི་བ་རབ་དུ་ལྟགས་པ་ནི། །ལྷོང་སྟེ་ལུ་བ་རྗེས་དྲན་པ། །མཚོམས་ཀྱི་ལྷ་མོ་
རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་བར་སྲིད་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལུ་གསུངས་པས་ལུ་བར་བཞེད་པ་ལྷར་ཚད་ལེ་ལྷིག་གཉིས་ཀྱི་བར་
དུ་འཇུག་སུམ་བུ་བུག་པ་ལེ་ཤེས་ཞབས་(D No. 1855, Di 30b6)ལྟགས་དང་དཔལ་འཛིན་དང་མི་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱིས་
བཤད་པ་ལྷར་བཤད་པ་ལྷར་མ་བོན་དང་རྣམ་པོ་གསུང་འཇུག་པའང་ཡོད་དོ། །ལྷོ་མི་པའི་དགོངས་པས་རྣམ་རྣམ་ལྷར་ཚམ་ལྷར་ཀྱི་མངོན་བྱེད་
གི་སྐབས་སུ་འཇུག་པར་བཞེད་དོ། །འཇུག་ལྟགས་ལ་དཔལ་འབྲས་རྗེ་རྗེས་(ཀུན་བཟང་སྐྱབ་ཐབས་འགྲེལ་པ་[D No. 1867, Di
156b4])མའི་མངལ་དུ་ཉིང་མཚོམས་རྒྱུར་བའི་)དང་པོ་ནས་ཡུམ་ཀྱི་པར་རྣམ་འཇུག་པར་བཞེད་ལ། སྤྲོན་ཞབས་(སྐྱབ་ཐབས་ཀུན་དུ་བཟང་
མོ་[D No. 1872, Ni 158b3-4])བྱེད་ཚུབ་ཀྱི་མེས་པ་བདུད་ཅིའི་གཟུགས་སུ་ལུ་ནས་རྗེ་རྗེས་ལས་དུ་ལྷང་སྟེ་རིག་པའི་ཡུམ་པར་བྱེད་ཚད་ལས་
ལྷར་པ་མ་བོན་བམས་པར་བྱ། ཀྱིས་ཡབ་ཀྱི་ཞལ་དུ་ལྟགས་པ་རྗེ་རྗེས་ལས་ལས་བརྒྱུད་དེ་ཡུམ་ཀྱི་པར་རྣམ་འཇུག་པར་བཞེད་པ་དང་གཞན་
ཡང་སྤྱི་གཙུག་ནས་འཇུག་པ་ཡང་བཤད་པས་སློབ་གཅིག་དུ་མ་ངེས་སོ། །དེ་ལྟགས་པ་ན་དེས་སྟེན་བྱས་ནས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཚགས་པ་
ཚེན་པོས་བཞུ་ནས་ཐིག་ལེའི་གཟུགས་སུ་གནས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་སྤྲོན་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མོའི་སྐྱེད་བསྐྱེད་ལས་ལས་ལས་མ་བོན་
དང་ཕྱག་མཚན་ལས་ལྷར་རྟོགས་པ་མང་སྟེ་ཚོག་གསུམ་སྐྱེད་ཀྱི་ལྟགས་སོ། །མཚན་སྟེ་(D Cha 118b3-4)ལས། རྣམ་པ་ཨ་
མངོན་(K416a)པར་བྱེད་ཚུབ་པ་ལན་གཉིས་ནི་རྒྱལ་དང་འབྲས་བུ་ལ་ཡང་བདེ་བ་ཚེན་པོ་ཡོད་པ་ལོ་ན་པོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་དོན་
དུ་འོ། །ཞེས་སྐབས་འདིར་ཡང་མངོན་བྱེད་ཨ་ལས་སྐྱེད་པ་ཞིག་ཀྱང་བཤད་དོ། །

འཁོར་སྐྱེད་པའི་སྐབས་ལ་མི་བྱུང་བས་རྒྱ་དོན་འཛིན་པ་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ལྟགས་ནས་ལྷ་མོ་(H359b)བརྒྱུད་
འབྱེད་པར་བཤད་དེ་ལྱར་(D No. 419, Na 38b-67)ལས། རྣམ་པ་ཨ་པོ་[ནི]བསྐྱོན་པར་བྱ། །དང་པོར་སྐྱེས་བུ་བམས་
དེ་ནས། །མཁའ་འཇོག་ལི་འཁོར་ལོ་སྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའོ། །ལྟུལ་སྦྱོང་(D No. 1245,
Na)སོགས་ལས་འབྲས་བུ་དོན་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་མངལ་ནས་འབྱེད་པས་ཀྱི་དོར་ལ་ཡང་མཐའ་གཅིག་དུ་མ་ངེས་པ་ལེ་ཤེས་
ཞབས་ལྟགས་སོགས་ནས་འབྲས་བུ་དོན་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་མངལ་ནས་འཁོར་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱི་དུ་མང་ངོ། །རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དོན་
འཛིན་པའི་སྐྱེད་མདོ་ལྱང་ཀྱི་དོར་ལ་མི་བྱུང་བས་ལྷ་མོ་དཀར་པོ་དང་ཕྱི་མ་སྟོན་པོར་བཤད་པ་འཇུག་སྦྱོང་ལས་གཉིས་ཀྱི་ལོ་དོག་
མཚུངས་པར་བཤད་ཅིང་འཇམ་དོར་ལ་ཁ་དོག་དང་ཕྱག་མཚན་མི་འདུ་ཞིང་ཞལ་ཕྱག་གི་གངས་འདུ་བར་བཤད་པ་སོགས་སྤྲོ་ཚོགས་
པ་ཞིག་ཡོད་པས་མཐའ་གཅིག་དུ་མི་གཟུང་ངོ། །གནས་སྐབས་ཀྱི་གདུལ་བྱར་རུང་བ་མེད་པའི་ཚོན་བདེ་བ་ཚེན་པོའི་སྐྱོ་ལོ་ནས་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྟེ་ལེ་བུ་བུ་གཉིས་པ།

གནས་ལ་ཡོད་པའི་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱེད་སྐྱེད་ནས་དོན་མཛད་པ་དང་(K416b)བརྟན་ནས་ལུ་བ་གྲུས་བསྐྱེད་པ་དང་གཞན་གྱི་དོན་ལ་
སྐྱེད་ཅིག་ཀྱང་སྐྱེད་སྐྱེད་བ་མི་སྐྱེད་པར་གནས་པ་ལ་བརྟན་ནས་ལུ་བ་མེད་པ་ཡིན་པར་མན་སྟེ་(DD Cha 119a4-5]གང་གི་ཚོ་
གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ལ་སྐྱེད་ཅིག་ཀྱང་ལ་བཅོ་བ་མེད་པ་དེའི་ཚོ་ ཚས་ཡང་ལུ་བར་འགྲུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བཅོས་ལྡན་འདས་རྗེ་རྗེ་མེས་པ་དཔལ་འདི་ཇི་
བཞིན་ནོ། 1)ལས་འཚད་དོ།]

གཉིས་པ་[སྐྱེད་གཞི་དང་ལམ་ལ་སྐྱེད་པ་]ནི། དུས་འཁོར་རྩ་འགྲེལ་དང་རྣམ་གཞག་རིམ་པར་སྐྱེད་གཞི་དང་མཐུན་པར་ལྟ་སྐྱེད་
པའི་རྣམ་གཞག་གསལ་བར་ཡོད་ལ་གཞན་རྣམས་ལས་དེ་ཙམ་དུ་མི་གསལ་ཡོ། །མར་དྲངས་པ་ལྟར་གྲར་ནས་རྒྱ་རྗེ་རྗེ་འཛོལ་པའི་
ཡུམ་གྱི་མངལ་དུ་བར་དོ་འཇུག་ཚུལ་ཟུར་ཙམ་གསུངས་པས་སྐྱེད་གཞི་གཞན་ཡང་མཚོན་པ་མན་སྟེ་རྣམ་པས་དེ་ནས་གསུངས་པ་
བཞིན་དུ་(H360a)བཤད་པར་བྱུངོ། །དེ་ལ་ཐོན་དུ་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་འཛོལ་པའི་རྒྱ་ལས་བསགས་པ་ཞིག་གི་ནས་བར་དོ་གྲུབ་སྟེ་དེ་
ནས་བར་སྲིད་མའི་མངལ་དུ་ལུགས་ཤིང་དེར་གནས་ནས་མཐར་ཕྱི་རོལ་དུ་བཅས་ཏེ་རྒྱ་བ་སྐྱེས་ནས་བྱ་བུ་མོ་སྐྱེད་པ་སོགས་བྱེད་པ་
ཞིག་ཡོད་པ་ཚོས་མཐུན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱེད་རིམ་སྐོས་མོ། །དེ་ཡང་ཚོགས་ཀྱི་ཞིང་ལ་དམིགས་ནས་ཚོགས་
མང་དུ་གསོག་པ་ནི་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ལས་གསོག་པ་དང་འདྲ་ཞིང་དེ་ཉིད་ཚོགས་ལམ་དང་ཡང་སྐྱར་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མན་སྟེ་
(D No. 1198, Cha 117a7-b1)ལས། དེ་ལྟར་ནི་འདས་པའི་སྲིད་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་བྱུང་བུ་མེས་པ་དཔལ་
རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྟེ་ཡང་དག་པར་སོགས། [མོག]པར་ཚོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །(K417a)འདྲིར་ནི་སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་
བསོད་ནམས་སོག་ཅིང་ལྷ་མར་ནི། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་རྣམས་སོ། །ཞེས་སོ། །སྐབས་འདྲིར་སྐོན་འཇུག་གཉིས་པ་སོགས་པའི་ལམ་
རྣམས་པར་བྱིན་གྱི་ཐོག་པ་དང་བྱུན་མོང་བ་ཡིན་ལ་སྐྱོད་པ་མུས་(DD No. 1803, Ni 59b4-5]སོག་པ་ཉིད་དུ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
ཐོག་པའི་བསམ་པ་ལ་སྐོབ་པོ། །གང་གི་ཚོས་ངས་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་པའི་བསམ་པ་ལ་ལོ་བས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚོ་ཐོག་པ་མས་པ་དུན་པ་གཅིག་པའི་དྲིང་འཛོལ་
ལ་སྐོབ་པོ། །གང་གི་ཚོ་ཐོག་པ་མས་པ་དུན་པ་གཅིག་པའི་དྲིང་འཛོལ་ལོ་བས་པ་དེའི་ཚོ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སྐོབ་པོ། །གང་གི་ཚོ་རྟོག་པའི་རྣལ་
འབྱོར་ལོ་བས་པ་དེའི་ཚོ་ལས་དང་པོའི་དྲིང་འཛོལ་རབ་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། 1)ལས་ཀྱང་དང་པོར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་
གསུངས་པ་དང་དོན་འདྲ་བས་ལམ་གྱུན་མོང་བ་རྣམས་བསྐོས་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །

བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་འོག་དུ་ཚོགས་ཞིང་ལ་ཚོགས་གསོག་པ་ལྷ་མི་པས་གསུངས་ཀྱང་དེའི་ཐོན་དུ་བྱེད་པ་མཁམ་གྲུབ་དུ་མས་
བཤད་པས་འདྲིར་མང་བའི་ལུགས་སུ་བཤད་ལ་སྐྱོད་ཉིད་སྐོས་པ་ཡང་བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་འོག་དུ་བྱེད་པ་མཛོད་བྱས་དང་ལྷ་མི་པས་
གསུངས་ཀྱང་འདྲིར་ཐོན་དུ་སྐོས་པ་མང་བའི་ལུགས་སུ་བཤད་དོ། །དེ་ནས་སྐྱོད་ཉིད་སྐོས་པ་ནི་འཆི་བ་དང་འདྲ་སྟེ་བདག་དང་བདག་
གི་བར་འཛོལ་པའི་གཞི་ཕུང་(H360b)པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ན་དེའི་སྐྱེད་པ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བར་འགྱུར་བས་
ཕུང་པོ་རྗེས་པ་འདྲོར་བ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་བརྒྱུངས་སྟེ་བར་སྲིད་ཀྱི་ཡི་གེ་མ་ལུགས་རྒྱུན་ཆད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་རྣམས་
སྐྱོར་ལས་དང་སྐྱར་ཏེ། མན་སྟེ་(D No. 1198, Cha 117b1-3)ལས། འཆི་བ་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་པར་སྐྱོར་བའི་
གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་མོས་པས་སྐྱོད་པའི་ས་སྟེ། དེ་ལོ་ན་ཉིད་ངས་པར་འབྱེད་པའི་སྐྱོར་(K417b)བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
རོ། །དེའི་རྗེས་སུ་འདས་པའི་སྲིད་པ་འགོག་པ་ལས་བར་དོའི་སྲིད་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་སྐྱོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མཐའ་རྟེ་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྐྱར་པ་སྟེ་ལེ་བུ་བུ་གཉིས་པ།

བའི་ཤིང་། རྒྱུ་ཅིག་གི་མཐར་ཐུག་པ་འགོག་པ་ལས་མཐའི་སྐད་ཅིག་གི་ངོ་བོ་རབ་དུ་དགའ་བའི་སའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་
གནས་སྐབས་སོ། ། ཞེས་སོ། །

ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལས་ནི་སྦྱར་ལམ་གྱི་མཐའ་ཚས་མཚོག་ཆེན་པོ་ལ་བྱ་སྟེ་འོག་ནས་ས་བུ་མང་ལ་གྱི་གནས་སྐབས་
དང་འདྲ་བར་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་དང་མདོ་སྟེ་རྒྱ་ཆུང་(D No. 4020, Phi 19b5)ལས། དེ་ཚེ་བར་ཆད་མེད་པ་ཡི། རྟིང་པེ་འཛིན་
ལ་སྦྱར་དུ་རྟེན། ། ཅེས་ཚེས་མཚོག་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བར་སྲིད་ཀྱི་ཡི་གེ་ལྷགས་ནས་ལྟོ་སྐྱོ་མ་རྩོགས་རྩུན་ཆད་གསུམ་
ཅད་མཐོང་སྟོན་གྱི་ལམ་ས་བུ་དང་སྦྱར་ཏེ་མན་སྟེ། (D Cha 117b3)ལས། དེའི་རྗེས་སུ་བར་དོའི་སྲིད་པའི་ལྷ་ལྷ་བ་
བཞིན་གྱི་གཟུགས་འགགས་པའི་རྗེས་ཀྱི་མང་ལ་གྱི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔལ་རྩ་རྣམས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་
འགགས་པའི་རྗེས་ལས་བུ་བྱང་པའི་[བུ་ལྷ་ལྷ་]གནས་སྐབས་རིག་པར་བྱ་སྟེ་ས་འདི་རྣམས་སྦྱབ་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་
སོ། ། འདི་ལ་གཉིས་ལས་དྲི་ཟ་(H361a)ལྷགས་ནས་ལུ་བ་མེད་པ་ལྟར་ན་རྣ་དལ་སོགས་པ་བར་སྲིད་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཡི་གེ་དཀྱིལ་འཁོར་
གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ལྷགས་པ་ནས་མང་ལ་གྱི་སྐབས་ཡིན་ཏེ་ས་བོན་དང་ཕྱག་མཚན་དང་སྦྱོ་བལྟའི་བར་རོ། ། (K418a)བར་དོའི་ཡི་གེ་
ལུར་ནས་འཇུག་པར་མ་བཤད་པ་རྣམས་ལ་ཞི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་དང་པོར་བྱང་བ་ཉིད་པར་དོར་བྱུངོ། །
དེ་ལ་རྒྱ་བ་དང་པོ་ནི་ལུ་བ་མཚོན་བྱེད་དང་རྒྱ་བ་གཉིས་པ་ནི་རྩལ་མཚོན་བྱེད་ཡིན་ཏེ་བྱང་མེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་མང་བ་ལས་བྱང་བ་
ཉི་མ་བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་སྐབས་གཞན་དུ་ཀྱི་ཡི་གེ་ཉི་མ་སྦྱེད་པར་གསུངས་ལ་རྒྱ་བ་དམར་པོ་བྱེད་པ་ཡང་དེ་ལ་དགོངས་སོ། ། དེ་གཉིས་ཀྱི་
དབུས་སུ་བར་དོ་མཚོན་པའི་ཡི་གེ་འཇུག་པ་ནི་ལ་མའི་ལུ་ལག་འདྲེས་པའི་ནང་དུ་བར་སྲིད་འཇུག་པ་དང་འདྲའོ། ། དེ་ནས་ས་བོན་
ལས་ཕྱག་མཚན་སྦྱེད་པའི་རྗེ་ཚེ་ལ་ལ་མན་སྟེར་(D Cha 120a7?)ཕྱོགས་གཅིག་གི་ཚེ་ལ་ཞི་ཆད་ལག་བཞི་དང་མགྲིན་པ་
ཡན་ཆད་ཀྱི་མགོ་བོ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་གི་ཚེ་ལ་ཞི་ཆད་ལག་ལ་སོར་སོ་ལུ་ལུ་དང་མགོ་ལ་དབང་པོ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་
བལྟམ་ནས་སོ། ། ཕྱག་མཚན་ལ་གྱི་རྩོར་ལ་ཐོང་པ་དང་གཤེད་དམར་ལ་དབྱུག་པ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་ཞི་མང་ལ་དུ་ལུས་གྲབ་པ་ཙམ་
གྱི་མཚོན་བྱེད་དུ་བྱས་པས་ཚོག་གས་སྟེ་སོ། ། ལུ་བ་ལོད་པ་ལྟར་ན་མངོན་བྱང་ལུ་ལས་རྒྱ་རྩོ་རྩོ་འཛིན་པ་རྩོགས་པ་ནི་མ་ལྟོ་ཡིན་
ལ་དེ་ནས་བར་སྲིད་ལྷགས་ནས་སྐྱོ་མ་རྩོགས་རྩུན་ཆད་མང་ལ་གྱི་སྐབས་དང་སྦྱར་རོ། ། དེ་ལ་རྣ་དུ་ཞི་གོ་(H361b)གསུམ་བུ་
པའི་རང་བཞིན་དུ་(མན་སྟེ། [D Cha 120a4]དྲི་ཟ་དང་འདྲ་བའི་རྣ་དུ་ཞི་གོ་ཡི་གེ་གསུམ་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །)བཤད་ལ་
(K418b)ཡི་གེ་གསུམ་ནི་རྒྱུ་པ་ཡིན་ཏེ་བར་སྲིད་མཚོན་པ་ལ་འདྲའོ། ། རྟོན་ལྷིག་དམར་པོ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འཇུང་པ་ནི་བར་དོའི་
ཆགས་པ་ཤས་ཆེ་བས་བསྐྱབས་པ་མཚོན་པའི་དོན་དུ་བཞེད་པ་དང་ལ་མ་ལས་བྱང་བའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་བདེ་བའི་ཆགས་
པ་མཚོན་པའི་དོན་དུ་བཞེད་པའི་ལྷགས་གཉིས་མན་སྟེར་([D Cha 120a3-4]འདིར་རྟོན་ལྷིག་དམར་པོ་གཉིས་ནི་དྲི་ཟའི་ཆགས་པས་
བསྐྱབས་པ་མཚོག་ཏུ་བྱུར་པ་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་འཛིན་སྟེ་རྣམས་འདོམས་པར་མཛད་དོ། ། ཁ་ཅིག་ནི་ས་དང་ལ་ལས་བྱང་བ་ཤེས་རབ་དང་
ཐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འདོད་ཆགས་རྟོན་ལྷིག་དམར་པོ་གཉིས་དང་སྟེ་ལ་བའི་ཡི་གེ་གསུམ་ལ་འདིར་ཉེ་བར་སྟོན་ཏོ། །)བཀོད་ལ། ཟབ་པ་
དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀྱིས་བཅིངས་པའི་དོན་དུ་ཡང་རྒྱ་གཞུང་འགའ་ཞིག་ལས་བཤད་དོ། །

བར་སྲིད་ཀྱི་ཡི་གེ་འཇུག་ཚུལ་ནི་མན་སྟེ་(D Cha 163a3-4)ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་ལ་དགོངས་ནས་ལྟ་འགའ་
 ཞིག་ལ་གསེར་གྱི་སྐོ་ནས་བྱི་ཟེའི་སེམས་ཅན་འཇུག་པ་དང་འགའ་ཞིག་ལ་ཁ་ནས་དང་འགའ་ཞིག་ལ་རྣམ་པ་གཞན་དུའོ། ཞེས་བཅོམ་
 རྟེན་འདས་ཀྱིས་རྒྱུད་རྗེ་རྣམས་སུ་རྟོགས་པར་མཛད་དོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ་གསེར་གྱི་སྐོ་ནི་སྤྱི་གཙུག་སྟེ་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་
 (D No. 1809, Ni 124a1)ལེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་ལྷར་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་སྐོ་རྣམ་ལུགས་ཏེ།)²⁰ལས་རྣམ་སྣང་གི་སྐོ་རྣམ་པར་
 སྲིད་འཇུག་པར་བཤད་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། རྣམ་པ་གཞན་དུའོ་ཞེས་པ་ནི་མངོན་པ་ནས་མངལ་སྐོ་རྣམ་འཇུག་པར་བཤད་པ་ཡིན་
 ཏེ་འཇུག་པའི་སྐོ་གསུམ་མོ། །དེ་དག་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡང་མཚུད་སྤྱང་ཅི་འཇིབ་པར་འདོད་ནས་ཁ་དང་སྐྱ་ནས་འཇིན་པ་སོགས་
 བྱེད་འདོད་ནས་རྣམ་སྣང་གི་སྐོ་རྣམ་འཇུག་པ་དང་དེ་ཡང་སྐྱེས་པ་ལ་ཆགས་ནས་བྱེད་ན་པའི་དང་བྱུང་མེད་ལ་ཆགས་ནས་བྱེད་ན་མའི་
 སྐོ་དེ་དག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་མའི་ཁོ་རྟེན་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་དང་(K419a)མཐར་སྐྱེ་གནས་ནས་འཇུག་པ་འདྲ་
 བར་མན་སྟེ་ལས་གསུངས་མོ། རྒྱུད་རྟོན་ཕྱང་([D No. 445, Ca 230a3])རྟོ་རྟོ་ཕུ་འདྲེས་པའི་གདོང་། །འཇུག་པ་པལ་ལ་ཡི་
 རྩུང་། །)དང་ཕྱག་ཚེན་ཐིག་ལེ་ལས་པའི་ཁ་(H362a)ནས་འཇུག་པར་བཤད་ཅིང་།²¹ རྩོམ་འབྲུང་([D No. 373, Kha
 287a6])ལ་ཡི་ལས་རྣམ་འཇུག་པར་འབྲུར། །)གི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་བཀའ་ལོ། །བར་སྲིད་འཇུག་ལུགས་སྣ་ཚོགས་ཐིག་ཡོད་པས་
 གཞུང་རྣམས་སུ་འདྲེས་སྤྱད་ཆོག་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་མོ། །བར་སྲིད་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ན་པ་མ་གཉིས་བདེ་བས་བརྒྱལ་བ་ལྟར་གྲུར་པ་
 ཡོད་པ་དང་མཐུན་པར་འདིར་ཡང་བར་སྲིད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡུམ་གྱི་མངལ་དུ་ལུགས་པ་ན་ལལ་ཡུམ་གཉིས་ལུ་བར་མཛད་དོ། །དེ་ནས་ལུ་བ་
 ལ་གྲུས་སྐུལ་བ་ནི་འབྲས་བུ་དང་སྤྱར་ན་ཚད་མེད་བཞིས་འགོ་བའི་དོན་ལ་བསྐྱུལ་ནས་སྐལ་ལྷན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐར་ལྷང་བ་ཡིན་ལ།
 སྤྱང་གཞི་དང་སྤྱར་ན་ལྷ་མོ་བཞི་པོ་དེ་འབྲུང་བ་བཞི་ཡིན་པས་བར་དོ་ལུགས་པའི་མེར་མེར་པོས་སམས་འཇིན་ཚུས་སུ་དམེས་མ་རུལ་བར་
 སྦྲིན་པར་བྱེད་ལ་རྩུང་གིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །ག་མ་ལ་རྩེ་ཏུ་སྤྱི་གསུམ་བསྐུལ་བྱིན་པ་
 དང་སྐུལ་མཁན་གྱི་ལྷ་མོ་ཡང་ཐིག་ལེ་དེར་སྤྱད་པར་བཤད་དོ། །སྦྲིན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་མོ་བཞི་མ་བསྐྱེད་ཀྱང་ལུ་བའི་དུས་སུ་དེ་
 བཞིས་བསྐུལ་བ་ཚེན་པོ་དག་གིས་མང་དུ་མཛད་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །

དེ་ནས་གཙོ་བོ་ལལ་ཡུམ་གྱི་སྐོ་རྣམས་པ་ནི་མངལ་ལ་རྣམ་ཕྱི་རོལ་དུ་བཅས་པ་དང་ལལ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱིས་དཀྱིལ་(K419b)
 འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་གི་ལྷ་མོ་མོ་སྐྱེད་པ་ནི་བྱ་བུ་མོ་སྐྱེད་པའི་སྐབས་དང་འདྲ་སྟེ་མན་སྟེ་(D Cha 117b5-6)ལས། འབྲས་བུ་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་སྤྱོད་ལུལ་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅས་པ་ནི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

²⁰ K. Tanaka: Samājasādhana-Vyavastholi of Nāgabodhi, Introduction and Romanized Sanskrit and Tibetan Texts, Watanabe Publishing, Tokyo, 2016, p. 93,6
²¹ མན་སྟེ་(D Cha 162b6-63a2)ལས། ཁ་ཅིག་ནི་མཚུད་སྤྱང་ཅི་འཇིབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྩུབ་ཀྱིས་ལུགས་རྣམས་འཇོག་བཞིན་པའི་རྒྱ་བ་ལ་
 འབྲུང་དེ་ཕྱི་ནས་རྒྱ་བ་དང་ཉི་མ་གཞན་དང་འདྲེདོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཕྱག་རྒྱ་ཚེན་པོ་ཐིག་ལེའི་རྒྱུད་དུ་གསུངས་པ། རྩོན་ལས་རྩུང་གི་རྣམ་ཤེས་ནི། །གང་ཚེ་
 རྩོད་བུར་དུ་འབྲུས་ཞིང་། །པལ་ལ་དང་ཉེ་གནས་པ། །དེ་ཚེ་འདོད་ཆགས་དབང་དུ་འབྲུར། །གང་ཚེ་མི་མོ་རྒྱ་མཚན་ལྡན། །མི་དང་ཉི་མ་འབྲུང་གྲུར་གྲུར། །
 དེ་ཚེ་ཐིན་དུ་ཆགས་པས་ནོན། །རྩོམ་ཅིང་འདོད་པ་ལྷར་ལེན་འབྲུར། །བོ་ལྷ་ཀ་ཤོ་ལ་དུ་ཕྱོགས་ན། །པལ་ལ་ལུ་རྩུང་འཇུག་ཅིང་། །དེ་ཚེ་སོན་ཡང་དག་
 འབྲུང་། །ས་བོན་ལས་ནི་སེམས་ཅན་འབྲུང་། །ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྟེ་ལེ་ལུ་བཟུ་གཉིས་པ།

ཤེས་བྱའི་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་པ་དེ་ཡང་ལྷགས་པ་ཙམ་གྱིས་འཚང་རྒྱ་བ་ཉིད་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་བས་ནངས་ཀྱང་དུ་བཟང་པོ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱའི་ཕྱིར་གནས་འདི་ཉིད་དུ་ལྷགས་པར་བྱའོཞེས་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བརྟན་པོར་བྱས་ནས་སྤྱིར་པར་མ་ཡིག་ལྡེ་གཟུགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་(K421a)གསང་བའི་བསྐྱེད་ཅན་དུ་མར་མེ་ལྟར་ལྷགས་པར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་གཟིགས་ནས་ཇི་ལྟར་དུ་འཇུག་པ་བརྟན་པ་ལྟར་གོ་དགོས་སོ། །དེ་ནས་ལུ་བ་ལ་སྐྱུས་བསྐྱེད་པ་བཞེངས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་སྐབས་ཡིན་ཏེ་བཤད་བྱེད་ཀྱི་ཏེ། །ལུ་བ་སྐྱུས་བསྐྱེད་འདི་དེ་རྒྱ་མཚན་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་ན་སངས་རྒྱུས་གྱི་ས་ན་གཟུགས་སྐྱེ་མེད་པའི་ཚོས་སྐྱེ་ཚམ་ལས་གང་ལ་བྱའི་དོན་འབྱུང་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མེད་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་ལ་གཟུགས་སྐྱེ་མེད་མི་དུང་ཡིན་པས་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་པས་དེའི་རྒྱ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་ལ་གཙོ་བོར་བྱ་དགོས་པ་རྣམས་ཤེས་པར་འབྱུར་འོ། །དེ་འདྲ་བའི་སྐྱེ་བ་སྐྱེངས་ནས་ཅི་ཞིག་བྱ་བ་ནི་དེ་མན་ཆད་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་གི་ལྟ་རྣམས་རྫོགས་པར་སྐྱེད་པ་དང་བསྐྱེད་བྱེད་པ་རྣམས་སོ་སོའི་ལས་ལ་སྐྱུར་བས་འགྲོ་བའི་དོན་སྐྱབ་པའོ། །

གལ་ཏེ་མངོན་བྱུང་ལྟ་ཚམ་ལས་གཙོ་བོ་ལབ་ཡུམ་སྐྱེད་ཀྱི་ལུ་བ་མི་བྱེད་ན་འང་དེ་ལ་དཔེ་སྐྱེངས་ནས་སྐྱུར་ལུགས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་(H364a)གོ་སྐྱོའོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེད་གཞི་དང་འདྲ་བསྐྱེགས་ནས་འདྲ་ཚོས་འགྲིག་པ་ཙམ་ལ་སྐྱེད་གཞི་དང་སྐྱོང་བྱེད་དོ་འཕྲོད་པར་འདོད་པའི་བཤད་པ་དོར་ནས་ཐུར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་གོ་བ་ཆགས་པ་ནི་འཇམ་རྟོག་དང་བདེ་དབྱེས་དང་གཤེན་རྗེ་གཤེད་ལ་སོགས་པའི་སྐོར་རྣམས་ལ་མེད་དུ་མི་དུང་བ་(K421b)ཡིན་ལ། འཕགས་ལུགས་ལ་ནི་སྐྱེ་བའི་བར་དོ་གསུམ་དང་བལྟུན་པའི་སྐྱེད་གཞི་དང་སྐྱོང་བྱེད་དོ་ཕྱོད་པའི་ཚུལ་སྐྱེ་མེད་པ་དཔལ་གྱི་བྱེད་ཚུབ་ཀྱི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པ་ནི་རྣམ་གཞག་གི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་བྱེད་པས་མ་སྐྱོས་སོ། །ཐ་མལ་བའི་ཕུང་པོ་བཞེས་ནས་ལྟའི་སྐྱེད་སྐྱབ་པའི་རིམ་པ་ལ་སྐྱེ་བའི་བར་དོ་གསུམ་དང་མཐུན་པར་སྐོར་དགོས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་བའི་སྐོར་རྣམས་སྐྱབ་པ་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལས་རྣམས་མཚོག་ཡིན་པས་རིམ་པ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་རྩ་རྒྱུང་དང་ཐོག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་ཀྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་འཚི་རིམ་དང་འདྲ་བའི་སྐྱོང་ཉིད་ཀྱི་རྫོགས་པ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་མཐར་དེ་ལས་ལངས་ནས་སྐྱབ་པ་དང་ཕྱག་མཚན་ལ་སོགས་པའི་དོད་ལེ་ཤེས་གསུམ་རྒྱུང་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་མེད་ལྟར་ལྷུག་གི་སྐྱེ་མེད་པའི་ལྟའི་སྐྱེད་ཚོགས་ཤེས་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལས་ཀྱིས་སྐྱེད་གཞི་སྐྱོང་བའི་གནད་རྣམས་ཆད་པར་འབྱུར་བས་སྐྱེད་གཞི་དང་བསྐྱེགས་ནས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་རིམ་པ་དང་པོས་གཉིས་པའི་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་གསང་འདུས་འཕགས་པའི་ལུགས་ལས་ཤེན་དུ་གསུམ་བར་བཤད་པས་དེ་ནས་ཤེས་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་[རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་]ལ་གཉིས། ལེ་ཤེས་པ་གཞུག་ཅིང་རྒྱས་(H364b)བཏབ་ནས་མཚན་ཅིང་བསྐྱོད་པ་དང་། བདུད་ཅི་ལྷུང་ཞིང་(K422a)བསྐོར་བསྐྱེས་བྱ་བའོ། །དང་པོ་[ལེ་ཤེས་པ་གཞུག་ཅིང་རྒྱས་བཏབ་ནས་མཚན་ཅིང་བསྐྱོད་པ་]ནི། དེ་ལྟར་གཙོ་བོ་སྐྱེད་པའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་གནད་བྱེད་ཅན་འཁོར་སྐྱེད་ཚུལ་རྣམས་གོ་སྐྱོར་སྟེ་དམ་ཚིག་པ་རྫོགས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཐ་མལ་བའི་དུ་བ་བསལ་བ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྐྱེད་པའི་དོ་བོ་ལྟལ་ཕྱག་གིས་རྣམ་པར་འཇོས་པའི་ལྟའི་སྐྱེད་ཅན་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའོ། །(མན་སྟེ་[D Cha 122a4])ཐ་མལ་བའི་དུ་བ་བསལ་བ་རང་གི་སེམས་སྐྱེད་པའི་དོ་བོ་ཕྱག་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པར་མཇོས་པའི་ལྟའི་སྐྱེད་ཅན་སྟེ་(D Cha 122a4)ལས། ལ་ཅིག་དུ་ས་བོན་ཡང་གསུངས་ཤིང་། ལ་ཅིག་དུ་[ནི་]ས་བོན་ལོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བཟུང་པ་སྟེ་ལུ་བཟུ་གཉིས་པ།

པམ་ལྷའི་སྐྱེ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ལ་དམ་ཚིག་སེམས་དཔལ་བྱས་པ་དང་ས་བོན་ཙམ་ལ་དམ་ཚིག་སེམས་དཔལ་བྱས་པའི་ལྷགས་གཉིས་སོ། །དམ་ཚིག་སེམས་དཔལ་ཞེས་ཟེར་བའི་སྐྱ་བཤད་ནི་འདྲི་སྐད་དོད་ས་མ་ལ་ས་ཏུ་ལ་ས་མེ་ཏི་ཡང་དག་པར་འགྲོ་བ་དང་མི་ལ་ཏེ་འདྲ་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་མ་སྟེ་(D Cha 122a4-5)ལས། དེའི་བདག་ཉིད་དུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་[འདྲར་]ལེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་ཡང་དག་པར་འགྲོའོ་འདྲའོ་ཞེས་པ་དམ་ཚིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་དམ་ཚིག་དང་སེམས་དཔལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་སྐྱ་དོན་ནོ། །སེམས་དཔལ་ལེ་སྐྱ་དོན་ནི་ཡང་དེ་ཉིད་(D Cha 122a5)ལས། སེམས་དཔལ་ཡང་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་རྣམ་པར་དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་མ་སྟེད་ཀྱི་ལུ་ལ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དོན་ས་བོན་གྱི་ལེ་གོ་ལེ་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱ་དོན་ཇི་ལྟར་ཡོད་སྟམ་ན། དེ་ཉིད་(D Cha 122a5-6)ལས། (K422b)ས་བོན་ལང་རུར་རུར་པོ་བཞེན་དུ་སེམས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཞལ་ལྷག་གི་རྣམ་པ་མེད་ཀྱང་ཞེས་ཅན་གྱི་མ་སྟེད་འཇུག་པའི་དཔེ་བཟུང་བའོ། །དེ་ཀྱི་ལ་འཁོར་ལ་དགོད་པའི་ལྷ་ལ་མང་ཉུང་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང་ཉུང་བ་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱེ་མཆེད་དང་སྐྱ་གསུང་(H365a)གཤམ་བྱེན་བརྒྱབ་ཀྱི་ལྷ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བརྩམས་ན་དཀྱིལ་ལ་འཁོར་བྱི་འཁོར་ལེའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཚད་ལྡན་པལ་མོ་ཆེ་རྣམས་ལ་སྤུང་གཞི་དང་བསྟན་པའི་དེ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྤངས་ཀྱང་ཚང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལེའི་སྐྱབ་ཐབས་ཚད་ལྡན་གྱིས་མཛད་པ་དེ་མ་བསྐྱོམས་ན་མཚོག་སྐྱབ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གནད་ཚང་བ་དཀྱའ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་ལེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་འཇུག་པ་ན་དམ་ཚིག་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་ལེ་ཤེས་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལྷལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་བར་དུ་ཐ་མི་དད་དུ་འདྲེས་པར་བྱེད་པར་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ་མཉམ་དུ་སོང་བའི་མོས་པ་བརྟན་པོ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ལྷག་པར་མོས་པ་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ཆེས་པའི་དོན་དང་སྐབས་འགར་འགྲོ་བ་རྣམས་དང་ཡང་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་མོས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་དེ་བཞེན་ཉིད་མཚུངས་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པ་དང་། དེས་ན་རང་གི་སེམས་རྒྱན་ལ་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ལེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་(K423a)དུ་མོས་པར་བྱེད་ལ་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ལེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མོས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་མན་སྟེ་(D Cha 123a7-b1)དེ་ཉིད་ཕྱིར་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ལོ་ཞིའི་འབྲུང་བར་འབྲུར་བའི་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ལེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་ངོ་བོ་དང་ལྷན་ཅིག་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ལྷག་པར་མོས་པར་བྱེད་ཅིང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བར་མའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་ངོ་།།ལས་གསུངས་སོ། །ལེ་ཤེས་པ་བཟུག་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་གཞུང་པལ་མོ་ཆེ་ནས་ཆུ་དབང་སྐྱར་བར་གསུངས་ལ་དེ་ཡང་བྱུང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་པལ་ཆེ་བར་བྱས་པ་ནས་དང་ལ་ཅིག་དུ་ཐོད་པའི་ནང་ནས་སྐྱར་བ་གསུངས་ཏེ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་བག་ཚགས་དང་བཅས་པའི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་འཇུག་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་དབང་བསྐྱར་བའི་ལེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་བག་ཚགས་པས་རྒྱས་གདབ་པར་རིགས་ཀྱི་དྲེ་བས་འབྲུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལྷས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་དུ་གང་སྐྱོབ་སྐྱོར་བསྐྱོམས་པ་དེ་ནི་རྒྱས་གདབ་པའོ། །མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་དང་(H365b)ལྷ་མི་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ངོ་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྟེ་ལཱ་བཟུ་གཉིས་པ།

པོས་དབང་བཞི་བསྐྱར་ནས་རྒྱལ་འདེབས་པ་འང་བཤད་དོ། །འདྲིར་མཉན་སྟེ་ལས་རྒྱལ་གདབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུངས་པ་རྣམས་ཤེས་ན་རྒྱལ་
འདེབས་སྤྱི་ལ་གོ་བ་རྙེད་པས་དེ་དག་བཤད་པར་བྱུངོ། །

གུས་པའི་སློན་ལ་སྤྱི་བོར་འཛོལ་བ་ནི་རྒྱལ་གདབ་པ་དང་དེས་ཀྱང་དེ་རྣམས་ལུག་བཟུལ་བར་བྱེད་པ་མིན་ཀྱི་ཚིམ་པར་བྱེད་
པ་ལོ་ནའོ། །རིགས་བདག་གིས་རྒྱལ་འདེབས་པ་ནི་བྱ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲུང་བས་དེ་ལས་སྐྱེས་པར་ཤེས་པའི་དོན་ཏེ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱལ་
དྲུག་གི་ཡན་ཚུན་གྱི་རྒྱལ་གདབ་པ་མི་བསྐྱོད་པས་རྣམ་སྐྱང་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལ་རྒྱལ་འདེབས་པ་ནི་མི་བསྐྱོད་པ་སེམས་ཡིན་ལ་
གཟུགས་ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་(K423b)འདུ་བཞི་སེམས་ཅས་ཀྱི་ལྷུ་སྲུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞི་སེམས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུའོ།
ཨུལ་ནི་ཕྱི་རོལ་མི་བཞེད་ཅིང་ཚོར་བ་སོགས་གསུམ་ཡང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཞེད་པའི་ལྷགས་ཏེ་རང་བཞིན་ཅན་ལ་རང་
བཞིན་གྱིས་རྒྱལ་བཏབ་པའོ། །སེམས་ཀྱང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྣོང་པ་ལས་འབྲུང་བས་མི་བསྐྱོད་པས་རྗོལ་འཆང་ལ་རྒྱལ་འདེབས་པ་
ནི་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་རྒྱ་དང་རྗོལ་འཆང་གིས་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་རྒྱལ་འདེབས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱའི་རྒྱལ་གདབ་པོ། །རྗོལ་འཆང་རིགས་
ལྡེའི་ཅོད་པར་དུ་གསུངས་པ་ནི་ལེ་ཤེས་ལྡར་དེའི་བདག་གིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོལེས་འབྲུང་ངོ། །

རིགས་དྲུག་གི་ལྷག་མའི་རྒྱལ་གདབ་ལ་གཏི་ལྷག་རྗོལ་སོགས་ས་སྣོང་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ལྡེའི་ཏིང་ངེ་འཛོལ་གྱི་ཕྱོགས་འེ་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྲས་རྒྱལ་གདབ་པོ། །འོ་ན་ས་སྣོང་སོགས་ལྡ་དང་གཟུགས་རྗོལ་
(H366a)སོགས་ལྡ་དང་སྤྱུ་ན་སོགས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་སྐྱང་གིས་རྒྱལ་གདབ་པར་རིགས་ཏེ་དེ་རྣམས་གཟུགས་ལུང་གི་
ཕྱོགས་འེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟམ་ན། ལྷོན་མེད་དེ་ལུང་པོ་ལྡ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྡར་བཞག་པའི་ལྡ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱལ་ལྡ་
ལྡར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་གཟུགས་ལུང་ལྡ་བྱ་ལུང་པོ་གཞན་ལ་ལུང་པོ་གཞན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་བདག་དུ་མི་འགལ་
(K424a)བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱོ་མཆེད་བཟུ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་ལ་རྒྱལ་འདེབས་ལྷགས་ནི་མིག་གི་ལྷ་ལ་རྣམ་སྐྱང་གིས་རྒྱལ་གདབ་སྟེ་ཡིན་དུ་
དངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣ་བ་ལ་ནི་མི་བསྐྱོད་པས་ཏེ་རྣམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བར་སྤྱིད་དང་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་བྱི་ལ་
དམིགས་རས་ཚོར་བ་ལ་དགའ་བ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རྣ་བ་རིན་འབྲུང་གིས་སོ། །འོ་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་པ་ནི་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་ལྡེ་ལ་
འདོད་ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོ་འདྲ་དཔག་མེད་ཀྱིས་སོ། །ལྷུས་དབང་ལ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཏེ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོའི་རྒྱུད་ནི་ལྷུས་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཡིད་ལ་མི་བསྐྱོད་པས་སོ། །

དབང་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲུངས་རྣམ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་འདེབས་སྐྱབ་ཐབས་ཀུན་བཟང་ལས་གསུངས་ལ་མདོར་བྱས་
སུ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་གསུངས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་གཟུགས་རྗོལ་ལ་ནི་རྣམ་སྐྱང་གིས་ཏེ་གཟུགས་ནི་གཏི་ལྷག་གི་གཞི་ཡིན་པས་སོ། །
སྐྱལ་པ་རིན་འབྲུང་གིས་ཏེ་བསྐྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱམ་ང་རྒྱལ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲི་ལ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་ཏེ་གུར་གུས་སོགས་ཀྱི་བྲི་ལ་
དམིགས་རས་ཆགས་པ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ལ་དོན་གྲུབ་(H366b)ཀྱིས་ཏེ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཚིམ་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་དག་དུ་རྒྱ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟེན་བྱ་ལ་མི་བསྐྱོད་པས་ཏེ་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷབ་(K424b)པས་སོ། །ཚིམ་པ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །ཁམས་
བཞིའི་ས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་ལ་རྣམ་སྐྱང་གིས་ཏེ་སྤྲིང་མཁེགས་པས་གཏི་ལྷག་ཆེན་པོའི་གཞིའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་ལ་མི་བསྐྱོད་པས་ཏེ་རྣམ་
མཁའ་དང་འདུ་ཞིང་ཆད་པ་དང་སྤུག་པ་ཡང་ལྡར་བཞིན་དེར་འདུ་བས་སོ། །འོད་དང་བཅས་པས་མེ་ལ་སྐྱང་མཐའ་དང་རྣམ་པར་རྒྱ་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལུ་བཟུ་གཉིས་པ།

བདེ་ཕྱིར་རྒྱུང་ལ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་སོ། །སྤྱན་ལ་སོགས་པ་ལ་གཏི་སྤྱན་དོན་སོགས་ཀྱིས་ཏེ་གཏི་སྤྱན་དགའ་མ་ལ་སོགས་པའི་དོ་བོ་ཡིན་པས་སོ། །ཁོ་བོ་ལ་རྒྱལ་འདེབས་ལུགས་ནི་ཤར་ནས་བརྟམས་ཏེ་བྱང་ཤར་གྱི་བར་གྱི་ཁོ་བོ་གཉིས་གཉིས་དང་སྟེང་འོག་གི་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་སྤང་རིན་འབྲུང་འོད་དཔག་མེད་དོན་གྲུབ་མི་བསྐྱེད་པ་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཏི་སྤྱན་དགའ་མ་ལ་འདོད་ཆགས་ཕྱག་དོག་ཞེ་སྐང་ལྡོ་མེ་རེ་ལ་འོངས་སྤྱོད་ཅིང་དེ་ཟད་པའི་དོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསང་འདུས་འཇམ་དོར་དུ་ཁོ་བོ་བརྒྱུད་ལ་མི་བསྐྱེད་པས་ཏེ་སེམས་ལས་སྟེ་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་དོ་བོ་ཡིན་པ་དང་ཁོ་བོའི་དོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ཀྱང་གཤམ་ཆེ་གཤམ་དང་བརྟམ་མཐར་བྱེད་ནི་སྤར་ལྟར་རོ། །གཞུང་ལ་ཅིག་དུ་རིགས་བདག་ལྡ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱེད་པ་ནི་དེ་དག་དོ་བོ་ཐ་མི་དང་དུ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །

གསང་འདུས་གཉིས་ལྟ་བུར་རིགས་ལྡ་དང་ཡུམ་བཞི་གསུངས་པའི་དོད་པད་མཚོག་ལ་གཙོ་བོ་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་སོགས་(K425a)ལྡ་དང་ལྷུང་བྱེད་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། ཀྱི་དོར་ལ་གཙོ་བོ་དང་གླི་རི་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་ལུགས་མི་སོགས་པ་བཞི་དང་གཤམ་དང་མར་ལ་ཞེ་སྐང་གཤམ་ཆེ་གཤམ་དང་སོགས་པ་(H367a)ལྡ་དང་ཅོར་ཅོ་ག་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡིན་ལ། ས་སྟེང་ལ་སོགས་པའི་དོད་གཏི་སྤྱན་དོན་སོགས་པ་ཡིན་པས་རྒྱལ་གདབ་དང་རྟམ་དག་རྟམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཕྱི་དང་ནང་ལ་སོགས་པའི་མཚན་པ་དང་བསྟོད་པ་རྟམས་རང་རང་གི་གཞུང་ནས་འབྲུང་བ་བཞིན་དུ་སྟེ་མཚན་བསྟོད་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་མཚན་བསྟོད་རྟམས་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ལྷོས་བྱ་བར་མང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་[བདུན་ཅི་སྤང་ཞིང་བསྟོན་བསྟན་བྱ་བ་]ནི། དེ་ནས་བདུན་ཅི་སྤང་ཞིང་ལྟའི་རྣམ་འབྱོར་བསྟོན་པར་བྱ་ལ་སྟོན་བསྟན་པ་བྱེད་པ་ལ་ཕྱིར་བའི་རྒྱ་ནི། ལ་སྟོར་གྱི་སྤྱུ་རུ་པ་(D No. 381, Ga 145b1-3)ལས།²² ས།[ཤིལ་]དང་ཉ་ཕྱིས་སྤྱུ་ཏེག་དང་། །ཁམས་ནི་དཀར་པོ་ལ་སོགས་གཞན། །ཞི་བའི་ལས་ལ་ཁྱད་པར་དུ། །ཕྱིར་བ་ཡི་ནི་མཚན་ཉིད་དོ། །གསེར་དང་དུལ་དང་ཟངས་དྲག་དང་[མ་པ]། །འཕྲུལ་པ་བོན་ཁྱད་པར་དུ། །རྒྱལ་པ་ལ་ནི་ཕྱིར་བ་ཉིད། །རྟམ་པར་མཁས་པས་བགའ་བར་བྱ། །གྲུར་གུས་ལ་སོགས་དྲི་སོགས་ཀྱི་ཁྱིས། །དྲི་ནི་ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་དུ། །བསྐྱབས་ཤིང་རི་ལྷ།[བྱ་བྱས་ནས་ནི། །དབང་ལ་འོངས་སུ་རབ་དུ་གསལ། །རུ་(K425b)རྟེན་གྲ་དང་ལུང་ཐང་དང་། །[རུ་རྟེན་ལུང་ཐང་དང་།]དེ་བཞིན་སྦྱེས་པའི་རུས་ཉིད་དང་[པ་ཉིད། །དྲག་པོའི་ལས་ལ་སྦྱར་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁམས་དཀར་པོ་ནི་རུས་པ་དང་སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་དོའི་ཁྱད་པར་དཀར་པོ་དང་

²² གདན་བཞི་(D No. 428, Na 206b4-7)ལས། ཤེལ་དང་ཉ་ཕྱིས་སྤྱུ་ཏེག་དང་། །གཞན་ཡང་ནོར་བུ་དཀར་པོ་སོགས། །ཞི་སོགས་ལས་ལ་ཁྱད་པར་གྱི། །བགའ་ཕྱིར་གྱི་ནི་ཁྱད་ཉིད་ནི། །གསེར་དང་དུལ་དང་ཟངས་མ་དང་། །འཕྲུལ་པ་བོན་ཁྱད་པར་དུ། །རྒྱལ་པ་ལ་ནི་བགའ་ཕྱིར་སྟེ། །མཁའ་པ་རྟམས་ཀྱིས་བགའ་བར་བྱ། །གྲུར་གུས་ལ་སོགས་དྲི་སོགས་པའི། །དྲི་རྟམས་ཀྱིན་གྱི་ཁྱད་པར་ལས། །རི་བུས་བྱས་ཏེ་དམར་པོར་བཅོས། །དབང་དུ་སྦྱང་བར་རབ་དུ་གསལ། །རུ་རྟེན་ལུང་ཐང་དང་དང་། །མི་ཡིས་རུས་པ་དེ་བཞིན་ཏེ། །དྲག་པོའི་ལས་ལ་སྦྱར་བར་བྱ། །མཚན་སྤྱོད་དུ་ནི་རབ་དུ་གསལ། །ཞི་དང་རྒྱལ་དང་དབང་དྲག་ལ། །ཤུ་ཅི་ནི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་བྱ། །ཕྲགས་སྦྱབ་པ་ལ་ལྡ་བཅུ་སྟེ། །དབང་ལ་དེ་ཡི་ཕྱེད་དུ་བྱ། །ཞི་ལ་བརྒྱ་ཕྱག་གཅིག་ཡིན་ཏེ། །རྒྱལ་པ་ལ་ནི་བརྒྱུད་ལྟོག་པོ། །མཚན་སྤྱོད་ལ་ནི་རྒྱ་བྱ་བུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྟེ་ལེ་ལེ་བུ་གཉིས་པ།

[akkyarukāranaru asohi amanta visāru gaṇi a asaṃkhu alikku sihya itatta visāru/om pade pade mahājñānam sarvabuddham ahaṃ bhava hūṃ hūṃ hūṃ ho ho ho aḥ khaṃ svāhā] ཞེས་པའི་ཐུགས་གྲིས་བྱེད་ཀྱིས་བརྟན་པ་ལོ། །བུས་པའི་རྩུམ་དབང་བསྐྱར་ཞིང་མཚོན་པར་བྱའོ། །ཕྱིང་བ་རབ་དུ་གནས་པའོ། །མདོར་བསྐྱུས་པ་ནི་ཕྱིང་བ་ལ་གསུང་དོན་མེ་བསྐྱེད་པ་ལེ་ལེ་སེམས་དཔལ་དང་གཅིག་དུ་བྱས་ཏེ་དེའི་གཟུགས་ཡོངས་སུ་རྒྱ་རྒྱ་པ་ལས་ཕྱིང་བའི་རྩུམ་པར་བསམས་ལ། བུས་པའི་རྩུམ་དབང་བསྐྱར་ཏེ་མཚོན་པར་གསུང་དོན་མེ་སྐྱེད་པོ་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱུད་བརྒྱས་པར་བྱའོ། །)དང་མན་སྟེ་ནས་བཤད་པ་སྟེ་ཁ་སྐྱོར་དང་གདན་བཞེད་ལུགས་ཀྱི་རབ་གནས་སོ། །རབ་གནས་མདོར་བསྐྱུས་བྱེད་ཀ་ཕྱིང་བ་ལ་གསུང་དོན་མེ་བསྐྱེད་པར་ཞུས་པར་ལེ་ལེ་སེམས་དཔལ་དང་གཅིག་དུ་བྱས་ཏེ་གཟུགས་དེ་ཡོངས་སུ་རྒྱ་རྒྱ་པ་ལས་ཕྱིང་བའི་རྩུམ་པར་བསམས་ལ་བུས་པའི་རྩུམ་གཏོར་ཏེ་མཚོན་པར་གསུང་དོན་མེ་སྐྱེད་པོ་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱུད་བརྒྱས་སོ། །ཞེས་ཕྱིང་བ་ལས་གསུངས་སོ། །བགྲང་བའི་རྩུམ་ནི་དོན་མཁའ་འགྲོ་(D No. 370, Kha 97a1-2)ལས། ཞི་བ་ལ་ནི་མཚུངས་མོར་བཞག་ །རྒྱས་ལ་གུང་མོར་དགལ་བར་བྱ། །དབང་དུ་བྱ་བ་སྲིན་ལག་གསུངས། །མཐའ་མ་ལ་ནི་མངོན་སྲིད་བྱ། །མཐེ་བོར་ལྷགས་ཀྱང་བྱས་ནས་ནི། །རྩ་རྩམས་ཐམས་ཅད་འཇུག་པར་བསམ། །ཤིན་དུ་མནན་བཞག་ཐུགས་བརྒྱས་ན། །འཇུག་འཇུག་འདྲིང་ནི་མེ་ཚོམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། །ཁ་སྐྱོར་(D No. 381, Ga146a4)ལས། དེ་ཉིད་ལས་ནི་འགྲུབ་པར་འགྲུར། །ཀྱན་དུ་གསལ་བར་མེད་ན་རིང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་(H368b)འགྲེལ་པར་ལག་པ་དོན་མེ་བསྐྱེད་པར་སྐྱོང་པ་དང་སྐྱོང་མེད་པར་བསྐྱེད་པར་ལག་པ་གཡས་པས་བགྲང་བ་དང་ལྷའི་སྐྱེད་པར་བཞེན་མེད་པར་ཤེས་པའི་དེ་ཉིད་ཡོད་ན་འགྲུབ་ཀྱི་གཞན་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་སོ། །

མཐེ་བོར་ལྷགས་ཀྱང་དེས་ལྷ་འགྲུགས་(K427a)པའི་དམིགས་པས་ཕྱིང་བ་དབབ་པ་ནི་ཁ་སྐྱོར་(D No. 381, Ga 146a1-2)མཐེ་བོར་དོན་མེ་ལྷགས་ཀྱང་། །དངོས་པ་ལས་ནི་དགུག་པར་བྱ། །)དང་གདན་བཞེད་ལས་ཀྱང་གསུངས་ལ་ཤིན་དུ་མནན་པར་བཞག་པ་སེམས་གཞན་དུ་མ་ཡོངས་པ་སྟེ་གཞུང་དུ་མ་ཞིག་ལས་དེ་ལ་ནན་ཏན་ཅེ་བར་བཤད་པས་སེམས་མ་ཡོངས་པ་གལ་ཆེའོ། །བརྒྱས་པའི་སྐྱེད་བྱུང་སྐོར་གསལ་མེ་ལྷར་བྱ་བ་ནི་དཔལ་འབྲས་དོན་མེས།(ཀྱན་དུ་བཟང་པོའི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་[D No. 1867, Di 179a4])གསལ་བར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གུག་སྐྱེད་དང་ཚད་དང་ཡོངས་སུ་མ་བྱལ་བ་སྟེ། རིངས་པར་མ་ཡིན་དལ་བར་མ་ཡིན་དགས་ཏུ་བ་པ་དང་འབྲིན་པས་ཀྱང་གཞོན་[ཚོན་]པར་མ་རྒྱར་བ་དང་། དབང་པོ་དང་ཚོལ་བས་བསྐྱོད་[བསྐྱེད་]པའི་སྐྱེ་བེས་གསལ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞེད་དུ་ཤུན་པ་དང་ཀ་མ་ལ་ར་ཀཱི་ཏས་ཀྱང་བཤད་པས་དེ་བཞེད་དུ་བྱའོ། །ཚད་ཅེས་པ་ནི་ཡི་གེ་རིང་བྱང་གི་ཚད་དོ། །དལ་དུ་འདོན་མི་འདོན་ནི། ཀྱི་དོར་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་འབྲུལ་སྐོང་(D No. 1245, Na 194a6-b1)དང་དྲིལ་བུ་པ་(བདེ་མཚོག་སྐྱབ་པའི་ཐབས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་བཞེད་ཀྱི་ནོར་བུ་[D No. 1437, Wa 236a7])དང་ལྷ་བ་པའི་བདེ་མཚོག་གི་སྐྱབ་ཐབས་(འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་སྐྱབ་ཐབས་རིན་པོ་ཆེ་གཙོག་གི་ནོར་བུ་[D No. 1443, Wa 249b5-6]དོན་མེ་ལོ་བུ་བརྒྱས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཞོ་བོའི་བརྒྱས་པ་ཡང་བྱའོ། །)ལས་དོན་མེ་ལོ་བུ་བརྒྱས་པ་དང་ཞོ་བོའི་བརྒྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བར་གསུངས་ལ། དག་ཅག་གི་སྐྱབ་ཐབས་སུ་ཤུན་པ་དང་ཀ་མ་ར་ཀཱི་ཏས་ཞོ་བོའི་བརྒྱས་པ་ཁོ་ན་དང་ཡིད་བརྒྱས་མི་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་གཤིན་མེ་གཤེད་ཀྱི་ཕྱང་ཚོས་སུ་མངོན་ནོ། །

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལཱ་བུ་བུ་གཉིས་པ།

བསྐྱེད་པ་གཉིས་ནི། རྫོང་འཛིན་ཆོག་གིས་བསྐྱེད་བྱ་སྟེ། རྫོང་འཛིན་ཆོག་ནི་སྐྱ་སྤངས་པ། །(ཀྲན་བཟང་སྐྱབ་ཐབས་འགྲེལ་པ་[D No. 1867, Di 179a4-5]རྫོང་འཛིན་ཆོག་གིས་བསྐྱེད་བྱ་སྟེ། རྫོང་འཛིན་ཆོག་ནི་སྐྱ་སྤངས་པ། །)ཞེས་དང་འདུས་པ་ལས། ཁོ་བོའི་དམ་ཚིག་ལེ་ཤེས་ གྲིས། །རང་(K427b)གི་རྫོང་འཛིན་དཀྱིལ་འཁོར་གྲགས། །ཐུགས་ཀྱི་(H369a)ཡི་གེ་ཚིག་གོས་པ། །དེ་ནི་ཁོ་བོའི་བསྐྱེད་པ་ བཤད། །(ཐུགས་རིམ་དུ་ཀྲན་བཟང་སྐྱབ་ཐབས་འགྲེལ་པར་དངས་པ་དེ་རང་དངས་ཞིང་། རྒྱ་དངོས་[D No. 442, Ca 112b5-6; Matsunaga: 1978, op. cit: p.46,14; XIII,19]ལས། ཁོ་བོའི་དམ་ཚིག་ཤེས་པ་ཡིས། །རང་གི་རྫོང་འཛིན་བསྐྱེད་བྱེད་འཁོར་། །ཐུགས་ ཀྱི་ཡི་གེའི་ཚིག་གོས་པ། །དེ་ནི་ཁོ་བོའི་བསྐྱེད་པར་བཤད། །)ཅེས་གསུངས་པ་གཉིས་དཔལ་འབྲས་རྫོང་འཛིན་(Di 179a4-5)དངས་པ་ལྟར་ རོ། །སྐོན་གསལ་([D No. 1785, Ha 103a3-4] ཁོ་བོ་ནི་གཤམ་ཆེ་གཤམ་ལོ་མོགས་པའི་ཐུགས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཚིག་ནི་ བསྐྱེད་པ་ལོ་མོགས་པའི་ཚོགས་སྟེ། དེ་ཡོངས་སྟེ་ཤེས་པས་སོ། །རང་གི་རྫོང་འཛིན་རང་གི་ལྷེ་སྟེ། དེས་སྐྱ་བསྐྱེད་པ་ཤིང་སྤྱད་འདོད་པའོ། །དཀྱིལ་འཁོར་ནི་ ལུས་ཏེ་དེ་ནི་རང་གི་རྫོང་འཛིན་དཀྱིལ་འཁོར་དུའོ། །ཐུགས་ནི་སྐྱེད་པ་ལོ་མོགས་པའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡི་གེའི་ཚིག་ནི་ཡི་གེ་ལོ་མོགས་པའོ། །གྲག་པ་ནི་ རང་ངམ་གཞན་གྱིས་གོས་པར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་པ་ནི་ཁོ་བོའི་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །)ཡས་ཁོ་བོ་ནི་གཤམ་ཆེ་གཤམ་ལོ་མོགས་པའི་ཐུགས་དང་ དམ་ཚིག་ལེ་ཤེས་ནི་བསྐྱེད་པ་ལོ་མོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཤེས་པ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་རང་གི་ལུས་དང་རྫོང་འཛིན་ལྷེ་སྟེ་དེས་བསྐྱེད་པ་རང་ངམ་ གཞན་གྱིས་གོས་པར་སྐྱོས་པ་ལ་བཤད་དོ། །བསྐྱེད་པའི་དམིགས་པ་ནི་དེའ་བུ་པ་དང་ལྷ་པ་མས་(འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་སྐྱབ་ཐབས་རིན་པོ་ ཚེག་རྟུག་གི་རྟོར་བུ[D No. 1443, Wa 249b5-6]བསྐྱེད་བཞུག་བྱ་བའི་གསང་ཐུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་གང་དག་ཡིན་པ་རྣམས་རང་གི་གུགས་ཀྱི་ལེ་ བོན་ལས་འོག་ནས་བྱུང་བར་རང་གི་རྫོང་འཛིན་ཅེ་མོ་ནས་ཕུག་ཀྱི་རྟུག་བཏོན་ནས། ཡང་ལྷ་མོའི་ལལ་ནས་རང་གི་ལལ་དུ་ལུགས་པ་རང་གི་ས་བོན་ལུགས་ པར་བཏུ་ཞིང་། ལལ་ཐམས་ཅད་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐུགས་སྐྱོས་པར་བསྐྱོས་པར་བྱ་སྟེ། ཁོ་བོའི་བསྐྱེད་པ་ཡང་བྱའོ། །)བསྐྱེད་བྱའི་ ཐུགས་གུགས་ཀྱི་ལེ་བོན་ལས་འཛོན་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་རྫོང་འཛིན་ཅེ་མོ་ནས་ལུས་ཀྱི་རྟུག་བཏོན་ནས་ལྷ་མོའི་ལལ་ནས་རང་གི་ལལ་ དུ་ལུགས་རང་གི་ས་བོན་ལུགས་ནས་ཐར་བཞེན་འཁོར་བར་བསྐྱོས་པ། ལལ་ཐམས་ཅད་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐུགས་ སྐྱོབ་བསམས་ནས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ། མཚོ་སྐྱེས་(ཀྱི་རྫོང་འཛིན་རྒྱ་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་བསྐྱེད་པར་ཚན་[D No.1181, Ka ?])ཀྱིས་དང་ པོར་ལྷ་མོའི་ལལ་ནས་རང་གི་ལལ་དུ་ལུགས་ནས་འཁོར་བར་བཤད་དོ། །མན་སྟེ་([D Cha 139a2-3]ཚོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ ཉིད་ཀྱི་དང་རྒྱུ་གྱིས་ཐུགས་ཀྱི་ཤིང་བ་རང་གི་ལལ་དུ་ལུགས་ཏེ་རྫོང་འཛིན་ལལ་ནས་པར་སོན་ཞིང་། ལལ་ཐུ་རྒྱ་རྒྱ་ལལ་ནས་ཀྱི་དུ་བྱུང་སྟེ། བཅོམ་ཐུན་འདས་ མའི་ལལ་ནས་ལུང་བ་རང་གི་ལལ་ཀྱི་སྐོན་ལུགས་ཤིང་དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་འཁོར་བར་བསྐྱོས་པས་ཤིང་བའི་ཐུགས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེས་པ་ནི་ཡི་གེ་ལྟོད་ཅིང་ ཞིབ་ནི་ཐུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའོ། །)ཡས་ཐུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་བཞིར་གསུངས་ཏེ་ཐུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དང་ རྒྱུ་གྱིས་ཐུགས་ཤིང་རང་གི་ལལ་དུ་ལུགས་པ་རྫོང་འཛིན་ལལ་ནས་འཛོན་ཏེ་བསྐྱེད་པར་སོང་ཞིང་ཅུ་དབུ་མ་ལས་ཀྱི་དུ་བྱུང་སྟེ་ལུས་ཀྱི་ལལ་ནས་ བྱུང་བ་རང་གི་ལལ་དུ་ལུགས་ནས་འཁོར་བར་སྐྱོས་ཞིང་ཡི་གེ་ལྟོད་ཅིང་ཞིབ་འཛིན་ཐུགས་སྐྱོས་པའོ། །(ID Cha139a3-4)འདི་ཁོ་ རར་བཅོམ་ཐུན་འདས་མའི་ལལ་དུ་འཇུག་ཅིང་རང་གི་ལལ་ནས་ལུང་བ་ཅས་ཀྱི་ལུང་པར་ཀྱིས་ལུགས་ཅིང་རྒྱ་བ་པའི་ཡི་གེ་ཅན་ནི་ཁོས་པའི་བསྐྱེད་པའོ། ། ལྷོང་པོ་ལོ་མོགས་པ་དག་དུ་བཞུག་པ་ལས་ཁོ་བོའི་བསྐྱེད་པའོ། །)དང་པོར་(K428a)ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ལྷུ་ ཅིང་རྒྱ་བ་པའི་ཡི་གེ་ཅན་ནི་ཁོས་པའི་བསྐྱེད་པའོ། །སྐྱོང་པོ་ལོ་མོགས་པ་དག་དུ་བཞུག་པ་རྫོང་འཛིན་པ་ནི་ཁོ་བོའི་བསྐྱེད་པའོ། །(ID Cha 138b7-139a2] ལྷོང་གི་ལེ་བོན་ལས་སྐྱོང་པོའི་ཐུགས་མས། ལྷོང་གི་སྐྱོང་པོའི་ཐུགས་བཞུག་པར་བྱེད་ཅིང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷུའི་ཚིགས་སྐྱོན་སྟེ། འགྲོ་ བའི་དོན་བྱས་ནས་ཐུགས་དང་ལྷན་ཅིག་ཁོ་ནར་ཤིང་བའི་སྐྱེད་པ་འདོན་པའི་རྩལ་གྱིས་འཇུག་པའི་རྩལ་གྱིས་སྐྱོང་ཁའི་ས་བོན་དེ་ཁོ་ན་ལ་གཞུག་ཅིང་། ལྷ་སོ་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལུ་བུ་གཉིས་པ།

མའི་ཐུགས་བརྗོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན་སོ་སོར་སྤྱོད་པ་དང་ཐུང་པའི་ཞེས་པ་དམ་ཚིག་གི་བསྐྱེད་པའོ། །ལུགས་ཀྱི་མ་བོན་ལ་སྦྱང་བོ་དང་ཉེ་སྦྱིང་གི་ཐུགས་བརྗོད་ཅིང་(H369b)དབྱེད་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཚོགས་སྤྱོད་ཏེ་འགྲོ་བའི་དོན་བྱས་ནས་ཐུགས་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་སྤོང་བའི་སྐྱེད་པ་འདྲན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་འཇུག་པའི་རྒྱུད་གིས་སྦྱང་ལའི་མ་བོན་ལ་གཞུག་ཅིང་ལྷ་སོ་སོའི་ཐུགས་བརྗོད་པ་རྫོགས་པ་ན་སོ་སོར་སྤྱོད་པ་དང་ཐུང་པ་ནི་དམ་ཚིག་གི་བསྐྱེད་པའོ། དེའི་ལྷན་ཅིང་པོ་གཉིས་ནི་སྤོང་ཐུགས་འཇམ་རྩལ་གཉིས་དང་། གསུམ་པ་ནི་སྤོང་ཐུགས་དང་སྦྱང་བོ་དང་ཉེ་སྦྱིང་གསུམ་ཀྱི་དང་བཞེ་པ་ནི་སྦྱང་བོ་འཇམ་ཉེ་སྦྱིང་གི་བསྐྱེད་པའོ། །བཞེ་པ་ནི་སྐྱེད་པ་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་(D No. 1855, Di 1)ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ་སྤྱོད་པའི་ལྷན་ཅིང་མཁའ་ལྷོ་ལྷེད་ལའང་མ་ཡར་བཤད་དོ། །འདི་ལ་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོས།

(དཔལ་གསང་བ་འདུམ་པའི་དབྱེད་འཁོར་གྱི་ཚོག་[D No. 1865, Di 73b3-4])ལེ་ཤེས་སྐྱ་ནི་སྤོ་ཞིང་བསྐྱེད་པའོ། །བརྗོད་ཅིང་སྤོག་གིས་སྤོ་བུ་ཞིང་། ཐུགས་ནི་ཚེ་ལ་བས་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་དབྱུགས་འབྱེད་པའི་ཚོ་སྤོ་བ་དང་རྩལ་པའི་ཚོ་ལྷ་རྣམས་སྤུང་པར་གསུངས་པ་ལ་ཤུ་རྟེ་པས་(འཇུག་པ་སྤོང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེད་པའོ། །[D No. 1245, Na])ཐུགས་ཀྱི་ཚད་དང་བསྟན་ནས་གཅིག་གས་གཉིས་སམ་མང་པོ་བརྗོད་ནས་དབྱུགས་རིང་དུ་འབྱེད་པ་ནི་སྤོག་ཡིན་ཏེ་དེས་བསྟན་པ་ནི་བརྗོད་པ་དང་སྤོ་བའི་དུས་སོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་སོ་སོམས་མི་གཤེད་ངོ་ཞེས་པའི་(K428b)རང་ལྷུགས་དང་གཞན་དག་ཐུགས་མེ་མེ་བསྐྱེད་པ་ན་སྤོ་བའི་དུས་དང་དེའི་མཐར་བུ་བའི་དུས་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ལུགས་བཀོད་དོ། །གཙོ་བོ་ལྷ་བུ་ལ་ཞལ་དུ་ཡོད་ཀྱིས་འདོན་པ་དང་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཅད་ཀྱིས་འདོན་པར་སོས་པ་དྲེལ་བུ་པ་དང་ལ་བ་པས་(འཁོར་ལོ་བའི་མཚོག་སྐྱེད་པའོ། །[D No. 1443, Wa 249b5-6])ཞལ་རྣམས་ཅད་མཐས་ཅད་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐུགས་སྐྱོབ་པར་བསྐྱོབ་པར་བྱ་བྱ། །གསུངས་པ་ལྷར་བཏོན་ན་དེ་དག་གི་གངས་ཀྱི་འཇུར་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ་འཇུག་སྤོང་(འཇུག་པ་སྤོང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེད་པའོ། །[D No. 1245, Na 194b1])ལས། ཞལ་རྣམས་ཅད་དང་ལྷ་སོའི་ཞལ་རྣམས་ཅད་ནས་[ཅད་]ཐུགས་འདོན་པར་སོས་པར་བྱའོ། །འདི་ཉིད་ནི་ལྷ་སོ་རྣམས་ཅད་ཀྱི་(H370a)བསྐྱེད་པ་ལས་ལྷ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་འཇུར་དུ་བྱས་པར་འཇུར་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ལམ་ལུས་ཀྱི་ཞལ་རྣམས་འཁོར་བ་ལ་དམིགས་པའི་བསྐྱེད་པ་དང་ཐུགས་ལས་ལྷ་སྤོ་བ་དང་བསྟན་པ་ལ་དམིགས་པས་སྤོ་བའི་དམིགས་པ་གསུམ་དང་། ཤུ་རྟེ་པ་(འཇུག་པ་སྤོང་བ་[D No. 1245, Na 194a7])སྦྱང་གར་ཐུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་བཅུ་གསུམ་མགོ་ཕྱེན་དུ་འགྲེང་བ་མར་མེ་ལྷར་འབར་ཞིང་རྒྱས་པོར་རྒྱར་པར་ཡིད་ཀྱིས་མཛོད་པར་བྱས་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་བའོ། །དང་དམ་ཚིག་དོ་རྗེས་ཀྱི་དོར་སྐྱེད་པའོ། །མཐར་བཤད་པ་བཞེད་དུ་ལུགས་ཀྱི་མ་བོན་ལ་ཐུགས་རྣམས་མགོ་ཕྱེན་བསྟན་རྒྱུ་པོར་བསྐྱོར་བ་མར་མེའི་སྤོང་བ་བཞེད་དུ་འབར་བ་ཡིད་ཀྱིས་བཀོད་ལ་སོམས་ཀྱིས་བྱས་པ་བཞེད་དུ་སྤོ་བ་དང་ཞལ་རྣམས་ཅད་དང་ལྷ་རྣམས་ཅད་ཀྱིས་བཏོན་པར་དམིགས་ནས་སྤོ་བ་གཉིས་ཏེ་ཐའོ། །དེའི་ཐུ་མ་ལ་གོང་བུའི་བསྐྱེད་པ་དང་ཕྱི་མ་ལ་དམ་ཚིག་གི་བསྐྱེད་པ་ཞེས་ཇ་ལན་རྩ་རི་པས་(?)བཤད་དོ། །འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་རྒྱུད་ལ་དམིགས་ནས་ཡི་གེ་གསུམ་ཀྱི་དོར་བསྐྱེད་བྱེད་པའང་(K429a)མན་སྟེ་དང་བླ་སྤྱོད་ཏེ་ལ་སོགས་པ་མང་པོས་བཤད་ཀྱང་མ་བྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱན་ངོ་བོ་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོར་དང་བྲལ་བའི་སོམས་ཅེ་གཅིག་པས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་གངས་སུ་གཞུག་པར་བུའི་བྱན་ངོ་བོ་བཏང་ནས་བྱན་མཚམས་སུ་གང་བྱུང་བསྐྱེད་པ་ནི་གངས་སུ་མི་འཇུག་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེས། ལངས་ནས་ཀྱང་གསང་ཐུགས་སྐྱེ་ལ་དམིགས་ཤིང་གངས་ལ་ཡན་མི་འདོགས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དབྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་པའོ། །(D No. 1931, Mi 43b5)ལས་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལུ་བུ་བུ་གཉིས་པ་

གསུམ་པ་ལ་[མཇུག་གི་བྱ་བ་]གཉིས། ལུས་རྟམ་ཞིང་གཏོར་མ་སྐྱེད་པའི་ཚོག་དང་། མགོན་བསྐྱེད་ཅིང་དབུལ་བའི་ཚོག་གོ། །
 དང་པོ་[ལུས་རྟམ་ཞིང་གཏོར་མ་སྐྱེད་པའི་ཚོག་གི། དེ་ལྟར་བསྐྱོད་པའི་ལུས་སེམས་དུབ་ན་རྟམ་པར་བྱེད་པའི་ཚོག་ནི་མར་མེ་མཇུང་
 བཟང་པོས། (གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོག་[D No. 1865, Di 73b6-7])སྤྱི་ཤོར་སློབ་མོ་རྒྱན་ཅན། །དམ་པའི་
 སེམས་ཀྱི་རྒྱ་འཇུག་པས། །སློབ་གསུང་གྲགས་ནི་ཚེས་བྱེད་པ། །ཚོག་བཞིན་དུ་དབབ་པར་བྱ། །ཞེས་འདུས་པའི་(H371b)རྒྱུད་ལས་
 གསུངས་པའི་ཐབས་དེས་ངལ་བཟོའོ། །དེའི་རྒྱལ་ནི་སྤྱི་ཤོར་མཐོ་གང་ཅམ་གྱི་པར་(K430b)སྟེང་ལ་སློབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཨོ་གྲིས་
 མཚན་པ་བསམས་ལ་དེ་ལས་བདུད་ཅི་བབས་པ་དེས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་རྒྱུང་པའི་བར་དུ་རྒྱལ་པ་པར་མེ་རེ་ནས་བརྒྱན་པར་བྱའོ། །དེ་
 ཡང་འབྲུང་འཇུག་གི་རྒྱུང་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་བདུད་ཅི་བཀྲག་ནས་སྤྱི་ཤོར་བབས་པ་ལས་འཇུག་པར་བསམས་པར་དཔལ་འབྲས་དོ་རྗེས་
 (ཀྱུན་བཟང་སློབ་ཐབས་འགྲེལ་པ་[D No. 1867, Di 180a2-4])དེ་ཡང་མཐོ་གང་ཅམ་གྱི་སྟེང་དུ་སྐྱགས་པར་སློབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཨོ་
 གྲིས་མཚན་པ་བསམས་ལ། སྟོག་དང་ཚོལ་བའི་འོད་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱས་ཞེས་པ་ཐར་བཤད་པའི་དབྱགས་དབྱུང་བ་དང་རྒྱལ་པ་ལྗེས་སུ་དྲན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བདུད་
 ཅིའི་རྒྱན་དངས་ནས་སྤྱི་ཤོར་སྟེང་དུ་བབས་པར་ཡིད་ལ་བྱས་ནས། བདུད་ཅི་དེས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཕྱར་བ་མེ་རེ་ནས་རྒྱུང་པའི་མཐར་ཐུག་གི་བར་བརྒྱན་པར་
 ལྷུང་པར་ཇི་སྲིད་ཀྱི་སློབ་གསལ་བ་དེ་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱོད་པར་བྱའོ། །)བཤད་དོ། །ཤེས་པས་(འབྲུལ་པ་སྤོང་བ་[[D No. 1245, Na 7])ཨོ་
 གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཕྱོགས་བཅུ་ནས་དངས་ཏེ་སྟོག་དང་ཚོལ་བས་ཀྱང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱས་པ་ཅུའི་ཚོགས་ལ་རྒྱ་བས་ལུས་ལ་འབྱེད་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་འཆད་དེ་སྟོག་ཚོལ་ཏེ་འབྲུང་འཇུག་གི་རྒྱུང་གིས་རང་དུ་འབེབས་པའི་ལྷགས་མོ། །དེས་ངལ་བཟོས་པ་ན་ཡང་བསྐྱས་
 བསྐྱོད་ཀྱི་འཕྲོ་བྱ་བར་བཤད་པས་ནས་ངལ་བའི་ཚོ་བྱས་པས་ཚོག་གི་མཇུག་ཁོ་ནར་མ་ངེས་མོ། །

དེ་ནས་ཐུན་གཏོར་བར་འདོད་ན་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སླར་ཡང་མཚན་བསྟོད་དང་བདུད་ཅི་རྒྱུང་བ་བྱས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་
 གཤེགས་སུ་གསོལ་བར་སློབ་ཐབས་ཀྱང་བཟང་ཙུ་(D No. 1855, Di 35a1-2)བསྟོད་དང་མཚན་སོགས་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་
 དང་། །ཐུགས་པས་རབ་དུ་འབད་དེ་རྟམས་བྱ་ཞིང་། །ཨོ་ལ་སོགས་པར་འཁོར་ལོ་བཟུས་ནས་ནི། །)འགྲེལ་(སློབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་འགྲེལ་པ་
 [D No. 1867, Di 180a7-b1])བསྟོད་པ་དང་མེ་ཏྲག་དང་སྟོས་དང་དྲི་དང་མར་མེ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་པ་དང་། །སོགས་པའི་སྐྱས་དབང་བསྐྱར་
 བ་དང་། བདུད་ཅི་རྒྱུང་བ་དག་བྱས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་གཤེགས་སུ་གསོལ་བར་བཤོ། །)ལས་བཤད་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་རྟམས་
 གཚོ་བོ་ལ་བཟུས་པའི་གཤེགས་གསོལ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་གཤེགས་པ་མིན་ནོ། །འདིར་གྲུབ་ན་ཐུན་བཞི་ཀའི་མཐར་གཏོར་མ་བྱ་སྟེ་
 མངོན་བཟྃ་ད་སླ་མ་(D No. 369, Ka 272a2)ལས། ཚོག་འདི་ཡི་རིམ་པ་ཡིས། །ཐུན་མཚན་པ་བཞི་ཏུ་སྐྱེན་པར་བྱ། །ཞེས་
 གསུངས་ཏེ་གཞན་ལའང་འདོད་འོ། །མ་གྲུབ་ན་ཐུན་ཐ་མའི་མཐར་གཏོར་མ་སྐྱེན་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་བ་རང་ལ་
 (K431a)ཉེ་བར་བཟུས་པའི་འོག་དུ་བྱེད་པ་མཚོ་སྐྱེས་གྱིས་(H372a)བཤད་ལ། གཏོར་མ་བྱས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བ་རང་ལ་སྐྱེད་
 པ་ཡང་མན་སྟེ་(D No. 1198, Cha)ལས་བཤད་པས་ཐུན་ཕྱི་མའི་མཐར་ཉིད་དུ་འམ་ཐུན་མཚན་པ་གང་བདེ་ལ་བྱའོ། །
 གཏོར་མའི་ཚོག་ལ་སྟོ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཁ་སྐྱོར་དང་གདན་བཞི་དང་དོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་དགོངས་པ་རྟམས་པལ་ཚར་འདུལ་།
 ཁ་སྐྱོར་གྱི་དགོངས་པ་མན་སྟེ་(D No. 1198, Cha 293b2)ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །གཏོར་མ་ནི་རྒྱུང་
 རྟམས་ལས་བགོགས་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་དངོས་གྲུབ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོག་མ་དང་དང་ཐ་མར་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་པས་བུ་དགོས་ལ་
 དེའི་དུས་ནི་ཁ་སྐྱོར་གྱི་བརྟག་པ་དགུ་པ་(D No. 381, Ga 152a5-6)ལས། ལྷ་བ་མར་དོའི་བུ་བཞི་དང་། །ལྷང་པར་དུ་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྟེ་ལེན་བཟུ་གཉིས་པ།

འདུས་ཀྱི་གཏོར་ཚོག་ལ་ཡང་དྲིའི་དྲིལ་འཁོར་བྱ་བར་གསུངས་པས་གསང་འདུས་ལ་ཡང་སྦྲར་བར་བྱའོ། །ལེན་ཚོག་ཞུན་བརྒྱུད་ལ་
 རྟོགས་སྤོང་མ་མའི་འཁོར་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་མན་སྟེར་བཤད་ཀྱང་འདྲིར་རྟོགས་སྤོང་རྣམས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཤར་དུ་ལྷོ་ལས་དབང་པོ་
 མེར་པོ་མིག་སྤོང་བ་(K435a)ས་སྤུང་དཀར་པོ་ལ་ཞོན་པ་རྟོ་རྗེ་འཛིན་པ། ལྟོར་ཀ་ལས་གཤིན་རྟོ་རྗེ་གཤེད་མེས་ཤེད་ལ་གལས་
 བརྒྱུད་གིས་བཞུགས་པ་སྐྱ་ལྷན་དུ་འབར་(H375b)ཞིང་ཁོས་པ་དབྱུག་པ་དང་སྟེགས་མཛུབ་འཛིན་པ། ལུབ་དུ་བོ་ལས་ལུ་ལྷ་དཀར་
 པོ་གདེངས་ཀ་བདུན་དང་ལྷན་པ་སྐྱ་ལྷན་ལ་འཛིན་པ། བྱང་དུ་རྟོ་ལས་ལུས་ངན་མེར་པོ་མི་ལ་གནས་ཤིང་སྦྲོམ་པ་རྟེན་ལེ་དང་པེ་ཇ་
 ལུར་འཛིན་པ། མེར་རོ་ལས་མེ་ལྷ་དམར་པོ་སྟོན་མ་དང་རལ་བའི་ཐོད་དང་སྦྲར་འབར་ཞིང་འཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་ཚོ་བར་ལ་གནས་པ་
 ལྷུབས་སྟེན་དང་བགྲང་ཕྱེང་དང་རིལ་བ་དང་དབྱུག་གུ་འཛིན་པ། བདེན་བྲལ་དུ་ལྷོ་ལས་བདེན་བྲལ་ཞག་པོ་རོ་ལ་གནས་པ་གཅེར་བུ་
 མི་རུས་ཀྱིས་བརྒྱུན་ཞིང་མཛེ་བ་གཅོགས་པ་གྲི་གུག་དང་ཐོད་པ་འཛིན་པ། ལྷུང་དུ་ལྷོ་ལས་ལྷུང་ལྷ་ལྷུང་ལུ་ལེ་ལ་མེར་པོ་ལ་གནས་
 པ་རྒྱུང་རས་འཛིན་པ། དབང་ལྷན་དུ་ལྷུ་ལས་དབང་ལྷན་དཀར་པོ་ལུ་མཚོག་ལ་གནས་པར་ལ་པའི་ཐོར་ལྷུགས་དང་རུས་པའི་རྒྱན་
 དང་ལྷན་པ་ཅེ་གསུམ་པས་མཚན་པའི་ལ་རྟུ་ག་དང་ཅང་རྟེན་འཛིན་པ། དབང་པོའི་གལས་སུ་རྟུ་ལས་ཉེ་དབང་ལྷུང་ལྷུག་ཞག་པོ་
 མཁའ་ལྷིང་ལ་གནས་པ་འཁོར་ལོ་དང་དབྱུག་ཏོ་དང་དུང་དང་ཀློས་པ་འཛིན་པ། ལུས་ངན་གྱི་གལས་སུ་རྟུ་ལས་ཚོགས་བདག་དཀར་
 པོ་སྤང་པོ་ཆེད་གདོང་པ་ཅན་གྱི་བ་ལ་གནས་པ། ལ་ལུག་དང་དབྱུག་པ་ལ་དུ་དང་ཕྱེང་བ་འཛིན་པ། (K435b)སྟེ་དུ་ལྷུ་ལས་ཉི་
 མ་དམར་པོ་ཤིང་རྟུ་ལ་གནས་པ་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་འོད་ཟེར་ཅན་པསྟེ་འཛིན་པ། དེའི་གཡོན་དུ་ལོ་ལས་སྦྲུབ་དཀར་པོ་འཁོར་ལོ་
 ལ་གནས་པ་ཀུ་སྟ་དང་བགྲང་ཕྱེང་འཛིན་པ། ལོ་ལས་ཚངས་པ་མེར་པོ་དང་པ་ལ་གནས་པ་པསྟེ་དང་སྐབས་སྟེན་དང་བགྲང་ཕྱེང་
 དང་དབྱུག་པ་འཛིན་པ། འོག་དུ་བོ་ལས་ཐགས་བཟང་རིས་ཞག་པོ་ཤིང་རྟུ་ལ་གནས་པ་རལ་གྱི་(H376a)འཛིན་པ། ལོ་ལས་མའི་ལྷ་
 མོ་མེར་མོ་པསྟེ་ལ་གནས་པ་པསྟེ་འཛིན་པ། རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ས་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེད་ཅོད་
 པན་དང་ལྷན་ཞིང་སྟེག་པའི་ཉམས་ཅན་ནོ། །

དབང་པོ་ལུ་བདག་ལྷུང་ལྷ་ཚོགས་བདག་གཞོན་སྟེན་སྦྲུབ་པ་ཚངས་པ་མའི་ལྷ་མོ་རྣམས་ལ་སྦྲུབ་པའི་གདན་དང་ལྷུག་མ་རྣམས་ཉི་
 མའི་གདན་ལ་གནས་པའོ། །ཚངས་པ་དང་མའི་ལྷ་མོ་སྟེན་རིགས་དང་ཉི་མ་རིན་པོ་ཆེད་རིགས་དང་ལུས་ངན་དང་དབང་ལྷན་དང་ལུ་
 བདག་རྣམས་གསུང་གི་རིགས་དང་རྒྱུང་ལྷ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་རིགས་ཡིན་ལ་ལྷུག་མ་རྣམས་མི་བསྟོད་པའི་རིགས་སོ། །དབང་པོ་ལ་
 སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་དང་འདྲ་བའི་ཤེས་རབ་མ་དང་བཅས་པ་སྟེ་མའི་ལྷ་མོ་རྟོ་རྗེ་རང་དང་འདྲ་བའི་ཐབས་དང་བཅས་པར་སོ་
 སོའི་ཕྱག་མཚན་ལས་ཀྱང་བསྐྱེད་དོ། །དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཀླུའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསམ་མོ། །
 དེ་ནས་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱུང་འདྲེན་པའི་ཚོགས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ (K436a)དང་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་སྦྱུང་བར་ཉེ་
 དམ་ཚོག་པ་དང་གཅིག་བྱའོ། །དེ་ནས་མཚོད་ཡོན་དང་ཞབས་བསིལ་ལ་སོགས་པ་སྦྲོན་དུ་འགྲོ་བས་ཡང་དག་པར་མཚོད་དེ་གཏོར་
 མ་ལུལ་བའི་མཐར་དཀྱིལ་འཁོར་པ་རྣམས་མཉམས་པའི་དོན་དང་ཆད་ལྷུག་གི་སྦྱོན་ཞི་བའི་ཆེད་དང་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་དོན་དུ་
 དྲིལ་བུ་དཀོལ་བ་སྦྲོན་དུ་འགྲོ་བས་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་འདོན་པར་བྱའོ། །²⁴

²⁴ ཕྱེང་བ་(D No. 3140, Phu 63b1-2;Mori: 2009, op. cit; Vol. 11; pp.353,15-354,3)ལ། ལོ་བཟོས་ཏུ་ས་ལྷ།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལུ་བཟུ་གཉིས་པ།

དེ་ནས་པད་ཀོར་གྱི་ཕྱག་རྒྱས་མཉམ་པར་བྱས་ཏེ་ཕྱག་རྒྱ་ལྷུང་པ་ན་འཕྲུང་པའི་རྒྱལ་བྱས་ཏེ་ལག་པ་(H376b)གཡོན་པའི་
དོན་མེད་ལྷུང་སྟེང་ཁར་གཞག་ཅིང་གཡམ་པ་བརྒྱུས་ནས་རེའུ་མིག་གི་ས་ལ་བཞག་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འབས་ལ་འཕུས་པར་མོས་པས་
བྱ་བ་སྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་པའི་ལེ་ཤེས་པ་འཁོར་བཅས་རྣམས།(ལ་སྦྱར་[D Ga 153a6])ཨོ་ཨྲུཛ་ཏཱི་ཏུ་སྤྱུ་ཨོ་ཨྲུཛ་ཏཱི་ཏུ་སྤྱུ་ལྷེས་
བཞེད་ཅིང་རེའུ་མིག་ནས་བཞེངས་སུ་གསོལ་ཡོ། །དེའི་རྗེས་སུ་འཕྲུག་པའི་དབུགས་ཀྱིས་བཟུག་སྟེ་རང་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་
མཚོན་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་འཕྲུང་པའི་ཕྱག་རྒྱས་སོགས་གསུམ་བུ་ཞིང་། (ལ་སྦྱར་[D Ga 153a6])ཨོ་སཱ་དཱུ་ལྷི་ལྷི་ལྷི་ལྷི་ལྷི་ཏུ་
ཡཎ་ལྷེས་བཞེད་ཅིང་ཕྱོགས་སྦྱང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གནས་ཇི་ལྟ་བར་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་དེ་དེ་ནི་གཏོར་མ་རྒྱས་པའོ། །རེའུ་མིག་ཏུ་
དམ་ཚིག་པ་བསྐྱེད་པ་མེད་པར་ལེ་ཤེས་པ་སྤྱན་དངས་ནས་གཞན་ལྟར་བཞེན་འབྲལ་བ་ནི་འབྲིང་པོའོ། །སྤྱོད་སྦྱོང་སོགས་ཀྱང་རང་

མ།[ཡས་ཨ]ཀུ་ལུ་ཡལ། བཟླ་ས་ཏུ་རྟོན་པ་ཏཱི་འི་རྫོ་མེ་རྩ་བ། སུ་ཏོ་རྩོ་མེ་རྩ་བ། སུ་པོ་རྩོ་མེ་རྩ་བ། ཨ་ཏུ་རྫོ་མེ་རྩ་བ། སམ་སླི་རྩི་མེ་པ་ཡོ་སྐ། སམ་
ཀཱ་སུ་ཙ་མེ། ཅི་རྟོ་ཤེ་ཡོ་ཀུ་རུ་ཏུ། ཏུ་ཏུ་ཏུ་ཏུ་ཏུ། རྩ་ག་སྐྱེ། སམ་ཏུ་སྐྱེ་ག་ཏུ། བཟླ་སེ་སཱུ་བཟླ་རྩ་བ་མ་དུ་སམ་མ་ཡལ་བ་ཏུ་ཨ། om
vajrasattva samayam anupālaya vajrasattvatvenopatiṣṭha dr̥ḥo me bhava sutoṣyo me bhava
supoṣyo me bhava anurakto me bhava sarvasiddhiṃ me prayaccha sarvakarmasu ca me cittam
śreyah̄ kuru hūṃ ha ha ha ha hoḥ bhagaven sarvatahāgatavajra mā me muñca vajrībhava
mahāsamayasattava āh//ཞེས་པའི་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་ཡན་གསུམ་བཞེད་ནས། ས་རྟེད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་དང་། །ས་རྩུས་པ་དང་ཆད་པ་དང་། །
གཞན་ཡང་གང་བཤེས་དེ་ཀྱང་གྱི། །སྤྱོད་སྦྱོང་འཛུམ་བཞེད་མཚན་རིགས། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན། པཱ་ཆེན་སྐོ་བཟང་ཚོས་རྒྱན་བསྐྱེད་རིམ་
ཀྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་སྟེང་པོ་(པཱ་ཆེན་སྐོ་བཟང་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་པོད་གཉིས་པ། ཀྱང་གོའི་པོད་རིག་པ་དབུ་བཟུང་ཁང་། pp.
235-236)ལས། དོན་མེས་མ་དཔེ་སྐོར་བརྒྱས་བྱས་པ་ལ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བ་བཤད་དངོས་གཞི་སྐོར་པའི་ཅང་གི་འགལ་རྒྱུན་མེད་པ་
དང་། རྩིག་ལྷུང་གི་འཕེལ་ཁ་གཅོད་ཅིང་དམ་ཚིག་ཉམས་ཚགས་ལྟར་བའི་བཤམ་མཚོག་ཏུ་ལྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟེང་བོ་རྒྱན་(D No. 2490, ZI
238a5-7)ལས། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷེ་གཅིག་ལ། །པད་དཀར་རྩེ་བའི་དབུས་གནས་ཤིང་། །རྫོང་དུ་ལ་བུ་རྒྱུ་རྒྱས་པའི། །རྫོང་མེས་མ་དཔེ་ལེགས་
དཔེ་གསུང་ཤིང་། །ཡི་གེ་བརྒྱ་བ་རྩོག་བཞེན། །ཉི་ལུ་ཅ་ནི་རེ་ལྷན་ལ། །ལྷུང་སོགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་འཕྲུང་བས། །འཕེལ་བ་འུ་ནི་འཕྲུང་ཞེས། །གྲུབ་
པ་མཚོག་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པས། །བྱུན་མཚམས་སུ་ནི་སྤྱད་པར་བྱ། །འབྲམ་ཕྱག་ཏུ་ནི་བརྒྱས་ལྟར་ན། །རྣམ་པར་དག་པའི་བདག་ཉིད་འཕྲུང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐོར་རྒྱལ་ནི་སྐྱབ་པ་བཤམ་ནས་འབྲུང་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཡི་གེ་བརྒྱ་པའི་ཕྱོགས་ནི། ཨོ་ཏི་སྤྱེ་རྫོང་འུ་མེན་ཡིན་ཞིང་། མཚོན་དོན་ནི་ལྟར་
བཞེན། བཟླ་ས་ཏུ་རྟོན་པའི་མེས་མ་དཔེ་ལས། ས་མ་ཡ་ནི་དམ་ཚིག་ ས་ཏུ་ལུ་ཡལ་ནི་རྗེས་སུ་སྦྱངས། བཟླ་ས་ཏུ་རྟོན་པའི་རྫོང་མེས་མ་དཔེ་ལས་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་བས།
ཏཱི་ལྷི་གནས་པར་མཚོན། དུ་རྫོ་ནི་བཟན་པ། མེ་ནི་བདག་ རྩ་མ་ནི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཏུ་མཚོན། སུ་ཏོ་རྩོ་མེ་རྩ་མ་ནི་བདག་པ་ཤེན་ཏུ་བཤེས་པའི་
རང་བཞིན་ཏུ་མཚོན། ཨ་ཏུ་རྫོ་མེ་རྩ་མ་ནི་བདག་པ་ཤེས་སུ་ཚགས་པའི་རང་བཞིན་ཏུ་མཚོན། སུ་པོ་རྩོ་མེ་རྩ་མ་ནི་བདག་པ་ཤེན་ཏུ་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་ཏུ་
མཚོན། སམ་སླི་རྩི་མེ་པ་ཡོ་སྐ་ནི་དངོས་གྲུབ་མམས་ཅད་བདག་པ་ལྷུང་ཏུ་གསོལ། སམ་ཀཱ་སུ་ཙ་མེ་ནི་བདག་པ་ལས་མམས་ཅད་ལྷུང་ཏུ་གསོལ། ཅི་རྟོ་ཤེ་
ཡོ་ཀུ་རུ་ནི་མེས་ཀྱི་དཔེ་ལྷུང་མཚོན། དཔལ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཏུ་ནི་སྤྱོད་སྦྱོང་པའི་རྫོང་ལྷེས་ཉེ་ལེས་ལ་མཚོན། རྩ་ག་མ་ནི་ནི་
བཅོམ་ལྷན་འདས། སམ་ཏུ་སྤྱག་ཏུ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མམས་ཅད་ཀྱི། བཟླ་ཉི་རྫོང་། སམ་མེ་ནི། བདག་ ལྷུང་ནི་མ་འདྲོང་ཅིག་ བཟླ་མ་ནི་རྫོང་
ཅན་གྱི་རང་བཞིན། མཐུ་ས་མ་ཡས་ཏུ་ནི། དམ་ཚིག་མེས་མ་དཔེ་ལས་ཚེན་པོ། ཨྲ་ནི་གསུང་དོན་འུ་མེན་ཡིན་ཞིང་ཚོས་མམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མཚོན། ཏུ་
གིས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ལེ་ཤེས་མཚོན། ཡཎ་གྱིས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་ལེ་ཤེས་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་པར་བྱེད་དེ། ཡཎ་
ནི་འཛོམས་བྱེད་སྐྱེ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྟེ་ལེ་ལུ་བཟུ་གཉིས་པ།

གི་ལྷའི་གཟུགས་སུ་མོས་ནས་གནས་ཇི་ལྟ་བུར་གནས་པ་ལ་རང་གི་འདོད་པའི་(K436b)ལྷའི་གཏོར་མ་རྒྱུན་པ་ནི་བསྐྱས་པ་སྟེ། དེའི་
ཚེ་ནི་གུ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་དམ་ཚིག་པ་སྐྱེད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་པ་སོགས་ཀྱང་མི་དགོས་སོ། །དེ་ནི་བསྐྱེད་
རིམ་པའི་གཏོར་མའི་ཚོགས་ལྷན་ལ་རྫོགས་རིམ་པ་ལ་ནི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལས་ས་གཡོས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་
རྒྱན་དངས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལོ་ནའི་རང་གི་འདོད་པའི་ལྷ་དང་བཙས་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
རོ་ལས་ཐ་མི་དད་པའི་གཏོར་མ་འབྲུལ་བའོ། །

གཏོར་མའི་རྗེས་སམ་མཚོན་བསྐྱེད་ཀྱི་མཐར་བཟང་པོ་སྦྱོང་པ་ལ་སོགས་པའི་སྣོན་ལམ་གདབ་པར་ཤེས་པས་(འབྲུལ་སྐོང་
[D No. 1245, Na 194b1]སྣོན་ལམ་གདབ་པར་བྱའོ)བཤད་ཅིང་ཐུན་གྱི་མཐར་ཡི་གེ་བརྒྱ་(H377a)པ་གཏོན་པར་མཁས་པ་དུ་
མས་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ཀྱི་ཐུན་དང་པོའི་རིམ་པ་འདོ། །དེ་ལ་ཐུན་བཞེས་བྱ་བ་ཀྱི་རྗེས་(D No. 418, Na)དང་མངོན་བཟྃ་སྒྲ་མ་
སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་མང་པོ་དང་མདོ་བཟེ་(D No. 1797, Ni)སོགས་ཀྱི་བརྟན་བཙས་མང་པོ་ལས་གསུངས་ལ་ཐུན་བཞེས་ཤིང་ལོ་
རྒྱ་རི་པས། ཐུན་བཞེས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོ་རངས་དང་ཉི་མ་གུང་དང་ལྷི་དོད་མཚན་མོ་སྟེ་བསྐྱོས་པའི་
རིམ་པ་འདོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་སྣོན་ལས་(D No. 1872, Ni)ཀྱིས་ཀྱང་བཤད་པས་ཐུན་བཞེས་བྱེད་བྱེད་ལྟར་དེ་ལྟར་རོ། །ཐུན་
དང་པོ་ཐོ་རངས་ཀྱི་ཐུན་ལ་ཐར་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ནས་ཐུན་གཞན་གསུམ་ལ་རྒྱས་བསྐྱས་ལྷད་མེད་པར་བྱ་འམ་མི་བྱ་སྟམ་ན། ལུ་བ་
པས་(འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་གི་རྒྱབ་ཐབས་རིན་པོ་ཆེ་གཙུག་གི་ནོར་བུ་[D No. 1443, Wa 250b1-3])ཐུན་དང་པོ་ལ་ཚོག་ཐམས་
ཅད་སྤང་ནས་གང་དང་ལྷི་དོད་ཐུན་(K437a)མཚམས་ལ་རང་ཉིད་དོད་བྱ་ལྟར་པ་འདྲུ་བྱ་ལྟར་ཉེ་དེ་ཡོངས་སུ་ལྟར་པ་ལས་རྟེན་དང་
བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསལ་བར་དམིགས་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ཕྱིན་ཚད་ཚང་བར་དང་། ཐུན་ཐ་མ་ལ་ཚོག་ཐམས་ཅད་བྱེད་དེ་
དྲིལ་བུ་པས་(རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་[D No. 1437, Wa 237a1-3])ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །

སུ་ཉིག་མྱེད་བ་(D No.1189, Ga 241a6-b4)ལས་ཐུན་གཞན་ལ་རང་ཉིད་བདག་མེད་མར་བསྐྱོས་ནས་སྤྱིང་
ཁའི་ས་བོན་ལས་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོ་བཟུ་བཞེ་ལྷུང་སྟེ་གནས་སུ་བཀོད་ནས་རྣམ་དག་དང་སྐྱ་གསུང་གུགས་བྱིན་བརྒྱབ་དང་དབང་བསྐྱར་
བ་མན་ཚད་རྣམས་རྫོགས་པར་བྱེད་པར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ནག་པོ་སྦྱོང་པ་དང་དམ་ཚིག་རྗེས་ཀྱང་ཐུན་གཞན་ལ་སྤྱིང་ཁའི་ས་བོན་
ལས་འཁོར་ལོ་སྐྱོས་ཉེ་འགོད་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་མན་ཚད་རྫོགས་པར་བྱེད་པར་བཤད་དེ། དེ་དག་གི་
བཞེད་པས་གཞུག་ལས་ཁང་མ་བསྐྱས་པར་ཡོད་པས་དེའི་སྐྱེད་ཚོག་དང་བསྐྱེད་འཁོར་དང་ཚོགས་(H377b)གསོག་བཞག་ནས་དང་
པོ་སྦྱོར་བ་དུན་རྫོགས་བྱས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་གུགས་ཀ་ནས་སྐོ་བ་ཙམ་བྱས་པའི་ལྷུགས་སོ། །

ཕྱེད་བཙས་བཞེ་བརྒྱུ་པའི་འབྲེལ་པ་(D No. 1871, Ni 87a3-4)ལས་ཀྱང་། ཐུན་མཚམས་སུ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ཉི་མ་གུང་དང་། ཉི་མའི་མཐའ་དང་། མཚན་ཕྱེད་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷུང་ཙམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱས་ལ་མཚོན་པ་
དང་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཐ་མ་བཞིན་བྱས་ནས་གཉིད་ཚོག་པའི་དུས་སུ་ཉལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་(K437b)གསུང་འདུས་ལ་ཡང་
དེ་ལྟར་བྱ་བར་གསུངས་ཉེ་ཐུ་མ་དང་འདྲའོ། །སྟེ་མ་བཟུ་གཉིས་པ་(D Cha 140b3)ལས། ཟེལ་བས་ནི་ཐུན་གཞན་གྱི་ཚོག་
རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པོ། །སྐབས་ཡོད་ན་ནི་མཐའ་དག་བསྐྱབ་པོ། །ཞེས་ཐུན་དང་པོ་ལ་དལ་ན་ཚོག་ཐམས་ཅད་དང་ཟེལ་ན་ཐུན་གཞན་གྱི་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བཟུང་པ་སྟེ་ལུ་བུ་གཉིས་པ།

ཚོག་སྟེ་ཚོག་བཟུས་པ་བྱ་བར་བཤད་ལ་སྤྲོད་པའི་ཞབས་(ཡན་ལག་བཞི་པའི་སྐབས་བབས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་མོ་[D No. 1872, Ni 175b6-7]ལྟ་བུ་གསུང་བའི་རྣམ་འབྱོར་པས་ནི་ལོ་རངས་དུས་སྤྱིང་པའི་འཛིན་གསུམ་མ་ལུས་པ་བསྐྱོམས་ནས་དུས་གཞན་ལ་རྗེས་སྤྱིང་པའི་གདན་ལ་ལྷའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་གནས་ཏེ། ཨོ་ཨོ་མུ་མུ་གིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་སྐོ་བར་བྱས་ནས་དབང་བསྐྱེད་སྐབས་ཀྱི་མཚོན་པ་དང་བསྐྱེད་པ་དང་བདུན་ཅི་མུང་པ་ཡང་བྱ་སྤྱིང་གིས་ལེ་མོ་གང་ཡང་ཚུང་བ་ཞིག་ལ་གནས་ནས་བསྐྱེད་ཏེ་བཟུ་བ་བྱས་ནས་ལྷ་མ་ལྷ་མུང་པར་བྱའོ། །ཀྱིས་སྟེ་ལ་ན་ཐུན་དང་པོ་ལ་ཚང་བར་བསྐྱོམས་ནས་ཐུན་གཞན་ལ་རང་གི་གདན་ལ་ལྷའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་གནས་ཏེ། ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་སྐོས་ནས་དབང་བསྐྱེད་མཚོན་བསྐྱེད་བདུན་ཅི་མུང་བ་བྱ་ཞིང་ཕྱག་བྱིག་གང་ཚུང་ལ་གནས་ནས་བསྐྱེད་པ་བྱས་ཏེ་བཟུ་བ་བྱས་ལྷ་མ་ལྷ་མུང་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་དམ་ཚིག་དོ་རྗེས་བཤད་ལ་ལྷར་ལེ་ཤེས་པ་གཞུག་དགོས་པ་འདྲའོ། །དེ་ལྷར་ན་ཐུན་ཐོག་མཐའ་གཉིས་རྒྱས་ལ་བར་པ་གཉིས་བཟུས་པའི་ལྷགས་གཅིག་དང་དང་པོ་རྒྱས་ལ་གཞན་གསུམ་བཟུས་པ་ནི་དལ་སྟེ་ལ་གྱིས་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱུན་པའི་བྱེད་ལྷགས་མོ། །སྟེ་ལ་བས་ཀྱང་དང་པོ་རྒྱས་པ་དང་ཐམ་གསུམ་བཟུས་ཏེ་བྱེད་པ་དང་ཐུན་དང་པོ་ལ་ཡང་དང་ལེ་སྟེ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་རྒྱས་བཟུས་གཉིས་བྱེད་ལ་གཞན་གསུམ་བཟུས་ཏེ་བྱེད་པ་མན་སྟེ་ལྷགས་རྣམས་ལས་(H378a)གང་ཚུང་བྱ་ལ་དལ་ན་ལྷ་བ་ལ་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷགས་སྤྱིང་ལྷ་སྐོས་པའི་ཡུན་རིང་བ་ལ་ཁྱད་ཆེ་ཞིང་སྐྱང་གཞི་སྐོང་བའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གནད་རྣམས་ཀྱང་མི་འཆད་པར་སྐྱང་དོ། །

གཉིས་པ་[བྱུང་མཚན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་]ནི། དེ་ལྷར་ཐུན་ལྷ་མ་བཏང་(K438a)ནས་ལྷི་མ་མ་ལུག་པའི་རང་སྐབས་རྣམས་ཀྱང་དགོ་པའི་བྱ་བས་འདུལ་དགོས་པས་དེའི་རྒྱལ་ལ་འོངས་སྤོང་ཡོངས་སྤོང་དག་པའི་རྣམ་འབྱོར་ནི་རང་ཉིད་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་གྱིང་རྒྱལ་དྲན་པར་བྱས་ལ་དབང་པོ་རྣམས་ལུལ་ལ་འཇུག་པ་ན་ལུལ་རྣམས་ལྷའི་རང་བཞིན་དུ་བཟུས་ནས་དེ་དག་གིས་མཚོན་པར་སོས་པའོ། །དེ་ཡང་སྤྱིད་རྣམ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཉིས་སྤྱིང་པའི་ལེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ་རྗེ་འཆང་གི་རྣམ་པར་བཟུ་བར་བྱའོ། །སོ་སོའི་རྣམ་དག་ནི་གཟུགས་རྣམ་སྐྱང་སྐྱ་མི་བསྐྱེད་པ་དྱི་རིན་འབྱུང་ལོ་འདྲ་དཔག་མེད་ལྟ་དོན་གྱི་བཟུ་སྟེ་ཐབས་ཀྱི་དག་པའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལུལ་ལྷ་རྣམས་གཟུགས་དོ་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མོ་ལྷར་བཟུས་ལ་མཚོན་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱིན་པར་བྱས་ནས་དུས་ཀྱན་ཏུ་དྲན་པ་བསྐྱེད་ན་ཚོགས་གཉིས་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་རྒྱུག་པའི་ཐབས་ཡིན་ཏེ་སྐབས་བབས་ཀྱན་བཟང་(D No. 1855, Di 35a4)ལས། ཐུན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་སྤངས་པ་ཡིས། བྱ་བ་མ་ལུས་པ་ནི་རྒྱུགས་པར་བྱ། །དེ་ཡིས་[ཡི་]བྱ་བ་པའི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ། །མཚོན་པ་འདྲི་ནི་ཀྱན་ཏུ་མཚོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོ། །དེ་ལྷར་ཤེས་ནས་རང་གང་ལ་འོངས་སྤོང་པ་དང་གཞན་ལ་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེའི་སྐོ་རྣམ་བྱའོ། །ལས་རྣམ་པར་དག་པའི་རྣམ་འབྱོར་ནི། རང་(K438b)གཙོ་(H378b)བོར་གསལ་བའི་དྲན་པ་ན་ལེ་བསྐྱེད་ནས་འགྲོ་བ་དང་འདུག་པ་དང་འཆག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷས་ཀྱི་ལས་དང་སྐྱེ་བའི་དག་གི་ལས་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱག་རྒྱ་དང་ཐུགས་སྤྱིང་བའི་རྒྱུགས་གསོག་པ་ཡིན་ཏེ་སྐབས་བབས་ཀྱན་བཟང་(D No. 1855, Di 35a7-b1)ལས། ལུས་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྣམས་དེ་དང་དེ། །རྟོག་ཏུ་ལེགས་པར་མཉམ་པར་བཞུགས་རྟོགས་བྱ། །གཞན་སྟེ། །རྣམ་པ་དེ་འདྲའི་སེམས་ལྡན་ལུས་དང་ནི། །ངག་ཡིད་ལས་རྣམས་གང་ཡང་། །ཅི་ཡང་། །རྒྱུག་རྒྱ་དང་ནི་ཐུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སུ། །རྒྱུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་དེ་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་དོ་རྗེ་སྤོང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱན་(D No. 451, Cha 44a3-4)ལས་ཀྱང་། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུག་ན། །ལུས་ཀྱིས་ཅི་[ཅི]ཅས་བསྐྱེད་པ་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལུ་བཅུ་གཉིས་པ།

དང་། ཚེག་ཏུ་རབ་ཏུ་འཕྲོ་བའི་རྣམས། །དེ་དག་ཐུགས་དང་ཕྱག་རྒྱར་འཕྱར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མར་ལུང་མ་བསྟན་
 ཏུ་འགྲོ་བའི་ལུས་ངག་གི་ཀྱན་སྦྱོང་རྣམས་དག་བར་སྐྱར་ཏུ་ས་ལ་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སྟོབས་རྒྱས་པ་ན་གཞན་ལ་མི་དག་བར་འཕྱར་བ་
 རྣམས་ཀྱང་ཚོགས་ཚེན་པོ་འཕེལ་བའི་ཐབས་སུ་འཕྱར་རོ། །དམ་ཚིག་ཉམས་ན་དག་པར་བྱ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། སྐབས་ཐབས་ཀྱང་
 བཟང་(D No. 1855, Di 35b2)ལས། དམ་ཚིག་ཉམས་ལ་སྦྱིང་ཁའི་རྒྱ་བར་ནི། སྦྱིང་པོ་སྐྱ་ཚོགས་རྗེ་རྗེ་ཇི་བཞིན་
 བསམ། །དཔལ་ལྗན་དམ་ཚིག་རྗེ་རྗེ་འི་རྣལ་འབྱོར་པས། །འགྲོ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་རྣམ་བསམས་ལ། །སྐྱ་ཚོགས་པསྐྱ་འདབ་མའི་
 དབུས་སུ་ནི། །ཐར་གྱི་རིམ་པས་དབང་བསྐྱར་ཀྱང་(K439a)སྟེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་དཔལ་འབྱས་རྗེ་རྗེ་ས་(ཀྱན་
 བཟང་སྐབས་ཐབས་འགྲེལ་པ་[D No. 1867, Di 183b3-5])རང་གི་སྦྱིང་ཁར་དབང་ཚེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྦྱིང་དུ་སྐྱ་ཚོགས་
 པསྐྱ་ལ་གནས་པའི་རྒྱ་བའི་དབུས་སུ་[གནས་པའི་ཡི་གེ་]དུ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་ཚོགས་རྗེ་རྗེ་འི་གདན་གྱི་སྦྱིང་(H379a)དུ་ཁོ་ལས་རལ་གྱི་
 དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་[དབུས་ན་གནས་པའི་ཡི་གེ་ཁོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་བྱུང་བའི་རལ་གྱི་ལས་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡོད་པར་གྲུབ་
 པ་]ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་བསྟོན་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཚེས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པར་བསམས་ལ་ལེ་
 ཤེས་སེམས་དཔའི་བྱགས་ཀའི་ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་མཁའ་ལ་བཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གྱི་འོད་
 ཟེར་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་སོ་ཕྱག་ན་བདུད་ཅིས་གང་བའི་བུས་པ་བསྐྱམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྤྲ་རབ་རྣམས་
 བརྟན་ཞིང་དབང་བསྐྱར་བར་བསམ་མོ། །[ཚེས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པོ་ཞེས་ལྷག་པའི་སོས་པས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་པ་
 རྣམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་སོ་ཕྱག་ན་བདུད་ཅིས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་བུས་པ་བསྐྱམས་པས་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྤྲ་རབ་རྣམས་བརྟན་
 ཞིང་དབང་བསྐྱར་བར་བསམ་པར་བྱའོ། །]འདི་ནི་ལྷ་སྐོས་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བས་བདུད་ཅི་ལྟར་བསྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་
 གསང་ཐུགས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་སྦྱོང་བའི་དམ་ཚིག་ཉམས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཚོ་ཞེས་རང་གི་ལྷགས་བཀོད་ཅིང་། བདག་ཉིད་ལུ་བ་ལས་དོན་
 གྲུབ་ཏུ་དམ་ཚིག་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་ནས་དབང་བསྐྱར་བར་བྱའོ་ཞེས་འདོད་པའི་གཞན་ལུགས་བཀག་གོ། །བཞི་བསྐྱེད་ལ་བཅུ་པ་(D
 No. 1865, Di 74a7-b1)ལས། །དམ་ཚིག་ཉམས་[དག་]ལས་བསྐྱང་བ་ནི། །དོན་ཡོད་རྗེ་རྗེ་འི་འཁོར་ལོ་བཟང་། །སྦྱིང་
 ཁར་ལས་ཀྱི་རྗེ་རྗེ་ཁོ་ཁོ། །བསམས་ནས་ཐམས་ཅད་བདག་དབང་བསྐྱར། །ཞེས་གསུངས་པའི་འགྲེལ་པར་ཤུཎྜི་པས་(K439b)
 (བཞི་བསྐྱེད་ལ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་[D No. 1871, Ni ?])བདག་ཉིད་དོན་གྲུབ་ཏུ་བསྐྱེད་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་འོར་བུས་པའི་
 བྱགས་ཀར་སྐྱ་ཚོགས་རྗེ་རྗེ་འི་ཡི་གེ་ཁོ་ཡོངས་མས་ནས་རང་ཉིད་དབང་བསྐྱར་བའི་གསུངས་པའི་དེ་གཉིས་གང་རུང་གིས་བྱ་སྟེ་སྐྱེས་ལ་
 བརྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་སྦྱོང་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི།²⁵ བདུང་བ་སོགས་ཀྱི་ཁ་ཟས་སྟེན་པའི་ཚོན་འདེད་རང་ཉིད་ལྷར་ཅིང་ཁ་ཟས་བདུད་ཅི་རྒྱར་
 བྱིན་(H379b)གྱིས་བསྐྱེད་ནས་ལྷ་མཚོན་པའི་བསམ་པས་འོངས་སུ་ཐུང་པར་བྱའོ། །ཁུས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི་དབང་བསྐྱར་བའི་

²⁵ ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྐབས་ཐབས་འགྲེལ་པ་(D No. 1867, Di 181b7)ལས། ཟས་ལ་སྦྱོང་བའི་དབུས་སུ་རང་གི་སྦྱིང་གར་ཡི་གེ་ཁོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་
 པ་ལས་བྱུང་བའི་མེད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གསུམ་བསམས་ལ། དེའི་སྦྱིང་དུ་ཐབས་ཀྱི་དབུས་སུ་རང་གི་ལྷ་བསྟོནས་ལ། ལག་པ་གལ་པས་སྐྱེས་གཟུང་དུ་
 བསམས། རྟུང་དང་རྗེ་རྗེ་འོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རང་གི་སྦྱིང་རྗེ་རྗེ་འི་དགང་གཟུང་དུ་བསྐྱེད་ལ། བདུད་ཅི་ལྟེ་ལྷའི་གྲིས་དབུས་པའི་ནང་གི་སྦྱིན་སྟེག་རྣལ་འབྱོར་
 པས་རྟེན་ཏུ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བརྟན་པ་སྡེ་ལེ་ལུ་བཟུ་གཉིས་པ།

ཡོད་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་འགྲེལ་པ་རྒྱ་རྒྱུ་པས་ཀྱང་། (བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ [D No. 1871, Ni 129a1])
སྐྱེན་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་(H380b)པ་མི་དམིགས་སུ་བྱེད་ཀྱང་སྐྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གམལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ།
ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པས་ཚད་ཅན་འཛོམས་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། །ཞེས་དང་ཕྱོགས་དང་དུས་
ཡོངས་སུ་བཅད་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། །གང་རང་གི་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ངེས་པའི་
བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ནི་རྒྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གམལ་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་པར་ཕྱིར་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཟབ་
མོ་ཡོད་ཀྱང་གམལ་པའི་(K441a)སྣང་བ་དང་རྣམ་པ་འགལ་བའི་ལྟའི་འཁོར་ལོ་མེད་པས་རྒྱ་རྒྱུང་ལ་ཐུགས་ལ་དེ་ཡོད་པས་རྒྱ་ཆེ་
བར་གསུངས་སོ། །

འོན་ཡུལ་དུས་ཚད་ཅན་ཡིན་མིན་གྱིས་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུང་དུ་འཛོལ་པའི་དོན་དེ་གང་ཡིན་སྟེ་མ་ན། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རོ་
གཅིག་པ་དང་དེའི་ཚོས་ཅན་མ་བསྐྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྟའི་རྣམ་པ་འབྱོར་སྐྱོམ་པ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གསལ་ཅད་ཀྱི་
གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལུལ་དུས་ཕྱོགས་རེ་བའི་སྐོར་སྐྱེད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་རྒྱ་རྒྱུང་པ་མེད་པས་གསལ་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་སྐོམ་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་བའི་ལྟའི་རྣམ་པ་འབྱོར་མེད་ན་ཚོས་གསལ་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ག་མི་དད་པའི་ཟབ་མེའི་རྣམ་
འབྱོར་ཡོད་ཀྱང་ཚོས་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་རྒྱ་ཆེ་བར་སྐོམ་པ་མེད་པས་རྒྱ་རྒྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱ་རྒྱུ་ (བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ [D No. 1871, Ni 68a7-b3])པས། བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་
ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ས་དང་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་བསྐྱོམས་པ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་གསལ་ཅད་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་བདག་ཉིད་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཀྱི་སྐྱེད་ཅིག་ལ་གསལ་(H381a)ཅད་ལ།
[ཡས་]ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། བདག་དང་གཞན་ལ་མཚོད་པས་ཀྱང་སངས་རྒྱུས་གསལ་ཅད་ལ་མཚོད་པར་འཇུག་པ་དང་།
དངོས་པོ་དམན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐུ་དུ་བྱུང་བའི་མཚོད་པ་བྱེད་པས་བྱུང་རྒྱུ་བར་སྐྱེད་པ་ཡིན་པས། འདི་ནི་བྱུང་རྒྱུ་ཀྱི་
(K441b)ལམ་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱད་པའོ་ན་བྱུང་རྒྱུ་བའོ་བཟོ་བ་པར་བྱེད་པའི་
ལྷང་པར་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་འབྱོར་དག་ནི་འདི་ཉིད་ཀྱིས། །སྤྱད་དུ་སངས་རྒྱུས་ཉིད་ཐོབ་འཇུག། །ཞེས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ཡང་ཐར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱང་གཞི་སྤྱང་ལུགས་དང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚོས་མགའ་ལས་པའི་དོ་བོར་མོས་ནས་
སྐོམ་ཞིང་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་མཐའ་དག་སྡེ་བའི་དགོ་ཅ་སྐྱིན་བྱེད་ཡིན་པས་རྒྱུང་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལའང་སྟོང་པ་དང་ལྷ་སྐྱ་ཅམ་ཞིག་
སྐོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་ལྷང་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དེ་དག་དང་མི་འདྲའོ། །འདིའི་སྐོར་སྐྱེད་ཀྱི་ཆེ་བ་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་ནི་རྟོགས་རིམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་
ཡོད་དོ། །

པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ལ་ཚོས་སྐྱེད་དང་རྟོགས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་སྐོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་གམལ་བའི་ལུས་ཀྱི་སྣང་བ་དང་རྣམ་པ་
འགལ་བའི་གཟུགས་སྐྱེད་དང་རྟོགས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་སྐོམ་པ་མེད་པས་གཟུགས་སྐྱེད་རྒྱུའི་རྟོགས་རྟོགས་པ་དུས་ཤིན་ཏུ་རིང་པོ་། །
ཐུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་དེ་རྣམས་ཡོད་པས་རྟོགས་རྟོགས་པར་སྐྱེད་པར་གསུངས་པས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་ཅན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་ཟབ་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་སྐོམ་པར་འགྲོ་བའི་འགྲོ་ལུགས་ལེགས་པར་ཤེས་ན་སེམས་ཀྱི་སྐྱེད་ཅིག་རེ་རེ་ཞིང་རྟོགས་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལེ་བུ་བུ་གཉིས་པ།

དཔག་མེད་(H381b)ཉོགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་རྣམས་འབྲུང་ངོ་། །ཐོག་པ་གཞན་ནས་གངས་མེད་བསྐྱེད་(K442a)པ་
ཡིས། །རྒྱ་བས་ཚེན་བསོད་ནམས་ཚོགས་རྣམས་ཉོགས་དགོས་པའི། །གཟུགས་སྤྱི་ལྷན་རྣམས་འབད་པ་རྒྱ་བུ་ཡིས། །ཡོངས་སུ་
ཉོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་མཚོག་ །བསྐྱེད་པའི་རིམ་པས་སྤྱི་བཞུགས་ལུ་ལེ་བུ་བུ་དང་། །རྒྱ་བུ་ལ་ཇི་ལྟར་སྐྱེད་པའི་རིམ་པ་
རྣམས། །དྲི་མེད་ལུང་དང་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲུངས་ནས། །རང་བཙོན་མ་བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་གསལ་པར་བཤད། །རྗེ་ཉེ་འཆང་ཚེན་པའི་
ལས་ཀྱི་རིམ་པ་གསལ་བ་ཀུར་གྱི་གནད་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ལས། །བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལེ་བུ་བུ་གཉིས་པའོ། །།

1)མདོར་བྱས་(D No. 1796, Ni 3b5-7;kk. 44-50)ལས། །འོད་གསལ་བར་ནི་རབ་ལུགས་ནས། །ཡང་བ་ཡང་ནི་བསྟན་པར་བྱ། །ཐུགས་
ཀྱི་སྤྱི་ལུ་སྤྱོད་བ་ཡིས། །ལྷ་ལོ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པར་འབྲུར། །ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུག་གནས་པས། །ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོས་པར་བྱ། །ཐུགས་
པས་དེ་ལི་སྤྱོད་དུ་ཡང་། །རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་བསམ། །དར་ནི་པར་འདབ་པར་བརྟུན། །ལོ་དོན་དམར་པོ་བསྐྱོར་པར་བྱ། །ཤར་ལེ་སྤོང་དུ་ཐུགས་
ཚེན་པོ། །ཡི་གེ་གསུམ་ནི་དེ་ནས་བསམ། །ཐུགས་དང་པར་སྤྱོད་ཉི་མམ། །རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལུགས་པས། །རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་ཉོགས་འབྲུར། །
བྱང་རྒྱ་བ་སེམས་སུ་རྣམ་པར་བརྟུན། །རྒྱ་དང་མི་རྒྱ་བསམ་ཅད་ཀྱང་། །དེ་ཉིད་དུ་ནི་རྣམ་བསམ་ཞིང་། །བརྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ནི། །གསང་ཐུགས་འདི་
ནི་བརྗོད་པར་བྱ། །ལོ་རྒྱུ་རྒྱ་དུ་སྤྱོད་ལྷན་ལྷན་གྱི་ཉེ་དུ། །ཞེས་གསུངས། །དེའི་དོན་པར་ཚེན་སྤོང་བཟང་ཚོས་རྒྱ་ཀྱི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་
དངོས་ལྟར་གྱི་རྒྱ་མཚོའི་སྤོང་པོ་(པར་ཚེན་བཟང་ཚོས་ཀྱི་ལུ་མཚན་གྱི་གསང་པོ་དུ་གཉིས་པ། །ཀུང་གི་འོད་རིག་པ་དཔེ་སྟུར་ལ། pp. 287,16-89.1)ལས།
ལྷག་སོས་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱུང་རྒྱ་བ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། །མདོར་བྱས་ལྷག་མ་ལས་རྒྱ་བུ་སྤྱོད་པ་ལ། །འོད་གསལ་
བར་ནི་རབ་ལུགས་ནས། །ཞེས་པ་ནས། །ལྷ་ལོ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། །རྒྱ་བ་ལས་བྱང་རྒྱ་བ་པོ་སྟོན་པ་ལ། །ནམ་མཁའི་
དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུག་གནས་པས། །ཞེས་པ་ནས། །ལྷན་གྱི་ཉེ་དུ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། །ཐུགས་དོན་གཞན་རྣམས་ནི་གོ་སྐྱོབ་ཞི། །རྒྱ་དུ་ནི་དབྱིངས་མཁས་འཁམས་
ཏེ་མཐར་གཏུགས་པའི་ཙ་བའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་ལེ་ཤེས་ཅོམ་ལ་དམིགས་པ། །རྒྱ་བ་ལས་བྱང་རྒྱ་བ་པའི་དེ་ཉིད་བརྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐུགས་དོན་སྐྱོབ་ལུ་
ཡོད་དེ། །སྤོང་བརྟུན་གྱི་ཚོས་ཐབས་ཅད་ཀྱི་ཙ་བ་རྒྱ་བ་སེམས་ཅོམ་རྒྱ་བ་སྤོང་བ་དེ་དངོས་སུ་པའི་དང་རྒྱ་བ་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་རྒྱ་
བ་སེམས་དོ་པོ་དབྱེར་མེད་དུ་གནས་པ་དེ་སྤོང་བརྟུན་ཐབས་ཅད་ཀྱི་ཙ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། །རྗེ་ཉེ་འཆང་པ་(D No. 445, Ca ?)ལས། །སྤོང་བརྟུན་དང་
འཛོག་པ་དང་། །ཤིད་པ་བར་མར་གནས་པ་སྟེ། །ཇི་སྟེད་འཛོག་རྟེན་གྱིས་བཏགས་པ། །སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ལུ་འཕྲུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལྷ་
བུའི་མདོར་བྱས་དང་པོ་གཉིས་རྣམས་འབྱོར་དེ། །ལྷག་མ་རྗེས་སུ་རྣམས་འབྱོར་དུ་བསྟན་ནས། །རྒྱ་བའི་དབྱུག་སུ་རྒྱ་བ་སྤོང་བརྟུན་པའི་རྒྱ་བ་ལས་
བྱང་བའི་ཡི་གེ་གསུམ་སྐོས་པས་བོན་ལས་བྱང་རྒྱ་བ་ཡིན་དེ། །མདོར་བྱས་(D Ni 3b7-4a1;k. 51)ལས། །དེ་ལྷར་སྤོང་བ་དམིགས་པས་ནི། །རྗེས་
སྤོང་བ་བརྟུན་པར་བྱ། །རྣམ་འབྱོར་པ་ཡིས་ཡིག་གསུམ་ལ། །རྒྱ་བའི་དབྱུག་སུ་རྣམ་པར་བསམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །དེ་ནས་ཡི་གེ་དེ་ལས་འོད་
འཕྲོས། །ཕྱོགས་བཅུ་ནས་རིགས་ལྡེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟུན་དངས། །དེ་ལ་བློ། །དེ་ཡོངས་སུ་ལྷུང་པ་ལས་རྗེ་ཉེ་དུ་ལྷུང་པ་ལྷེ་བ་
ལ་ལོ་ལྷུང་ལྷུང་གིས་མཚན་པ་སྐོས་པ་ནི་ཕྱག་མཚན་ལས་བྱང་རྒྱ་བ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཉིད་(D Ni 4a1:k. 52ab)ལས། །དེ་ནས་ཡིག་གསུམ་ལས་བྱང་བ། །
ཀུར་དུ་བཀྲུ་དང་མཚན་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །དེ་མ་ཟད་འབྲེལ་པ་རིན་ཚེན་སྤོང་བ་ལས་བཤད་པ་སྤྱོད་ཐབས་སུ་བཀོད་པ་ལྷར་ཕྱག་མཚན་
གྱིས་རྗེ་ཉེ་དུ་ལྷུང་ལྷུང་གཞན་པའི་ཕྱིར། །མདོར་བྱས་(D No. 1797, Ni ?)ལས། །རྗེ་ཉེ་དུ་ལྷུང་པའི་ལས་བྱང་རྒྱ་བ་ཡིན་ཏེ། །མདོར་བྱས་(D Ni 4a1:kk.
52c)ལས། །དང་པོའི་མགོན་པོ་བསམ་པས་རྣམ་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །དེ་བས་ན་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤོང་པའི་ཚེ་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་རྒྱ་བ་སེམས་ཅོམ་ལེ་
ཤེས་ཀྱི་སྤྱར་ཤར་བའི་ཡོངས་སུ་རྒྱ་བ་རྗེ་ཉེ་འཆང་དངོས་དེ་དངོས་སུ་དུང་རྒྱ་བ་དང་གསལ་སྤང་གཟུགས་ཅན་སྐོས་དགོས་ཤིང་། །དེ་ལྷར་བསྐྱོས་པ་ལ་བར་དོ་
ཡོངས་སྤྱར་འབྲེར་བའི་རྣམ་འབྱོར་ཞེས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཞིབ་པར་གསུངས།

2)རགས་བ་ཉེར་ལྡེའི་བློ་རིམ་ནི་བསྐྱེད་ཉོགས་གཉིས་ཀར་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས་དེའི་རྒྱལ་ཡང་པར་ཚེན་སྤོང་བཟང་ཚོས་རྒྱ་ཀྱི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བཟུང་པ་སྟེ་ལཱུ་བུ་གཉིས་པ།

D The sDe dGe edition of the TibetanTripiṭaka.

སྟེ་དགེ་པར་མའི་བཀའ་འགྲུང་དང་བཟུང་འགྲུང།